

የማገባው ማንን ነው ?

አሰላ (ዴሪንግ)፤

የማገባት (የማገባው) ማን ይሆን?

የት እንገኛኝ ይሆን?

እንዴት እንቀራረብ

ትጭጭት

ተቀራርቦ መጠናናት

በርግጥ እሱ (ሰሷ) ትሆን?

የእሱ (የእሷ) ማንነት

ለእኔ መሆኗን (መሆኑን) እንዴት ልወቅ?

ሰርግ

ትዳርን በጽኑ መሰረት ላይ መመስረት

የእግዚአብሔርን ባርከትና ጥበቃ መለመን

የምንኖርለት ቃል ኪዳን

ሕጋዊነት (ምስክር፣ ተጋዢና ምስክር ወረቀት

አብሮ መኖር

በተለዋዋጭ ዓለም የማይለወጥ መሰረት

ውጣ ውረዱን ተቀናጅቶም ተቃቅሮም መዝለቅ

ሰምና ወርቅ መሆን

ጥር 1998 ዓም

የደራሲው መብት በሕግ የተጠበቀ ነው

ይህንን መጽሐፍ ያለደራሲው ፍቃድ
መልሶ ማሳተም የተከለከለ ነው

ጥር 1998 ዓመተ ምህረቱ

ሰለ ደራሲው

ዶ/ር የሺጥላ መንግስቱ ከወጣትነት እድሜአቸው ጀምሮ ጌታ ኢየሱስን እንደግል አዳኛቸው አድርገው በመቀበልና በተለያዩ የቤተ ክርስቲያን መደቦች እያገለገሉ ያደጉና በትምህርት ዓለምም ቢሆን በዓለማዊም ሆነ በመንፈሳዊ ክፍተኛ ደረጃ የደረሱ ናቸው። ከአሁን በፊት በተለያዩ ርዕሶች በክርስቲያናዊ ጋዜጦች፣ መጽሔቶች፣ መንፈሳዊ ሬዲዮና መድረኮች ላይ በሀገር ውስጥም ሆነ ከሀገር ውጭ መንፈሳዊ ትምህርቶችን ሲያቀርቡ ኖረዋል። በእግዚአብሔር ቸርነትና ዕርዳታ ከዚህ ጋር አምስት መጽሐፎችን በመደረስ ለአንባብያን አቅርበዋል።

ማንን ባገባ ይሻላል?

የግባዛትም ሆነ መልሶ የግዛትም የደራሲው መብት ስለሆነ በሕግ የተጠበቀ ነው ጥር 1998 ዓመተ ምህረት አዲስ አበባ- ኢትዮጵያ

አስተያየትም ሆነ ጥያቄ ቢኖርም በስልክ ቁጥር 011-3-204585 ይደውሉ ወይም በፖ. ሳ. ቁጥር 13003 አዲስ አበባ ብለው ይጻፉልን

ማውጫ
መታሰቢያና ምስጋና
መግቢያ
መቅድም

ገጽ
iv
v
vii

ክፍል 1

የጋብቻ አመሰራረት	1
ምዕራፍ 1 ትዳር ለመያዝ የሚደረግ ዝግጅት	2
የሕብረተሰቡ ዕድገት ትዳር በመያዝ ላይ ያስከተለው ለውጥ	2
ምዕራፍ 2 የትዳር ምስረታ ምክንያቶች	8
ትዳር ለመመስረት የሚረዱ ትክክለኛ ምክንያቶች	9

ክፍል 2

የተቃራኒ ጾታ መሳሳብ	17
ምዕራፍ 3 ለትዳር የሚፈልጉ እንዴት ይገናኛሉ?	17
በወንድና በሴት መሃል ያለ መሳሳብ	26

ምዕራፍ 4 እስደናቂው የፍቅር ስጦታ

ጥሩ ቁመና	29
በእውነተኛና ስሜታዊ ፍቅር መካከል ያለው ልዩነት	31
ምዕራፍ 5 ተፈላልጎ መገናኘት (DATING)	33
በአስሳ ጊዜ የምንከተለው መመሪያ	39
ፈሪሃ እግዚአብሔር ከጥፋት ይጠብቃል	43
ምዕራፍ 6 ራስን ማወቅ	48
ስለራሳችሁ ማወቅ ያለባችሁ ምንድነው?	50
ራሴን እንዴት እውቀዋለሁ	51
	55

ምዕራፍ 7 ስለሚያገቡት ሰው ማወቅ እንዴት ይቻላል?

የምታገቡት ሰው ማንነት	57
ልታተኩሩበት የሚገባ እጅግ አስፈላጊው ነገር	58
ምዕራፍ 8 የማትቀበሏቸው ባሕሪያት	67
ልትከተሏቸው የሚገቡ መመሪያዎች	73
አቀራረባችሁ	75
	78

ምዕራፍ 9 ግንኙነትን አጥብቆ ወደ ትጭጭት መሸጋገር

ጠንቃቃና ልቦ ሰፊ መሆን	80
ከአስሳ ወደ እጮኝነት መሸጋገር	82
	89

ክፍል 3	
የትጭቂት ጊዜ	89
ምዕራፍ 10 የትጭቂት ሂደት	89
ትዳር ብስለትን ይጠይቃል	91
በአሰላና በትጭቂት መካከል ያለው ልዩነት	92
ምዕራፍ 11 በእጮኝነት ጊዜ የሚደረግ ጥንቃቄ	96
ጠበቅና ጠለቅ አድርጎ መቀጠል	97
አፍቃሪ ወዳጅ ሆኖ መገኘት	104
	108
ምዕራፍ 12 የጾታ ልዩነትና ባህል	
የወንድና ሴት ልዩነቶች	108
ሴቶች ስለወንዶች ያለባቸው ሃሳቦች	116
ምዕራፍ 13 የእጮኝነት ለፍሬ መብቃት	120
ተጫጭቶ መቆየት	124
በእጮኛዎች መሃል የተግባቦት አስፈላጊነት	126
	130
ምዕራፍ 14 መወያያ ነጥቦች	
ዘመዶችንና ጓደኞችን በሚመለከት መወያየት	134
በእጮኝነት ጊዜ የሚፈጠሩ ችግሮች	138
ክፍል 4 ስርግ	145
ምዕራፍ 15 የስርግ አስፈላጊነት	145
ልባችንን በግባችን ላይ ማላረፍ	147
ስርግ የሚያመለክታቸው ተጨባጭ ነገሮች	149
	152
ምዕራፍ 16 የጋብቻ ቃል ኪዳን	
የጋብቻ ቃል ኪዳን ጥልቅ ሚስጥር	154
ቃል ኪዳንን መጠበቅ	157
ምዕራፍ 17 አስከሞት የታመኑ መሆን	160
የቃል ኪዳኑ መስራች እግዚአብሔር ነው	165
ለቃል ኪዳናችን ታማኝ መሆን	166
	169
ምዕራፍ 18 ሃላፊነትን መቀበል	
ባርኮትን መቀበል	169
ከዘመኑ ሂደት ጋር የመጣ ለውጥ	174
ምዕራፍ 19 ለስርገኞች ማሳሰቢያ	178
ስርግን የሚከለክሉ ነገሮች	180
ለትዳር ጽናት አስፈላጊ ነገሮች	182

ክፍል 5 አብሮ መኖር	185
ምዕራፍ 20 በትዳው ውስጥ የሚከሰቱ ለውጦች	185
የባልና የሚስት ግንኙነት ሕጋዊ መልክ	189
አብሮ መኖር የሚጠይቀው ጥረት	190
ምዕራፍ 21 እንደ ባልና ሚስት አብሮ መኖር	193
ትዳርን የሚጠብቁ ነገሮች	195
አወዛጋቢው ቃል «መገዛት»	196
ምዕራፍ 22 የጾታ አመዳደብ	201
የመደጋገፍ አስፈላጊነት	203
በትዳር ውስጥ የሚኖረን ሚና	208
ምዕራፍ 23 የሥራ ክፍፍል	212
በቤት ውስጥ የባል ሃላፊነት	213
የመግባቢያ ድልድዮች	220
	222
ክፍል 6 በትዳር ውስጥ የሚፈጠር ችግር	
ምዕራፍ 24 በትዳር ውስጥ የችግር አይቀሬነት	222
አንዱ ሌላውን ለማስደሰት አለመቻል	225
ተመሳሳይነት ያለው ጋብቻ ለችግር ላይጋለጥ ይችላል	227
ምዕራፍ 25 ሳይፈልጉት የሚመጣ እንግዳ	229
ያለመግባባት ምክንያቶች	231
ራስን መግዛት መቻል	233
	238
ምዕራፍ 26 ተግባቦት (COMMUNICATION)	
የተግባቦት መሰናከሎች	242
በቂ ውይይት አለማድረግ	246
ምዕራፍ 27 የተግባቦት ችግርና መፍትሄ	248
ውይይት የሚደረግበት መስመር	249
አንደበትን ለበረከት መጠቀም	253
ዋቤ መጻሕፍት	255

መታሰቢያ

የእናትነት ጣዕሚን ላላውቅ ወይም በእግዚአብሔር ችርነት ለቁም ነገር መድረሱን ላታይና አኔም የእናትነት ወግ ላላላያት በልጅነቴ ለሞተችው እናቴ ለወ/ሮ ምንትዋብ መንግስቴ መታሰቢያ ይሁንልኝ።
ደራሲው

፩

ምስጋና

ይህንን መጽሐፍ ለማዘጋጀት በማንሳሳትና በፈጀብኝ ጊዜአት ሁሉ ትዕግስትን፣ ትጋትን፣ የአእምሮ ብስለት (ስለትን) በመስጠት ከዚህ እንዲደርስ ለረዳኝ ለእግዚአብሔር ክብርና ምስጋና ይድረሰው። መጽሐፉ በልቤ ተጸንሶ ለፍሬ እንዲበቃ በማበረታታትና ረቂቁን በማንበብ፣ በማረምና በማስተካከል እጅግ ጠቃሚ ድጋፍ በማድረግ ወደዚህ ቁም ነገር እንዲደርስ ለረዱኝ ለእህቶቼና ልጆቼ ሐረገወይን ከበደ፣ እንዲሁም ለመላዛ ዳመና፣ ሜሮን ተስፋ ማርያም፣ ቤዛ ተጋፋው፣ ለወንድሞቼ ዳንኤል አድማሱ፣ ተመስገን ተሰማ፣ ፍቀረኢየሱስ ሁንዴሳ፣ ዓለማየሁ ጌታቸው፣ ዮሐንስ ኃይሉ፣ አሻግሬ አድማሱ፣ ዳንኤል እቅንዳ፣ ዘውዱ ተፈራ፣ ብሩክ ወርዶፋ፣ እጅግ የከበረ ምስጋናዬን አቀርባለሁ። መጽሐፉን ከጻፍኩ በኋላ በማሳተም አንጻር የነበረብኝን የገንዘብ ችግር በማቃለል ለረዱኝ በለንደን የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን እጅግ የከበረ ምስጋናዬን አቀርባለሁ።

የ.መ.

መግቢያ

በዘመናችን ጋብቻን በተመለከተ የሚሰነዘሩ ቁጥራቸው የበዛ አመለካከቶችና አስተያየቶች አሉ ። አለማችን ከዘመናዊው ቴክኖሎጂ የተነሳ በአስደናቂ ሁኔታ በመቀራረቧ ምክኒያት መልካምም ሆነ መጥፎ ልምምድ ከአንዱ የአለም ክፍል ወደ ሌላው በተለያዩ መንገዶች ማለትም በኢንተርኔት፣ በቪዲዮ፣ በዲቪዲ ወ.ዘ.ተ በከፍተኛ ፍጥነት ለመተላለፍ ችሏል። ይህ ደግሞ ተገቢ የሆነ ጥንቃቄ ከጎደለው ለተዛባ እና ከመስመር ለወጣ አመለካከት ይዳርጋል።

የጋብቻ ደራሲ የሆነው እግዚአብሔር እምላክ በህያው ቃሉ ለሰው ልጆች የሰጠው መመሪያ ተወዳዳሪ የሌለውና ኢቻ የማይገኝለት እውነተኛ መመሪያ ነው።

ጋብቻ በብሉይም ሆነ በአዲስ ኪዳን ከፍተኛ ስፍራ የተሰጠው ቅዱስ ሰርአት በመሆኑ የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን ይህንን እውነት በመገንዘብ ወጣት አማኞችን ለተቀደሰ ጋብቻ የማዘጋጀት ሃላፊነት አለባት።

ዛሬ ክእውቀት ማነስ የተነሳ በዛ ያሉ ወጣቶች በማይመች አካሄድ ሲጠመዱ ይስተዋላል። ከጅማሬው የተበላሸ ግንኙነት መዘዙ ብዙ ስለሚሆን ተተኪው ትውልድ የጋብቻን ክቡርነት በመረዳት ለኑሮው፣ ለመንፈሳዊ ህይወቱ፣ ለአገልግሎቱ ወ.ዘ.ተ ተገቢውን ጥንቃቄ እንዲያደርግ ከመቸውም ጊዜ በበለጠ መምክርና ማስተማር አማራጭ የለውም።

ሰው ለአቅመ አዳም ወይም ለአቅመ ሄዋን ሲደርስ ትዳርን ለመመስረት ማሰቡ አይቀርም፤ በመሆኑም ጤናማ እና የተሳካ ትዳርን ለመመስረት አይነተኛው መንገድ በእግዚአብሔር ቃል የተደገፈ ትምህርትና ምክር መሆኑን መረዳት ተገቢ ነው።

ፓስተር የሺጥላ መንግስቱ በሎንደን በምትገኘው በብሪታንያ የኢትዮጵያ ወንጌላዊ ክርስቲያኖች ህብረት ቤተ ክርስቲያን በመገኘት ላላገቡ ወጣቶችም ሆነ ለባለትዳሮች የሰጡት የትምህርትና የምክር አገልግሎት ጠቃሚ እና ተግባራዊ ሆኖ አግኝተነዋል። ስለዚህ በዚህ መጽሃፍ ውስጥ ያካተቷቸው ዋነኛ የሆኑ ነጥቦች ለወጣቱ ትውልድ ከመጥቀማቸውም ባሻገር ላገቡትም እንኳ ስለ ጋብቻ ትክክለኛ የሆነ ግንዛቤን ለማሰጨበጥ ይረዳል የሚል ጽኑ እምነት አለን።

ይህ መጽሐፍ በአገራችንና በውጪ አገር ነዋሪዎች ለሆኑ ወገኖቻችን መንፈሳዊ ጥቅም ይውል ዘንድ በቤተ ክርስቲያናችን ባለ በወንጌል ተልእኮ እና የርህራሄ አገልግሎት ከፍል በኩል የማሳተሚያ ወጪ ለመሸፈን በመቻሉ ከፍተኛ ያለ ደስታ ይሰማናል ።

በብሪታንያ የኢትዮጵያ ወንጌላዊ ክርስቲያኖች ኅብረት ቤተ ክርስቲያን ሎንዶን

መቅድም

ለማግባት የሚደረግ ዝግጅት

ጋብቻ በየትኛውም ሕብረተሰብ እጅግ መሰረታዊ የሆነና ቀጣይነት ባለው ሁኔታ ለመኖር ዋስትና የሚሰጥ ውህደት የሚጀመርበት መንገድ ነው። ይህ አስተማማኝ ግንኙነት ለቤተሰቡ ኑሮ የሚሆን ምግብን፣ ልብስን፣ መጠለያን የመሳሰሉ ነገሮችን በማቀራረብና ልጆችን ወልዶ ማሳደግ፣ በችግርና በመከራ ጊዜ መረዳዳት፣ በዕድሜ የገፉ ወይም ችግረኛ ቤተሰብን መርዳትን ወዘተ ይይዛል። የሚጋቡ ሁለት ሰዎች በሕይወት ዘመናቸው ሁሉ ተጣምራው ለመኖር በወሰኑ ተቃራኒ ጾታዎች መሃል የሚደረግ ለምሥነት ቢሆንም በመንግስት፣ በአካባቢው ባህልና ልማድ ተቀባይነት ባለው መንገድ የሚፈጸም ውህደት ነው። ይህ ውህደት በሚኖሩበት አካባቢ ባልና ሚስት መሆናቸውን እውቂያ በሚሰጥ መንገድ በሰርግ ለነ ስርዐት ይፈጸማል። እውቂያው ተስማምተው ለመጋባታቸው ምስክሮች (እማኞች) የሚሆኑ ሰዎች ባሉበት ወይም ለማጋባት ስልጣን ካለው ከፍል የምስክር ወረቀት በማግኘት የሚደረግ ነው።

በጣም ቀላሉ የጋብቻ ትርጉም በሁለት ተቃራኒ ጾታዎች መካከል የሚፈጸም የእድሜ ልክ ውህደት ነው። ይህ ቀላል የሚመስል መግለጫ በውስጡ የሚጋቡ ወጣቶችን ቤተሰብ፣ ዘመድና ወዳጅ፣ የሚኖሩበትን ማሕበረሰብ ባህልና ልማድ፣ የመንግስትን ሕግ፣ እንዲሁም ወደፊት አብረው በመኖር የሚያፈሯቸውን ልጆችና ንብረት ወዘተ የሚመለከት ሰፊ ነገሮችን የሚያጠቃልል ነው። በዚህ መልኩ ጋብቻ ያለፈ፣ ያሁንና የወደፊት ዘመናትን የምናያይዝበትና እጅግ ጥንቃቄ በተሞላ መንገድ አብሮ በመኖር ለመጪው ዘመናችንን ሳይቀር የምንቀይስበትን ዘዴ ይጠይቃል። ይህ ዘዴ ገና ከጅምሩ የጋብቻን ምንነትና የራስን ማንነት ከማወቅ ተነስቶ ለማግባት የሚወስኑትን ለው ማፈላለግን፣ አብሮ ወጣ ገባ በማለት ሁነኛነቱን ማጥናትና ሕጋዊና ተቀባይነት ባለው መልክ ጋብቻ መፈጸምን ያጠቃልላል።

በቀደመው ዘመን ጋብቻ በአብዛኛው ወላጆች ለልጆቻቸው የሚሆናቸውን በመምረጥና በማጪት የሚያዘጋጁት የትዳር ምስረታ ነበር። ይህ ዓይነቱ ጋብቻ በዘመድና በአካባቢው ባህል ወይም ልማድ የታቀፈና ከሰርጉ አስከ አለተ ሞት ድረስ ባልና ሚስቱ ባላቸው የአንድነት ሕይወት በምን መልክ ተቀናጅተው እንደሚኖሩ ባካባቢው ልማድና ባህል በመደንገጉ በብዙ መንገድ አጀማመሩም ሆነ አፈኛሩ ግልጽና ቀላል ነበር። በዘመናችን በተለይም በከተማው አካባቢ የሚታየው የጋብቻ ሁኔታ ከቀደመው ጋር ሲመዛዘን ሁለት ወጣቶች ተፈላልጎ በመገናኘት፣ የትዳር ጅማራላቸውን ሕጋዊነት ባለው መንገድ በቃል ኪዳን ለማሰር የሚያደርገት ጉዞ ልክ ተራራን ከሁለት ተቃራኒ አቅጣጫ ወጥቶ ከጫፉ ላይ እንደመገናኘት ያህል ነው። ሆኖም ተራራውን የሚወጡበት ፍጥነት፣

የሚወስድባቸው ጊዜና የሚጨርሱት ጉልበት የተለያየ ሊሆን ይችላል። ለአንዳንዱ የቤተሰብ፣ የዘመድና ወዳጅ የማያቋርጥ ድጋፍና ማበረታቻ ስለሚደረግለት አወጣጡ ቀላል ሊሆን ይችላል። ሌላው ከራሱም ሆነ ከሌላው ቤተሰብ ጋር እልህ አስጨራሽ መሰናክል አልፎ ከሚፋ ላይ የሚደርስ ለሆን ይችላል። ትልቁ ነገር በደረሰባቸው ችግር ተስፋ ሳይቆርጡ ከሚፋ መገናኘታቸው ነው።

ወጣቶች የሚያገቡትን የመምረጥ መብትም ሆነ ሃላፊነት ባላቸው አካባቢ ጋብቻ ከመፈለግ፣ ከመተዋወቅና ከመፈቃቀድ ጀምሮ በትጭጭት በኩል ወደሰርግ ይደርሳል። ከዚህ የተነሳ ኢንድ ወጣት የምትሆነውን የትዳር ጓደኛ ፈልጎ ለማግኘት ካሉት እጅግ ብዙ አማራጮች ውስጥ ከባሕሪ፣ ከራዕዩና ፍላጎቱ ጋር የምትሄደውን ለማግኘት ሰፊ አሰላ ያደርጋል። አሰላው ብዙ ጊዜ ሊፈጅ ወይም አቋራጭ መንገድ አግኝቶ በቀላሉ በለስ ሊቀናው ይችላል። በተለምዶ ወንዶች «እንጋባ» ብሎ የመጠየቅ መብት ያላቸው ቢሆንም ሴቷም ከወንዱ ባላነሰ መንገድ ለትዳር የሚፈልጋትን ወንድ አንድም የምታጠምድበት ሰፊ ስልት፣ ገፍቶ ከመጣም «በርግጥ እህል ውሃ አጣጧ እሱ ይሆን?» ብላ ወደውሳኔ የምትመጣበት መንገድ በቀላል የሚገመት አይደለም። በተለይ ለሴት ልጅ እንዲህ ያለው ውሳኔ እጅግ አድርጎ የሚያከብደው በባህልና ልምዱ የተፈታች ሴት ሌላ ትዳር የማግኘት እድሏም ሆነ ካገባች በኋላ ልጆችን የማሳደጉ ቀንበር በአብዛኛው በእርሷ ላይ ስለሚወድቅ በፍቺ የምትጎዳው ጉዳት እጅግ ከባድ ነው። ከዚህ ጋር በወቅቱ የቀረበላትን «እንጋባ» የሚል ጥያቄ መግፋቱ ሌላ የተሻለ እድል ስለ መምጣቱ ማወቅ ስለማትችል አላሳቢ ጉዳይ ነው። ስለዚህም በሕይወቷ ብቸኛ (አንድ ብቻ) የሆነ ውሳኔዋን እጅግ ጥንቃቄና ዘዴ በተሞላበት መንገድ ልታደርገው ይገባታል።

ወጣቶች እንዲህ ዓይነቱን ዘላቂነት ያለውን ጉዳይ በቀላሉ የሚያዩት ሰላላሆነ ወደጋብቻ የሚያደርሷቸው መንገዶች ረዘምና ጠበቅ ያሉ እንዲሆኑ ከትውውቅ በኋላ የትጭጭት ጊዜ መኖሩ ግንኙነታቸውን በጥልቀት እንዲያጠጤኑ ያደርጋቸዋል። ይህ መጽሐፍ እንዲህ ያሉትን ነገሮች በጥልቀትና በሰፊ በማንሳት የተሳካና ደስተኛነት የተሞላበትን ትዳር ለመመስረት እንዲረዳ ታስቦ የተዘጋጀ ነው። መጽሐፉ ስድስት ክፍሎች አሉት።

1. ጋብቻ ምንድነው? የሚለው የመጀመሪያው ክፍል ስለትዳር ምንነትና ሰዎች ከምን ምክንያት ተነሰው እንሚያገቡ ገለጻ ያደርጋል። ዓላማው ሰዎች የሚያገቡባቸውን ምክንያቶች በመተንተን ወጣቶች ጥሩና መጥፎ የሆኑትን የጋብቻ ጅማሬ ምክንያቶች እንዲረዱ ለማድረግ ነው።
2. ሁለተኛው ክፍል መፈላለግ፣ መተዋወቅና መፈቃቀድ (አሰላ Dating) የሚለው ወጣቶች የሚያገቡትን ወይም የሚያገቡትን ለማግኘት የሚሄዱባቸውን መንገዶች የሚያመለክት ሰፊ ክፍል ነው። የዚህ ክፍል ዓላማም ወጣቶቹ ያሏቸውን አማራጮች በሚገባ እንዲገነዘቡ፣

ትክክለኛ ሂደት ባለው መንገድ የኑሮ አጋራቸውን እንዴት እንደሚፈልጉና ወደውሳኔ እንደሚደርሱ፣ እንዲሁም በዚህ የፍለጋ መንገድ ከድንገተኛ አደጋ ላይ ሳያውቁት ወይም በስሜት ተነድተው ችግር ላይ እንዳይወድቁ ለማስጠንቀቅ የሚረዳ ነው።

3. ሦስተኛው ክፍል ትጭጭት ነው። ብዙ ወጣቶች የዚህን ክፍል አስፈላጊነት በሚገባ የተረዱ አይመስልም። ከአሰላ ወደሰርግ በመሄድ ካሳሰቡት አስከፊ አደጋ ላይ የሚወድቁ ብዙ ናቸው። ይህ መጽሐፍ የትጭጭትን ምንነትና አስፈላጊነት እንዲሁም ይህንን ደረጃ እንዴት ሊጠቀሙበት እንደሚችሉ ሰፊ ያለ መረጃና ምክር የሚሰጥ ነው። ወደትዳር የሚጓዙ ወጣቶች በልባማነት ይህንን ክፍል ይጠቀሙበታል ብዬ አስባለሁ።
4. ስለሰርግ ምንነት የሚናገረው ክፍል አራተኛው ነው። ሰርግ ሲባል ወጣቶች ትዝ የሚላቸው የወጪውን ብዛት፣ የሰውን ግርግርና ተመልሶ የማይገኝ የደስታ ጊዜ መሆኑን ነው። መጽሐፉ የዚህን አስፈላጊነት ቢያምንም የሰርግ ዋናው ተፈላጊነት ተጋዢዎቹ የሚገቡት ቃል ኪዳን እንደሆነና በትዳር ውስጥ እንደባልና ሚስት ሲኖሩም ለውሀደታቸው የሚረዳቸው ትልቁ መሣሪያም ሆነ ዘለቄታነት ባለው መንገድ እንዲጣመሩ የሚያያይዛቸው መሰረታዊው ነገር ይህ ቃል ኪዳን መሆኑን በግ አድርጎ እንዲታይ ያደርጋል። ደራሲው ባልና ሚስት ባንድነት የሚያኖራቸው ፍቅር ብቻ ሳይሆን በሰርጋቸው ዕለት የገቡትም ቃል ኪዳን መሆኑን ያምናል። ይህም ቃል ኪዳን አንዳቸው ለሌላቸው የሚሰጡት ብቻ ሳይሆን ከእግዚአብሔር፣ ከመንግሥት፣ ከቤተክርስቲያን፣ ከማሕበረሰቡ፣ ከዘመድና ወዳጆቻቸው ጋር የሚያደርጉት እንደሆነም ለማሳየት ሰፊ ጥረት ያደርጋል።
5. የመጽሐፉ የመጨረሻው ሁለት ክፍሎች አዲስ ለተጋቡ ወጣቶች አብረው ስለሚኖሩበት መንገድ አንዳንድ ጠቃሚ ምክር ለመስጠት ተብሎ የተጨመረ ነው። ወጣቶቹን ከመፈላለግ ጀምሮ ሰርግ ድረስ አድርሶ መተው በቂ ስላልመሰለኝ እንደባልና ሚስት አብሮ የመኖር ዘዴን በመጠኑም ቢሆን ለመጠቆም የተደረገ ነው። እግዚአብሔር ፈቃዱ ቢሆን ወደፊት ሰፊ ባለ መልኩ በዚህ ሃሳብ ላይ ሌላ መጽሐፍ እንደምጽፍ አስባለሁ። አዲስ የተጋቡ ወጣቶችም በተለያዩ ደራሲዎች የተጻፉ ሌሎች ይህንን ርዕስ የሚመለከቱ መጽሐፎች እንዳሉ በማወቅ እንዲያነቡ አበረታታለሁ።
6. ስድስተኛው ክፍል ከአምስተኛው ክፍል ጋር ተጣምሮ የሚሄድ ስለ ተግባቦት (Communications) የሚናገር ነው። በትዳር ውስጥ በጣም ብዙ ጥቃቅንና እንዲሁም ጎሳ ያሉ ችግሮች ሊፈጠሩ ይችላሉ። እነዚህ ችግሮች በብዙ መንገድ ትዳርን የሚፈታተኑና ወደፍቺ የሚያደርሱ ቢሆንም መፍትሄ የሚገኘው ባልና ሚስቱ ካልሆነም ሌላ ሰው ጨምረው በትዳራቸው ውስጥ ስለተፈጠረው ችግር ረጋ ባለ

ሁኔታ መነጋገር ሲችሉ ነው። በየትኛውም አለመግባባት በቁም ነገር ተቀራርቦ መወያየት እጅግ ከፍተኛ መፍትሄ ይሰጣል።

የመጽሐፉ ይዘት ይህንን ቢመስልም ዓላማዬ እዚህ ላይ ብቻ አያበቃም። በኔ እምነት ቤተ ክርስቲያን በትዳር አንጻር እጅግ ሰፊ ሃላፊነት አለባት። የቤተ ክርስቲያን ሕልውና የሚገነባው በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ ቢሆንም ቤተሰብን ያላማክል እምነት ጨርቦ ጽኑነት እንደሌላው የታወቀ ነው። ብዙ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች በሃምሳዎቹና በስልሳዎቹ ዓመታት ላይ የሚገኙ ስለሆኑ የትዳር ይዞታ እነሱ እንደሚያውቁት አለመሆኑን በጥልቀት እንዲገነዘቡ እፈልጋለሁ። ቀደም ብሎ በአንዳንድ መንገዶች ጎሳ ቀር ቢመስልም ባህሉ፣ መንግስትና ሕብረተሰቡ ለትዳር መጠናከር እጅግ ከፍተኛ ግምት ስለነበረው በሆነው ባልሆነው ነገር ሁሉ ሰዎች እንዳይፋቱ የማድረግ ሰፊ ተሳትፎ ነበረው። ዛሬ በተለወጠ ሁኔታ እንኖራለን። ትዳርን የሚቋቋሙና ፍቺን የሚያደፋፍሩ እጅግ ብዙ በሕጋዊና በሰውር የተደራጁና የተቀናጁ ትምህርቶችና አስተማሪዎች አሉ። ያለማግባት ወይም ተፋቶ ብቻ የመኖር አማራጭ እየበዛ ነው። ቤተ ክርስቲያን እዚህ ሁሉ መሰረታዊ መነሻዋ በትዳር ውስጥ የሚከሰቱትን አስቸጋሪ ሁኔታዎች በመገንዘብ ወጣቶችን ከመጋባታቸው በፊት ሰፊ ያለ ጊዜ በመውሰድ ጥልቀት ባለው መንገድ ስለትዳር ምንነት ልታስተምር ይገባታል። ፍቺ ልክ አይደለም ማለት ብቻ በቂ አይደለም። የቤተ ክርስቲያን ጥንካሬ የጋብቻን ስምረት የተከተለ ነው። ጋብቻ ከሰመረ ቤተ ክርስቲያን ጠንካራ ነች፤ የሚፈርሰው ከበዛ ግን አብራ ፈራሽ ነች። ቤተ ክርስቲያን ማወቅ ያለባት በንጹህ ትዳር አንጻር ብቸኛ ድምጽ እየሆነች እየመጣች እንደሆነ ነው። በዚህ አስቸጋሪ ወቅት መውጫዋም እስካሁን የደገፋትና የጠበቃት በንጹህና ስትመሰክረው የኖረችው አጋጅ እግዚአብሔርና ቃሉ ናቸው። ይህንን ይዛ ነው በዚህ ለመጨለም ሰዐታት በቀሩት ዓለም አርማዋን ቦግ አድርጋ ብርሃኗን ማሳየት ያለባት። ይህ መጽሐፍ በዚህም አንጻር ድጋፍ እንዲሰጥ ጸሎቴና ልባዊ ምኞቴ ነው።

ክፍል 1

የጋብቻ አመሰራረት

ምዕራፍ 1

ትዳር ለመያዝ የሚደረግ ዝግጅት

የጋብቻ አጀማመር

የጋብቻ አጀማመር ብዙ መልክና ሂደት አለው። የመጀመሪያውን ጋብቻ የመሰረተው እግዚአብሔር ነው። እግዚአብሔር ሔዋንን ከፈጠረ በኋላ ወደ አዳም በማምጣት ሁለቱን አጋባቸው። በዚህ ጋብቻ የሆነው ነገር መመሪያነቱ ለሁላችንም ነው። ለምሳሌ አዳም ሄዋንን እንደራሱ አድርጎ ተቀበላት፤ ከሌሎች ግንኙነት ሁሉ በላይ ለርሷ ቅድሚያ እንደሚሰጥ ሲናገርም «ሰው አባቱንና እናቱን ይተዋል በሚስቱም ይጣበቃል» አለ። በሁለቱ መሃል ያለውን አንድነትና ስምረት ሲናገርም «ሁለቱም አንድ ሥጋ ይሆናሉ።» ካለ በኋላ «አዳምና ሚስቱ ሁለቱም ዕራቁታቸውን ነበሩ አይተፋፈሩም ነበር።» በሚል አምላካዊ ቃል ይጠቃለላል (ዘፍ 2:22-25)። እግዚአብሔር ስለ ጋብቻ ያለው ሃሳብ ልጆችንም የሚያጠቃልል ነው። «ብዙ ተባዙ ምድርንም ሙሷት —» «አዳምም ሚስቱን ሄዋንን አወቀ ጸነሰችም — ወለደች።» (ዘፍ 1:28; 4:1)። ጋብቻ መሰረቱን ያገኘው ከዚህ ነው። ከዚህ በኋላ ሰዎች በበዙ መጠን እንደ የአካባቢአቸው ልማድና ስርዐት መጋባት ጀመሩ። የመጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንት በእብራይስጥ ቋንቋ «ወንድ ሳጤ» የሚል ቃል የለም ይላሉ። ይህም ወንዶች ሁሉ ማግባት ይጠበቅባቸዋል ማለት ነው።

በመጽሐፍ ቅዱስ የጋብቻ ተሞክሮ

እግዚአብሔር ስለጋብቻ ያለው እቅድ አንድ ወንድ ለአንድ ሴት ነበር። ሆኖም ላሜህ ከተባለው አመጸኛ ሰው ጀምሮ ከአንድ በላይ ሴቶችን ማግባት ተጀመረ (ዘፍ 4:19)። የጋብቻም የመጀመሪያው ዓላማ ልጆችን በመውለድ ራስን (ዘርን) መተካትና ትውልዱ እንዲቀጥል ማድረግ ነው። የሚተካ ልጅ አለመኖርም እንደ እርግማን ይቆጠር ነበር። በመጽሐፍ ቅዱስ የምናገኘው የጋብቻ አጀማመር ብዙ ዓይነት ነው። አንደኛው አብርሃም ለልጁ ለይስሐቅ ሚስት የምትሆነውን እንደፈለገ ሁሉ ወላጆች ለልጆቻቸው የትዳር ጓደኛ የምትሆናቸውን የሚመርጡበት መንገድ ሲሆን፤ ሌላው ዓይነት ደግሞ ሳምሶን እንዳደረገው ሊያገባት የሚፈልጋትን ልጅ በመምረጥ ወላጆቹ ወደ ወላጆቹ ቤተሰብ በአማላጅነት በመሄድ እንዲያስፈቅዱለት የተጠቀሙበት መንገድ ነው (ዘፍ 24ና መላ

14)። ሴኬም አባቱን ኢሞርን የያዕቆብን ልጅ ዲናን እንዲያጋባው ለመነው (ዘፍ 34:4)። የእነዚህ ሁለቱ ወጣቶች ጥያቄ እንግዳ በመሆኑ ወላጆች ቢቃወሙም የልጃቸውን ፍላጎት ለማሟላት ፍቃደኛ ሆነዋል። የወላጆቻቸውን ፍቃድ አሻፈረን ብለው ያገቡም እንደሌላው ዓይነት ሰዎች ነበሩ (ዘፍ 36:25)። አብርሃም ለልጁ ለይሳቅ ያዘጋጀው ጋብቻ ዓይነት ግን የተለመደ ነበር። ለምሳሌ

- አጋር ለልጁ ለእስማኤል ሚስት ፈልጋ አጋባቸው (ዘፍ 21:21)
- ይሁዳ ትእማርን ለልጁ ለኤር አጋባ (ዘፍ 38:6)
- ፈርአን ለዮሴፍ ሚስት ሰጠው (ዘፍ 41:45)፤ እንዲሁም ለሃዳድ (1ነገ 11:19)

• ካህኑ ዮዳሄ ለንጉሥ ኢዮአስ ሚስት አጋባው (2ዜና 24:3)

በነዚህ በተጠቀሱት የትዳር ጀማሬዎች ስለተፈጸመው ስነ ስርዐት ባናነብም ስለድግስና የስጦታ ልውውጥ ግን እናገኛለን (ዘፍ 24:58፤ 29:22)። እንደዛሬው ሁሉ ዱሮም እንደ እግዚአብሔር ፍቃድ የሆነ ትዳርን መጀመር ቀላል አልነበረም። ለምሳሌ ለይሳቅ ሚስት ለማግኘት የአብርሃም ሎሌ እግዚአብሔርን እንዴት እንደተማጠነ በዘፍ24:9፤12፤26-27 መመልከቱ በቂ ነው። ወጣቶች ከላይ በጠቀስነው መልክ ጋብቻ ቢጀምሩም ከተጋቡ በኋላ በባልና በሚስት መሃል የሚኖረው ፍቅርና መተሳሰብ አስገራሚ ነው። ለምሳሌ

- ይስሐቅ ርብቃን እጅግ አድርጎ ወደዳት (ዘፍ 24:67)
- ያዕቆብ ራሔልን ሲያገኝ አለቀሰ (ዘፍ 29:11፤20)
- ሴኬም ዲናን በጣም ወደዳት በፍቅር ቃልም ተናገራት (ዘፍ 34:3)
- የሳኦል ልጅ ሚልኮል ዳዊትን ወደደቸው (1ሳሙ 18:20)
- የመጽሐፈ ምሳሌ ጸሐፊ በጣም ከሚያስገርሙት ነገሮች መሃል በወጣት ወንድና ሴት መሃል ያለው የፍቅር መንገድ እንደሆነ ተናገረ (ምሳ 30:18-19)።

በሌላም በኩል ርብቃ የይስሐቅ ሚስት ለመሆን ፍቃደኛነቷን እንደተጠየቀች ለናነብ ሴት ልጅ ምንም ወላጆችዋ በጋብቻው መስማማት ያለባቸው ቢሆንም የርሷም ፍላጎት ከግምት ውስጥ መግባት እንዳለበት እንገነዘባለን።

የሕብረተሰቡ እድገት ትዳር በመያዝ ላይ ያስከተለው ለውጥ ባለንበት ዘመን በተለይ በከተሞች ውስጥ በብዙ ወጣቶች ዘንድ የተለመደው የትዳር ጓደኛ አመራረጥ ከላይ ከተመለከትነው የተለየ እንደሆነ ነው የምንረዳው። በመጀመሪያ ወጣቶቹ ተፈላላገው ከተገናኙ በኋላ ፍላጎታቸውን በሽማግሌ አማካይነት ለወላጆቻቸው ይገልጡና ባርኮታቸውን ወይም ስምምነታቸውን ይጠይቃሉ። ከዚያ ቤተ ክርስቲያን እንድታስተምራቸውና የግንኙነታቸውን ጤነኛነት መርምራ ትክክልለኛነቱን በመመለከር እንድታጋባቸው ይጠይቃሉ።

በዘመናችን ያለውን የጋብቻ አጀማመር ቀድሞ ከነበረው የወላጆችን ዕርዳታና ድጋፍ ከሚጠይቀው ጋብቻ ጋር ስናነጻጽረው የቀድሞው በብዙ መልኩ የሕይወት ልምዱና ዕውቀቱ ያላቸውን ሰዎች እርዳታ ስለሚጨምር በርካታ ጠቃሚ ነፍቶች አሉት። ወጣቶች ከልምምድና ከችሎታ ማነስ የተነሳ ስሜታዊነት ስለሚያደልባቸው በጋብቻ ምርጫቸው ሊሳሳቱ ስለሚችሉ የወላጆች ምክርና እርዳታ ከስህተት ላይ እንዳይወድቁ ይረዳቸዋል። ይህንን ስንል ደግሞ የሚያምኑ ልጆችና የማያምኑ ወላጆች ባለብት አጋጣሚ የሚታየው የጋብቻ ሁኔታ በብዙ ልቦ ሰፊነትና መረዳት ካልተቀባበሉ በስተቀር ብዙ ችግር ሊያጋጥም እንደሚችል በመዘንጋት አይደለም።

ከላይ ባየንው መሰረት ወጣቶች ተፈላላገውና ተፈቃቅደው የመጋባት ልማድ ጥንት ያልነበረ ባህል ነው። በዘመናችን ግን ይህ ባህል ተለውጦ በመፈላለግና በመፈቃቀድ ላይ የሚመሰረት ጋብቻ እየተለመደ መጥቷል። ቀድሞ ለነበረው የጋብቻ ባህል መለወጥ ምክንያት ሆነው የሚጠቀሱ አራት አበይት ነጥቦች አሉ። እነዚህን ምክንያቶች በየተራ ቀጥለን እንመለከታቸዋለን።

(1) የኢንዱስትሪ መስፋፋት

የኢንዱስትሪ መስፋፋት የሕዝቦችን የአኗኗር ዘይቤና የጋብቻን ይዘት በብዙ መልክ ቀይሮታል። ኢንዱስትሪ ባልተስፋፋበት ዘመን አብዛኛው ሕዝብ ኑሮውን የገነባው በቤቱ ዙሪያ በግብርናና በከብት እርባታ ላይ ነበር። በኋላ ግን ኢንዱስትሪና ፋብሪካ እየተስፋፉ ሲመጡ ሰዎች ከተወለዱበትና ካደጉበት ቀበሌ ሥራ ፍለጋ በሚል ሰበብ ወደከተማ መገራፍ ጀመሩ። ሲቶኝም ከቤት ወጥተው በአደባባይ በብዛት መዋል የጀመሩት የኢንዱስትሪ እድገት ባስከተለው የሥራ እድል ተጠቃሚ ለመሆን ወደከተማ ለመምጣት በመቻላቸው ነበር። ይህ ሁኔታ በከፍተኛ ደረጃ የነባሩን ባህላዊና ማሕበራዊ ኑሮ ገጽታ ለወጠው። የቤተሰብ ይዞታ እየላላ በአንጻሩ የግል ነጻነት እየጠነከረ ሄደ። በቀደመው ባህል ለቤተሰቡ በሚሰጠው ኢኮኖሚያዊ ድጋፍና የደህንነት ጥበቃ ዋስትና ምክንያት ባል ወይም አባት በቤተሰቡ ላይ ከፍተኛ ሰልጣን ነበረው። አሁን ግን ባልም ሚስትም ከቤት ውጭ ሰርተው ለቤተሰቡ የገቢ ምንጭ መሆን ስለጀመሩ በመንግስትም በኩል በኢንዱስትሪዎቹ አካባቢ የደህንነት ዋስትናው ስለጠነከረ የትዳር አመሰራረቱም ሆነ ይዞታው ትልቅ ለውጥ ታየበት። ከቤተሰብና ቤተዘመድ ይልቅ የግለሰብ ዋጋ (ከበሬታ) ከፍ እያለ መጣ። ወንዶችና ሴቶች ልጆች ያለወላጆቻቸው ተጽእኖ ተፈላላገው የሚገኙበትና ዘላቂ ለሆነ ኑሮ የሚወያዩበት አመቺ ሁኔታ፤ አሰላ (Dating) የተባለ ተፈጠረ። የሚከተሉት ሦስት ለውጦች ከኢንዱስትሪ መስፋፋት ጋር የተያያዙ ናቸው።

(2) የከተሞች ግደግ

ከተሞች በመጀመሪያ ይቆረቁሩ የነበሩት የመንግስትን መቀመጫ ተከትሎ ነበር። ቆይቶ ግን ዋናው ቀጣሪ ኢንዱስትሪ እየሆነ ሲመጣ የመንግስትም አሠራር ኢንዱስትሪ የተስፋፋቦትን አካባቢዎች በጥበቃና በእንክብካቤ በማጠናከር ላይ መመስረት ጀመረ። ይህም ሁኔታ የከተሞችን እድገት አስከተለ። ኢንዱስትሪው በሰዎች ጉልበት ላይ የተመሰረተ ስለነበረ እጅግ ብዙ ሰዎች ኢንዱስትሪ ወዳለበት መጉረፍ ጀመሩ። ከገጠር ለሥራ ፍለጋ ወደ ከተሞች ከሚመጣው ሕዝብ ውስጥ ይበልጡን ቁጥር የያዙት ወጣቶች ስለሆኑ ያለቤተሰቡና ዘመድ ጣልቃ ገጭት ለትዳር እንዲፈላለገና ግንኙነት እንዲመሰርቱ አመቺ ሁኔታ ተፈጠረላቸው። ትምህርት ቤቶችም ቢሆኑ ተቃራኒ ጾታዎች የሚገናኙበትና የሚተዋወቁበትን ሁኔታ ለመፍጠር አመቺነት አላቸው።

(3) የትርፍ ጊዜ መብዛት።

በዘመናዊው ዓለም ልጆችን ለአቅመ አዳምና ሔዋን ሳይደርሱ በሥራ እንዳይጠመዱ የሚያዘው ሕግ በመውጣቱና የትምህርትም ቤቶች መስፋፋት ወጣቶች ሰፊ ጊዜ እንዲኖራቸው በር ከፈተላቸው። በቤትም ቢሆን ልጆች ከማጥናትና አነስተኛ አስተዋጽኦ ከማድረግ ውጭ ብዙም የሚያስራቸው ሁኔታ አለመኖሩ ያገኙትን ሰፊ ጊዜ ከተቃራኒ ጾታ ጋር ለመተዋወቅና ለመጠናናት እንዲሁም ዘላቂ የሆነ እቅድም አብረው ለማውጣት ከመቼውም ጊዜ ይበልጥ አጋጣሚ ፈጠረላቸው።

(4) የትራንስፖርት መስፋፋት

የትራንስፖርት መስፋፋት ሰዎች እንደልባቸው ካንድ አካባቢ ወደሌላ አካባቢ እንዲዘዋወሩ ከፍተኛ እድል ሰጣቸው። ይህም ወደተለያዩ መዝናኛ ስፍራና ከሚያውቋቸው ሰዎች ርቀው በመሄድ ጊዜአቸውን ጥቅም ይሰጣል በሚሏቸው ነገሮች ላይ እንዲያሳልፉ አድርጓቸዋል። በመሆኑም ለትዳር በሚፈላለጉ ወጣቶች መሃከል የትውውቅና የትርርቦሽ መዳበር የትራንስፖርት መስፋፋት የማይናቅ አስተዋጽኦ እንዳለው እንረዳለን። ወጣቶች ከተወለዱበትና ካደጉበት ሰፈር ርቀው በመሄድ የትዳር ጓደኛ የሚሆናቸውን ለማግኘት ቅርርብ ፈጥረው፤ አጥንተውና ፈትነው እንዲያገቡ እድል ሰጣቸው።

የቤተሰብ ዓይነቶች

የቤተሰብ አመሰራረት በዓለም ዙሪያ ብዙ ተመሳሳይ ባህርያት ያለውን ያህል ልዩነቶችም ከአገር አገር ከባህል ባህል እንደሚኖሩት ገልጽ ነው። የባልና ሚስት፤ የወላጅና ልጅ ግንኙነት በማንኛውም ዓይነት የቤተሰብ ክፍል ግንኙነት የመጀመሪያው የሆነና የጠበቀ ዓለም አቀፋዊ ባህሪ ያለው ግንኙነት ነው።

ቤተሰብ የተባለው መሰረታዊውና የመጀመሪያ ደረጃ የማሕበረሰብ ተቋም የሚያካትተው አባት፤ እናትና ልጆችን ብቻ ሳይሆን ይችላል። ያገቡ

ወላጆች በወላጆቻቸው ቤት ውስጥ ወይም በወላጆቻቸው ቤት አካባቢ ሲኖሩና በተለያዩ ምክንያት ወላጆች ያገቡ ልጆቻቸው ቤት እንዲጠሯቸው፤ እንዲያስታምሟቸው ወይም በኑሮ እንዲደግፏቸው በማለት አብረው ሲኖሩ የቤተሰብ አባላቱ ቁጥር ይጨምርና ትልቅ ቤተሰብ ይመሰርታሉ።

የዝምድናም ግንኙነት እንዲሁ የተለያዩ ስለሆነ ዝምድና የሚለውን ጽኑ ሃሳብ በአንድ መንገድ ብቻ ልንገልጸው አንችልም። በሀገራችን በስፋት የሚታወቁትንና ተቀባይነት ያላቸውን አንዳንድ የዝምድና ዓይነቶችን ስንመለከት የሚከተሉትን እናገኛለን።

በደም የሚገኝ ዝምድና። ወላጅና ልጅ፤ ወንድምና እህት፤ አሳትና አክስት፤ አያትና ቅድመእያት ወዘተ በደም ለተሳሰረ ዝምድና ምሳሌ በዋናነት የሚጠቀሱ ናቸው።

በጋብቻ የሚገኝ ዝምድና። የትዳር ጓደኛን ቤተሰቦች እንደራስ ቤተሰብ የሚቆጥር የዝምድና ዓይነት ነው።

ከላይ ካየናቸው ሁለቱ ዝምድናዎች በተጨማሪ በልዩ ልዩ ባህላዊና ሃይማኖታዊ ስርዐትና ደንብ የሚመሰረቱ እንደ የጡት ልጅ፤ አበልጅ፤ ጉዲፈቻ ያሉ የተለያዩ ቤተሰቦችን የሚያስተሳስሩ የዝምድና ዓይነቶች አሉ። ምንም እንኳን በደም ትስስር በጋብቻ ወይም ደግሞ በባህላዊና ሃይማኖታዊ ስርዐት ሕግ ወይም ደንብ የጸና ባይሆንም በጓደኝነት፤ በአብሮ አደግነት፤ በጉርብትና የሚመሰረት ቤተሰባዊ ትስስር ሰዎችን ዘመዳዎች ነን ለመባባል ሲያበቃቸው በስፋት እናያለን። ስለቤተሰብ አጀማመር ጥናት ያካሄዱ ሶቮሎጂስቶች ሁለት ዓይነት ጠንካራ የቤተሰብ አመሰራረት ዓይነቶች እንዳሉ ይናገራሉ። እነሱም የሚከተሉት ናቸው

1. ድርብ ጋብቻ። ይህ ዓይነቱ ጋብቻ አንድ ወንድ ብዙ ሴቶች የሚያገባበት ወይም በታሪክ እንደምናነበው አንድ ሴት ብዙ ወንዶችን የምታገባበት የጋብቻ ዓይነት ነው። በብሉይ ኪዳን ከአንድ በላይ ሚስት ስለነበራቸው ወንዶች ታሪክ ተጽፎ እናገኛለን። የእግዚአብሔር ቃልም ይህ ዓይነቱ ቤተሰብ እንዴት መተዳደር እንዳለበት መመሪያ ሰጥቶበታል (ዘጸ 21:1-11፤ ዘሌ 18:18፤ ዘዳ 21:15-17)። በአንዳንድ ስፍራ አንድ ወንድ ሁለት እህትማማቾችን ያገባበት ሁኔታ ተጠቅሷል (ዘፍ 29:1-30)። አንድ ባል ብዙ ሚስቶች ሊያገባ ቢችልም እያንዳንዱ ቤተሰብ ሙሉና ከሌላው ተለይቶ የሚታይ ነው። ይህም ወንድየው ምንም በወልነት ለተለያዩ ሴቶች ባል ቢሆንም ከእያንዳንዱ ሚስት የሚወለዱት ልጆች ራሳቸውን የቻሉ ቤተሰቦች እንጂ የወል ልጆች አይሆኑም። የየራሳቸው መኖሪያና መተዳደሪያ ሊኖራቸው ይችላል። ብዙ ሰዎች ብዙ ሚስቶችን ማግባትን የሚፈቅድ ጋብቻ የወንዱን የወሲብ ፍላጎት ለማርካት ተብሎ የተወጠነ ነው ብለው ያስባሉ። ይህ አስተሳሰብ

ባንዳንድ ሁኔታ እውነትነት ያለው ቢሆንም እንደ ብቸኛ ምክንያት ተደርጎ መወሰድ ፈጽሞ የለበትም። በአንዳንድ አገሮችና ባህሎች ወንዶች የኢኮኖሚ አቅማቸውን ለማጠናከርና ለደህንነታቸው ዋስትና ለማግኘት ሲሉ ብዙ ሚስቶችን አግብተው ብዙ ልጆች እንዲወለዱላቸው ያደርጋሉ። የሚስቶቻቸውና ልጆቻቸው ቁጥር በበዛ መጠን ሰፊ የእርሻ መሬት ሊያርስ የሚችል የሰው ኃይል ከማግኘታቸው በተጨማሪ በጠቅላላቸው የማይደፈሩና የሚፈሩ ያደርጋቸዋል። በተለይ ቀደም ባለው የከተሞች ቁጥር እንዳሁኑ ባልተበራከተበትና ብዙ ሕዝቦችኔቸውን በገጠር ውስጥ በእርሻና በከብት እርባታ ላይ መስርተው ይኖሩበት በነበረው ዘመን ይህ ዓይነቱ አስተሳሰብና ጋብቻ የተስፋፋ ነበር።

- ለፖለቲካ ሲባል የሚፈጸም ጋብቻ። ብዙ ሚስቶችን ማግባት ፖለቲካዊ መነሻም ነበረው። አገሮች በዘውድና በባላባታዊ ስርዐት ይተዳደሩ በነበረበት ዘመን ነገስታቱ ልዑላትና መኳንንቱ ከአንድ በላይ እንዲያገቡ የሚያስገድዳቸው ፖለቲካዊ ስርዐት ነበራቸው። ይኸውም አንድ ንጉሥ ወይም ባለስልጣን ከተለያዩ የጎሳ መሪዎች ቤተሰቦች ጋር የጋብቻ ትስስር በመፍጠር ሰላማዊ ግንኙነቱንና ስልጣኑን ማስጠበቅ ስለሚኖርበት ብዙ ሚስቶችን ከየጎሳው ወይም ከየአገሩ ያገባል። እንዲህ ዓይነቱ የጋብቻ ዝምድና የሚፈለገው በሀገር ውስጥ ከሚገኙ ጎሳዎች ጋር ብቻ ሳይሆን ከሌሎች ሀገራትም ጋር እንደነበር የተለያዩ አገሮችንና ነገስታትን ታሪክ ስንመረምር እናገኛለን። ለምሳሌ፡- ንጉሡ ሰለሞን ከግብጽ ንጉስ ጋር ቃል ኪዳን ባደረገ ጊዜ ለቃል ኪዳኑ ማሰሪያ የፈርአንን ልጅ አቆጣጠረ (1ነገ 3:1)። እንዲህ ዓይነቱ ጥቅምን ለማስጠበቅ ሲባል ብዙ ሚስቶችን የማግባት ልማድ በነገስታት ወይም በከፍተኛ ባለስልጣናት ብቻ ሳይሆን በተራ ዜጎችም ዘንድ የሚዘወተርበት ዘመን ነበር።

አድርገው በመተርጎም ሽማግሌና ዲያቆን እንጂ ምእመናኑ ካንድ በላይ ሚስቶች ሊኖራቸው ይችላል ነበር ብለው ይከራከራሉ። አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንት በጳውሎስ ዘመን ብዙ ሚስቶችን ማግባት እየቀረ የመጣ አስራር ስለነበረ (በተለይም በአይሁድ፣ በሮማውያንና ግሪኮች ዘንድ) ሐዋርያው የሚናገረው መፋታትን፣ ተፋቶ ማግባትን፣ ቅምጥ ወይም ወዳጅ መያዝና በአሕዛብ ጣኦት ቤት እንደሚደረገው የዝሙት ግንኙነትን ለማውገዝ ነው ይላሉ።

መጽሐፍ ቅዱስ ምንም ብዙ ሚስቶችን ማግባትን በቀጥታ የማያወግዝ ቢሆንም የተገለጠው የእግዚአብሔር ፈቃድ ግን አንድ ወንድ ከአንድ ሴት ጋር እንዲጋባ ነው (ዘፍ 2:24፣ ማር 10)። ሆኖም በሰው ውድቀትና በኃጢአት ምክንያት የእግዚአብሔር በጎ አላማ ተጣጥሎ ሰዎች በልባቸው ጥንካሬ የሄዱበት ሁኔታ እንደተጀመረ እናነባለን (ዘፍ 4)። በኃጢአት ምክንያት ሞት በዓለም ሁሉ ነገሰ። ሰዎች በልባቸው ወዝ ለመኖር ከተፈጥሮ ጋር ከፍተኛ ትግል ጀመሩ። የጥንቶቹ አባቶች ባህል በወንድ የበላይነት ላይ የተከሰተ የዘላንነትና የአራሽነት ኑሮ ስለሆነ የመኖር ዋስትናን ለማግኘት ብዙ ሚስቶችን በማግባት ብዙ ልጆችን መውለድ የሚወገዝ ስርዐት ሳይሆን ለዘመናት ተቀባይነት ያለውና የሕብረተሰቡን ችግር የሚፈታ ስርዐት ሆኖ ቆይቷል።

2. አንድ ላንድ ጋብቻ። ይህ በፍጥረት መጀመሪያና በአዲስ ኪዳን በከፍተኛ ደረጃ የተደገፈ የጋብቻ ዓይነት ነው። በዚህ ነጠላ ጋብቻ ሕግ መሰረት አንድ ወንድና አንዲት ሴት በጋብቻ በሕይወት ዘመናቸው ሁሉ ተጣምረው ይኖራሉ። የመጽሐፍ ቅዱስ መመሪያ በተስፋፋበት አገሮች ሁሉ ይህ ነጠላ ጋብቻ መሰረታዊ የቤተሰብ መርህ ነው።

በአንዳንድ ሀገሮች ባህል አንድ ሴት ብዙ ወንዶችን እንድታገባ የሚፈቀድበት ሁኔታም አለ (Polyandry)። ሴቶች ልጆች ሲወለዱ የመግደል ባህል ባለበት አገር ውስጥ የሴቶቹ ቁጥር ጥቂት ስለሚሆን እስከ አሁንም ድረስ (ለምሳሌ በሕንድና ቲቤት) ታላቅ የው ልጅ የሚያገባት ሴት የወንድሞቹ ሁሉ ሚስት ትሆናለች። በአሁኑ ጊዜ የማይፈለጉ ልጆችን መግደል ሕገወጥ እየሆነ በመምጣቱ የሴቶቹና የወንዶቹ ቁጥር ተቀራራቢ እየሆነ መጥቷል። ሆኖም ከላይ በተጠቀሱት አገሮች የሚገኙ አንዳንድ ጎሳዎች አሁንም ቢሆን ወንድማማቾች የወል የሆኑ አንድ ሚስት እንድትኖራቸው የሚያስችል ባህል አላቸው። በአዲስ ኪዳን ውስጥ ብዙ ሚስቶች ሰላገቡ ወንዶች ታሪክ ወይም ከአንድ በላይ ሚስት ስለማግባት በግልጽ ተጽፎ አናገኝም። አንዳንድ ሰዎች በ1ኛው 3:2ና 12 እንዲሁም በቲቶ 1:6 የተጠቀሰውን ክፍል ለጠጥ

ምዕራፍ 2

የትዳር ምስረታ ምክንያቶች

ሰዎች ትዳር የሚይዙባቸው ምክንያቶች

ማንም ሰው ሳያገባ ሰላማዊ ኑሮ መኖርን እንደሚችል ቢታመንም በዓለማችን ቁጥሩ 90% የሚሆነው ሕዝብ አብዛኛውን እድሜውን የሚያሳልፈው በትዳር ሕይወት ውስጥ ነው። ሕይወታችን ሙሉ የሰዓት ባለው ሁኔታ ሊቀጥል የሚችለው በትዳር ውስጥ ብቻ እንዲሆን አድርጎ እግዚአብሔር ፈጥሮናል። ሕጋዊ የሆነ ጋብቻ በሃይማኖት፣ በመንግስትና በባህል ሕግ ተቀባይነት ያለው ነው። ስለዚህ ትክክለኛ ጋብቻ ሕጋዊ በሆነ መንገድ የሚጀመር የሕይወት መንገድ ነው።

በየትኛውም አገርና ሕዝብ መካከል አሠራሩና የግንኙነቱ ይዞታ ይለያይ እንጂ በወንድና ሴት መካከል ጋብቻ ይፈጸማል። መንግስታትም ቢሆኑ ስለጋብቻና አብረው ስለሚሄዱ ነገሮች ሕግና ደንብ አላቸው። በሁሉም አካባቢ ሁለት ተቃራኒ ጾታዎች ወደጋብቻ ሲደርሱ ግንኙነታቸውን ሕጋዊና ማሕበራዊ ተቀባይነት እንዲኖረው ለማድረግ በሰርግ አማካኝነት ወይም በሌላ መንገድ ሰዎች በተሰበሰቡበት የጋብቻቸውን ስነስርዐት ይፈጸማሉ። ከዚህም ሌላ ሰዎች የሚጋቡባቸው ምክንያቶች ተመሳሳይነት አላቸው። ሰዎች ጋብቻ ለመመስረት ከሚነሳሱባቸው ምክንያቶች ውስጥ ጥቂቶቹን ቀጥለን እንመልከት።

1. ጋብቻ በአካባቢ ሃይማኖትም ሆነ ልማድ በጣም የተከበረና የታዘዘ መሆኑ።
2. በተቃራኒ ጾታዎች መካከል ያለ መሳሳብና ሙሉነትን የመፈለግ ጥማት መኖሩ።
3. ሕጋዊ የሆኑ ልጆችን ለመውለድና ለማሳደግ ወይም ከጋብቻ በፊት የተወለዱ ልጆችን ሕጋዊነት ለመስጠት።
4. በሕብረተሰቡ ልማድና አሠራር አለማግባት ወይም ወንድሳጤና ሴት ሳጤነት ሆኖ መኖር) ተቀባይነት ስለሌለውና ለየት ያለ አመለካከትና ጥርጣሬን ስለሚፈጥር።
5. ዘመዶቻችን፣ ዓደኞቻችንና የምናውቃቸው ሰዎች ሁሉ ስለሚያገቡ አለማግባትን እንደ እድለ ቢሰነት መቁጠር የሚፈጥረው ስሜት።

6. አብሮ በመኖር ኑሮን በመጋራት ለማደግና ለመበልጸግ ባለ ፍላጎት።
7. ከቤተሰብ ጫና ለመውጣት በሚደረግ ትግል።
8. ከጋብቻ ውጭ የሚደረግ ወሲብ በብዙ ሀገሮች የተወገዘ በመሆኑ ሕጋዊ የሆነ የወሲብ ግንኙነት ለማድረግ።
9. በውስጣችን ከሚሰማን ብቸኝነት ለመሳቀቅ።
10. በሕይወት ሂደት የሚመጡ ችግሮችና መከራዎችን ተደጋግፎና ተጋግዞ ለመጋፈጥ።
11. ከሀብታም ወይም ከባለስልጣን ቤተሰብ በመጋባት በሀብት ወይም በማሕበራዊ ኑሮ ደረጃ ለማደግ።
12. ውብ ቆንጆ ወይም ክቡርና ዝነኛ ከሆኑ ጋር አብሮ የመኖር ፍላጎት።
13. የበሰሉና ለቁም ነገር የደረሱ በመባል በማህበረሰቡ ዘንድ ተቀባይነት ለማግኘት።
14. ሕጋዊና ዋስትና ያለው መረዳዳትና እንክብካቤ ለማግኘት።
15. ከአንድ ሰው ጋር ለእድሜ ልክ ተወስኖ ለመኖር የመፈለግን ስሜት ለማርካት።
16. በውስጣዊ ማንነታችን አለኝታ፣ ዋስትናና መረጋጋት ለማግኘት በመፈለግ።
17. የቤተሰብና የወገን አጋር ለማግኘት።
18. ንብረትና ሀብት ወደሌላ ወገን እንዳይዛወር ለማድረግ።
19. ሕጋዊ ጥቅሞችን ለማግኘት።
20. የዜግነት ወይም የኑሮ ሁኔታን ለመለወጥ።
21. በወሲብ ከሚተላለፉ በሽታዎች ለመጠበቅ ወዘተ የመሳሰሉት ናቸው።

ትዳር ለመጀመር ትክክል ያልሆኑ ምክንያቶች

ሰዎች ትዳር የሚይዙባቸው ትክክል የሆኑ ወይም ያልሆኑ የተለያዩ ምክንያቶች አሏቸው። ትዳራቸውን ትክክል ባልሆነ ምክንያት የጀመሩ ሁሉ በትዳራቸው ውስጥ ከፍተኛ ችግር ያጋጥማቸዋል። ቀጥለን ትዳር ለመጀመር ትክክል ያልሆኑትን ምክንያቶች በመጠኑ እንዘርዝርና ለትዳር ጅማሬ ትክክለኛ የሆኑትን ምክንያቶችን በማያያዝ እናስከትላለን። ትዳር ለመጀመር ትክክል ካልሆኑት ምክንያቶች ውስጥ የሚከተሉት ይገኙበታል።

- ከጋብቻ በፊት እርግዝና። በጣም ብዙ ያልተሳኩ ጋብቻዎች በእርግዝና ምክንያት የሚጀመሩ ናቸው። ብዙ ጊዜ እንደሚያጋጥመው ልጅቱ እርጉዝ ባትሆን ኖሮ ምናልባት ወጣቶቹ ሳይጋቡ ይችሉ ነበር። ለእርግዝና ምክንያት የሚሆኑ ሦስት ዋና ዋና ምክንያቶች እሉ። እነሱም (ሀ) ከጋብቻ በፊት አጉል መቀራረብ ይፈጠርና ሁለቱም የወሲብን ፈተና ማለፍ ሳይችሉ ወይም ከሁለት

አንዳቸው ተጽኖ ሲያደርጉ። (ለ) አንደኛው ወገን እጮኛው እንዳታመልጠው ወይም ሌላ እንዳይወስድብኝ በማለት እርግዝናን በመፍትሄነት ሲጠቀም (ሐ) አስገድዶ ከመድፈር ጋር ተያይዞ የሚመጣውን የሕግ ተጠያቂነት ወይም የቤተሰብ ውርደት ለመሸፈን ሲባል የሚፈጸም ሊሆን ይችላል።

በእርግዝና ምክንያት የሚፈጸም ጋብቻ ብዙ የሚያስከትለው ችግር አለው። እንዲህ ዓይነቱ የትዳር ጅማሬ በክፉ መንገድ የተጀመረውን ትዳር የበለጠ እስከፊ ያደርገዋል።

- **የበቀል ወይም ያለመበለጥ ስሜት።** ይህ ብዙ ጊዜ የሚሆነው ወጣቶች እጮኝነታቸው ባንቋንድ የተለያዩ ምክንያት ሲፈርስ አንደኛው ወገን ፈላጊ እንዳላጣለማሳየት ወይም ከደረሰበት ቀውስ ለማገገም ሲል ያጋጠመውን ማንኛውንም እድል ይጠቀምበታል። ይህ ሁኔታ በትዳር ጓደኛ ሞት ወይም በፍቺ መለያየት ምክንያት ከገቡበት ቀውስ ለመውጣት በቂ የመረጋገጥ (መስተካከል) ጊዜ ሳይወስዱ ማግባትንም ያጠቃልላል። አብዛኛውን ጊዜ የተመሰቃቀለ ሕይወታቸውን ወይም የቆሰለ ልባቸውን ለመጠገን ብለው የሚያገቡትን (የሚያገቧትን) በሚገባ ሳያጤኑ ያለብዙ ጥንቃቄ የሚጀመር ትዳር ሲገቡበት ደስ የሚል ቢመስልም የኋላ ኋላ አስከፊ ሁኔታ ያስከትላል። ማንኛውም ሰው እጮኛው ስትተው ወይም አግብቶ ትዳሩ በፍቺ ወይም በሞት ምክንያት ሲፈርስ ልቡ ውስጥ ከፍተኛ ሐዘን ይገባል። ከእንዲህ ዓይነቱ ሐዘን ለማገገም እንደየሰው ሁኔታ ረጅም ጊዜ ሊወስድ ይችላል። ስለዚህ መደረግ ያለበት ትዳርን ያህል ኃላፊነት ፈጥኖ መሸከም ሳይሆን በመጀመሪያ የደረሰውን የሐዘን ቁስል በሚገባ እስኪድን ጊዜ መውሰድ ያስፈልጋል። ቋቋቸውን አማካሪዎች ከሐዘን ቁስል ለመጠገን ቢያንስ አንድ ዓመት፣ ተጨማሪ ለመጠናናት ሌላ አንድ ዓመት በጠቅላላው ሁለት ዓመት ያህል ያስፈልጋል ብለው ይመክራሉ።

- **አመጽ።** በርካታ ወጣቶች ከወላጆቻቸው ቁጥጥር ለመላቀቅ የሚጠቀሙበት አንዱ መንገድ ጋብቻ ነው። ከዚህ የተነሳ ወላጆቻቸው የሚቃወሙትን የትዳር ጓደኛ ይመርጣሉ። በጥናት እንደተረጋገጠው ወጣቶች ወላጆች የሚቃወሙትን ግንኙነት ከሌላው ዓይነት የፍቅር ግንኙነት ይልቅ እንደሚገፋበትና ለፍቅራቸው መባባስም ይኸው የወላጆቹ ተቃውሞ ምክንያት ይሆናል። ስለዚህ ወላጆችም ምንም እንኳን እነሱ የማይስማሙበትን ትዳር ልጆቻቸው እንዳይጀምሩ ቢፈልጉም ግልጽ የሆነ ተቃውሞ ነገሩን ከማቆም ይልቅ እንደሚያፋጥነው በመረዳት ከተቃውሞ ይልቅ ምክርና ሌሎች አማራጮችን ቢጠቀሙ የተሻለ ነው። የሮሚዎና የጁልያት የፍቅር ታሪክ የወላጆች ተቃውሞ በልጆቻቸው የፍቅር ግንኙነት ውስጥ የሚያመጣውን ችግር ያመለክታል።

- **ከወላጆች ጫናና ጥቆና ማምለጫ።** ከወላጆች ጭቆና ለመላቀቅ ሲሉ ብቻ ትዳር ለመመስረት የሚገፋፉ ወጣቶች በተለይ ጨቋኝና ኃይለኛ በሆኑ ቤተሰቦች ውስጥ ያደጉ ልጆች ናቸው። እነዚህ ወጣቶች ትዳርን ወላጆቻቸው ከሚፈጽሙባቸው ግፍ መገላገያ አድርገው ይወስዱታል። አንዳንዶችም ከቤት ጠፍተው ይሄዱና ግራ ሲገባቸው በማይፈልጉት ትዳር ውስጥ ይዘፈቃሉ። ይህ ዓይነቱ የትዳር ጅማሬ ከእሳት ወደረመጥ የመግባት ዓይነት ነው።

- **ብቸኝነት።** ሰው ትዳር ከሚመሰርትባቸው ምክንያቶች አንዱ «አንድ ከመሆን ሁለት መሆን ይመረጣል» በሚል አስተሳሰብ ነው። ሆኖም ከሚሰማን ማሕበራዊ ብቸኝነት ለመላቀቅ ብቻ ብሎ ትዳርን መጀመር ችግር ሊያስከትል ይችላል። ስለዚህ ዘለቄታ ያለው ትዳርን ለመመስረት ብቸኝነት ብቻውን በቂ ምክንያት ሆኖ መወሰዱ የሚደገፍ አይደለም። ብቸኝነት የሚያጠቃው ሰው በትዳር ጓደኛው ላይ የማያስፈልጉ ጫና ስለሚፈጥር ለትዳር አለመላካት ለበብ ይሆናል።

- **መልክና ቁመና።** ቁንጅና እንደተመልካቹ ቢሆንም ከቆንጆ ጋር መጋባት ምንም ስህተት የለውም። ውበት ወንድንም ሆነ ሴትን የመላብ ኃይል ስላለው ብዙ ወጣቶች ቆንጆ ሰው በሁሉም አንጻር ተፈላጊውን ነገር ሁሉ ያሟላል የሚል ውስጣዊ አመኔታ አላቸው። ይህ አስተሳሰብ ግን ትክክል አይደለም። ምክንያቱም እንደማንኛውም ሰው ቆንጆም ሰው የተለያዩ ድክመቶች ሊኖሩበት ይችላሉ። ሁላችንም እንደምናውቀው ፍጹም የሆነ ሰው የትም አይገኝም። ሌላው ቆንጆ በማግባታቸው እናገኛለን ብለው የሚጠብቁት ጥቅም ማሕበራዊ ተቀባይነት ከፍ ማድረግ ነው። ይህ እውነት የሚሆንበት አጋጣሚ ሊኖር ይችላል። ሆኖም ትዳር ከዚህ የበለጡና መሰረታዊ የሆኑ ነገሮች ስለሚያስፈልጉት በምናየው ውበትና ቁመና ብቻ ተማርከን ትዳር ብንመስርት ትዳራችን አስተማማኝ መሰረት አይኖረውም። መጽሐፍ ቅዱስም እማኞች ከውጫዊ ገጽታ ይልቅ ለውስጥ ውበታቸው ከፍተኛ ጥንቃቄ ማድረግ እንዳለባቸው ይናገራል (1ኛ ጥ 3:3-4)።

- **ማሕበራዊ ተጽዕኖ።** ወላጆች፣ ዘመድ አዝማድና ጓደኞች ሁሉ ወጣቱን የግድ ማግባት እንዳለበት ያላገባ ሰውም ችግር ያለበት ነው ብለው ስለሚያስቡ በላጤነት የሚኖርን ሰው እንዲያገባ ይወተውታሉ። ለምሳሌ አንድ ወንድ ወይም ሴት ሳያገባ (ሳታገባ) ሰላሳ ዓመት ከሞላው (ሳት) ዘመዶቻቸው አንድ ጉድለት ይኖራል ብለው ያስባሉ። ከሐዘኔታቸውም የተነሳ ሊድሯቸው ሁኔታዎችን ያመቻቻሉ። ይህን ሙከራቸውን የሚያየው ያላገባው ሰው በድርጊታቸው ሊበላጭ፣ ሊያፍርና የማይገባ እርምጃ ለመውሰድ ሊገፋፋ ይችላል። በተጨማሪም ያላገባ ሰው ባካባቢው ሕብረተሰብ ዘንድ እንደሙሉ ሰው ካለመቆጠር አልፎ በጥርጣሬ ዓይን

የሚታይበት ሁኔታዎች ይኖራሉ። ለምሳሌ የጾታ ሁኔታውን መጠራጠር፣ በስውር እንደሚማግጥ መቀጠር፣ ወይም ከተለያዩ ተቃራኒ ጾታዎች ጋር ወሲባዊ ግንኙነት አለው ብሎ መጠርጠርንና ሌሎችም መጥፎ አስተያየቶች የሚጠቀሱ ናቸው። ይህ የመጨረሻው በተለይ ከማህበሩ ሳያውቀው እንዲገለል ያደርገዋል።

- የህሊና ክስ። አንዳንዴ በውለታ ስሜት ተገፋፍተው ጋብቻ ሊመሰርቱ ይችላሉ። ለምሳሌ እርግዝና ያስከተለ ወሲብ መፈጸም፣ ተቀራርቦ ብዙ መቆየት፣ ውለታ መዋዋል ወዘተ የመሳሰሉት የይሉኝታ ወይም የነበረው ግንኙነት ሲቋረጥ ለሚያስከትለው ጉዳት የተጠያቂነትና የጥፋተኝነት ስሜት እንዲፈጠር በማድረግ ግንኙነቱ ወዳላመነበት የጋብቻ ትስስር እንዲያመራ ምክንያት ይሆናል። በዚህ መንገድ የሚጀመር ጋብቻ መጨረሻው እንደማያምር ለማስገንዘብ ብዙ ማስረጃ አያስፈልግም።
- ሐዘኔታ። አንዳንድ ጊዜ ፍቅርና አዘኔታ ይደበሳለቃሉ። ለምሳሌ የታመሙ ወይም በተለያዩ ችግር ያሉ ወይም አካል ጉዳተኛ የሆኑ ሰዎችን በሐዘኔታ ልንረዳቸው እንቀርባቸውና ቀስ በቀስ የሐዘን ስሜት፣ ከፍቅር ስሜት ጋር ይምታታና ፍቅር የያዘን ይመስለናል። ከዚህ ስሜትም ሳንወጣና ለራሳችን እውነቱን ለመለየት ጊዜ ሳንሰጠው ትዳር ውስጥ እንገባለን። በኋላም ወደነሱ የሳበን ሐዘኔታ እንጂ ፍቅር እንዳልነበር ለንረዳ ትዳራችን የገመትነው የፍቅር ቤት መሆኑ ቀርቶ ባላስብነው ችግር የተተበተበ ይሆንብናል።
- ስሜታዊ ፍቅር። የሚጋቡ ሰዎች ሁሉ ሊፋቀሩ ይገባል። ቢሆንም ግን በጊዜአዊ ፍቅር ተይዞ ክንፍ ማለት ለትዳር መመስረት ወሳኝ የሆኑ ነገሮችን ጭንቀት እንዲላናቸው ያደርጋል። ከተጋቡ በኋላ እውነታው ግልጽ ይልና ጉድለታቸውን መተያየት ይጀምራሉ። ትዳር ከፍቅር በተጨማሪ አብሮ ለመኖር የሚፈልጋቸው ብዙ ተጨባጭ ነገሮች አሉት። ለለዚህ «እኛ እስከተፋቀርን ድረስ ሌላው ትርፍ ነው» የሚል ወንድ ወይም የምትል ሴት ለትዳራቸው ዘለቄታዊነት የማያስቡና ዓላማቸው የጊዜው ፍቅራቸውን ማርካት ብቻ ስለሚሆን ትዳራቸው ጥሩ መሰረት አይኖረውም። ስሜታዊ ፍቅር ለጊዜው በሚሰማን ነገር ላይ ይመስረታል፤ እውነተኛ ፍቅር ግን የዘለቄታውን አልሞ ይራመዳል።

ትዳር ለመመስረት የሚረዱ ትክክለኛ ምክንያቶች

ብዙ ክርስቲያኖች ትዳር ለመመስረት የሚፈልጉት መጽሐፍ ቅዱስን በደንብ ያልተረዱ ሰዎች በሚያደርጉበት መንፈስ ነው። ይህም መንፈሳቸው በስስት፣ በቅናትና ድንበር በዘለለ፣ ንጽህና በጎደለው መንገድ ይገለጣል። ግንኙነታቸው በእግዚአብሔር ላይ የተመሰረተ መሆኑ ቀርቶ አንዱ ከሌላው በስጋው የሚያገኘውንና የሚያረካውን በማስብ የተመሰረተ ግንኙነት ይሆናል። ይህ ዓይነቱ ግንኙነት ደግሞ ዘለቄታ የለውም።

ጋብቻው ቢፈጸም እንኳን ቆይቶም ቢሆን ችግር ውስጥ መግባቱ የማይቀር ነው።

ሌሎች ደግሞ አድርገውና አታድርገው ወይም የሚደረግና የማይደረግ በሚል ሕግ የተያዙ ይሆናሉ። ከዚህ የተነሳ ሂደቱም በእግዚአብሔር ፍቅር ላይ የተመሰረተ ሳይሆን ሕግንና ስርዐትን በመጠበቅ ላይ የሚገነባ ይሆናል። ይህ አካሄድ ደግሞ በእግዚአብሔር ጸጋ ላይ ሳይሆን በሰው ብርታት ማለትም ሕግን በመጠበቅና ጥንቃቄ በማድረግ ላይ ስለሚመሰረት ለጊዜው የሚሠራ ቢመስልም ቆይቶ ጎጂ መሆኑ አይቀርም።

እነዚህ ከላይ የተጠቀሱት ሁለቱ ማለትም ስርዐት ጠባቂና ስርዐት የለሽ ከሆነ ልቅነት የሚመነጭ ግንኙነቶች አደገኛ ናቸው። ስጋዊነቱ እግዚአብሔርን ከስፍራው ያስወጣና እንደፈለጉ መኖርን ያስከትላል። ስርዐትና ወግ አጥባቂው ባንጻሩ በራስ ድርጊትና ጽድቅ ላይ መደገፍን ያመጣል። የእግዚአብሔር መንገድ ግን ጥንቃቄ ቢጠይቅም በነጻነት የሚደረግ፣ በእርሱ መንፈስና ፍቅር ላይ የተመሰረተ ነው።

በሴትና በወንድ ግንኙነት ውስጥ የጋብቻ ሃሳብ ከሌለ ባለማስተዋል የሚደረግ መቀራረብ ትርጉም የለሽ፤ ጊዜን አላግባብ የሚያባክንና የውድቀት መንገድ ስለሚሆን ከፍተኛ ጥንቃቄ ያስፈልገዋል። ዛሬ ብዙ ወጣቶች ከማይወጡበት ወጥመድ የሚገቡት በዚህ ክንቱና ዓላማ የለሽ በሆነ የወንድና ሴት ቅርርቦሽ ውስጥ ስለሚገኙ ነው። ዓላማ የሌለው የከንፈር ወዳጅነት (ገርል/ቦይ ፍሬንድ) ግንኙነት ኃጢያትን የሚያበረታታ ቅድስናን የሚሰርቅ ነው። የወንድና የሴት ግንኙነት መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሆን አለበት። ስለዚህ ወጣቶች በዚህ አንጻር ራሳቸውን መጠየቅ ያለባቸው የትጭጭት ሕግ ምንድነው? የሚል ጥያቄ ሳይሆን «ይህችን ልጅ የምቀርብበት ምክንያትና ዓላማዬ ምንድነው?» «ወደጋብቻ በማደርገው ጉዞ እግዚአብሔርን የማስከብረው በምን መልኩ ነው?» «ራስ ወዳድነት ያየለበትንና ለስሜት ተገዢ የሆነ መቀራረብን የማስቀረው በምን መንገድ ቢሆን ይሻላል?» «በመቀራረብና መጠናናት ውስጥ ለዚህች/ዚህ ልጅ በክርስቲያናዊ ኃላፊነቴ ጥንቃቄና እንክብካቤ የማደርገው በምን መልክ ይሁን?» የሚል መሆን አለበት።

በእውነተኛ ፍቅር መያዝ ማለት በእግዚአብሔር ፍቃድ ውስጥ መሆን ነው። ምክንያቱም ፍቅርንም ሆነ ጋብቻን ለሰዎች የሰጠ እርሱ ስለሆነ በግንኙነታችን ሁሉ የርሱን ክብር መፈለግ አለብን። ጌታ ኢየሱስ እጮኞቻችን በፍቅር እንዴት እንደሚኖሩ በግልጽ ባያስተምርም ሰዎች እርስ በርስ በሚኖራቸው ግንኙነት ምን ዓይነት ባህሪ ሊታይባቸው እንደሚገባ በትክክል ነግሮናል። ይህንንም በተለይ የሕግን ምንነት ባጠቃለለበት ሁለት ትዕዛዛት ላይ ገልጧል። «ኢየሱስም መልሶ እንዲህ አለው፡- ከትዕዛዛቱ ሁሉ ፊተኛይቱ እስራኤል ሆይ ስማ ጌታ አምላካችን አንድ ጌታ ነው አንተም በፍጹም ልብህ በፍጹምም ነፍህ በፍጹምም አሳብህ በፍጹምም ኃይልህ ጌታ አምላክህን ውደድ የምትል ናት — ሁለተኛይቱም ባልንጀራህን እንደራሴ ውደድ የምትል እርሷን

የምትመስል ይህች ናት» (ማር 12:29-33)። ጌታ ኢየሱስ በዚህ ቃል የሚነግረን እጅግ አስፈላጊውና ቅድሚያ ሊሰጠው የሚገባው ጉዳይ እግዚአብሔርን በየትኛውም ሁኔታና ጊዜ ልናከብረው እንደሚገባና ይህ አክብሮት ሞልቶ በመትረፍ ለሌሎች ሰዎች ባለን ጋላፊነትና በጎ ፍቃድ አማካይነት መገለጥ እንዳለበት ነው።

አንድ ወንድና አንድ ሴት ለትዳር የሚበቁበት ሁለት መንገዶች አሉ። አንደኛው መንገድ በራሳቸው ጥረት፣ ፍለጋ፣ ትውውቅ፣ ጥናት፣ ሚዛን ወዘተ የትዳር ጓደኛ የሚያገኙበት ነው። ይህ ተፈላልጎና ተመራጭ የሚወስኑበት መንገድ በእንግሊዝኛ «ዴቲንግ Dating» ይባላል። ሁለተኛው መንገድ ደግሞ ብዙ በመጸለይ፣ ሰዎችን በማማከር ልባቸው ወደአንዱት ልጅ ያዘነብልና ከዚያች ልጅ ጋር ወላጆችዋን አስፈቅደው በእጮችነት መልክ የሚተዋወቁበትና የሚያድጉበት መንገድ ነው። ይህ አካሄድ በእግዚአብሔር ላይ በከፍተኛ ደረጃ መደገፍን ያመለክታል።

ከላይ የተጠቀሱት ሁለቱ ወይም ከነዚህ ጋር የተያያዙ ሌሎች መንገዶች ወጣቶች ተዋውቀውና ተዋደው ወደትዳር የሚሄዱበትን የአፍላ ፍቅርን ሂደት የሚያመለክቱ ናቸው። ሆኖም በሁለቱም ወገን የማይኳኳኑበትና አብረው መሄድ የማያስቻላቸው ሁኔታ ከተከሰተ ለመተውና ሌላ ለመፈለግ የሚከለከላቸው ሕግ የለም። ከዚህ ነጥብ ጋር ተያይዞ መረዳት ያለባቸው መሳዳዳቱና ስብራቱ እንዳይከፋ ብዙ ጥንቃቄ ማድረግ አስፈላጊ መሆኑን ነው።

መጽሐፍ ቅዱሳዊ የትዳር ምስረታ

እንደ መጽሐፍ ቅዱስ መሰረት የሚቻለው ከዚህ የሚከተሉት ተጨባጭና መሰረታዊ ነገሮች በማንኛውም ትዳር ፈላጊ ውስጥ መገኘት ሲችሉ ነው።

1. በመጀመሪያ በሁሉም ነገር እግዚአብሔርን ማስቀደምን መለማመድ። የእግዚአብሔርን ቃል በማንበብ ስለክርስቲያናዊ ጋብቻ ጥሩ ዕውቀት ይኑራችሁ። ከእግዚአብሔር ቃል ስለጋብቻ የሚናገረውን በእርግጠኛነት አጥኑ። በቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ተሳታፊ ሁኑ። ሕይወታችሁና ጊዜያችሁ ቃሉን በማንበብና የእግዚአብሔርን ፍቃድ በማወቅ ጉጉት ይሞላ። ደስ የሚያሰኛችሁን ነገር እያደረጋችሁ እግዚአብሔርን ጠብቁ። አትቸኩሉ። ከእግዚአብሔር ጋር ከሆናችሁ የሚያልፍባችሁ ጊዜና ጥቅም የለም።
2. በጋብቻ ምስረታ ወቅት የሚመችና የማይመች አካሄድ እንዳለ ዕውቁ (2ቆሮ 6:14)። የማይመችና ሕይወትን ለአደጋ የሚያጋልጥ አካሄድ ወይም ፈተና እንዳለ አውቃችሁ በጥንቃቄ ተመላለሱ። ራስን ካለመግዛት የሚደረግ አካሄድና እቅድ ስኬታማ ትዳር በመመስረት ሂደት ውስጥ አጉል ድርሻ ስላለው ሁሉን በማስተዋል ማድረግ ይገባል።

3. ራሳችሁን በሚገባ ዕውቁ። በሕይወታችሁ መለወጥ የሚገባቸው ድክመቶቻችሁን በመለወጥ ጥሩ የትዳር ሰው ለመሆን ራሳችሁን አዘጋጁ። አስቀድሞ በራሳችሁ ደስተኛ ካልሆናችሁ በትዳር ሕይወታችሁ ደስተኛ ለመሆን አትችሉም። ስለዚህ

- ከትዳር የምትፈልጉት ምን እንደሆነ እውቁ። የምትፈልጉትን በሚገባ ብታውቁ ከትዳር ምን እንደምትጠብቁ ብቻ ሳይሆን የትዳር ጓደኛችሁ ምን እንዳለውና እንደሚያስብ ከማወቅ አልፋችሁ ፍላጎታችሁንም ጭምር በውይይታችሁ ጊዜ በሚገባ ለማስተላለፍ ትችላላችሁ።
 - ሁሉም ነገር እኔ እንደምፈልገው ብቻ ይሁን አትበሉ። ግትር አቋምና ፈጽሞ የማይለወጥ አመለካከትም አይኑራችሁ። እንዳንድችላ የምትሏቸውና አቻችላችሁ ልትቀበሏቸው የሚገቡ ነገሮች ስለሚኖሩ በልባምነት ተመላለሱ። ሆኖም በምንም ሁኔታ የማትለውጧቸው ነገሮች እንዳሉ መዘንጋት የለባችሁም። ይህንን ደግሞ ማወቅ የምትችሉት አስቀድሞችሁ ስለራሳችሁ ስታውቁ ብቻ ነው። ስለራሳችሁ ስታውቁ ደግሞ ለጋብቻ ከምታስቡት ሰው ምን እንደምትፈልጉ በሚገባ ለማወቅ ትችላላችሁ። አንዱ ከሌላው በጣም አጥብቆ የሚፈልገው ነገር ተሟልቶ እስካልተገኘ ግንኙነት መጀመሩ ወይም መቀጠሉ ጥቅም የለውም። ምክንያቱም ቆይቶም ቢሆን ችግሩ መነሳቱ አይቀርም። ስለዚህ ይህንን ከመጀመሪያው ማወቁ እጅግ ጠቃሚ ነው።
4. ዕድሜ ልካችሁን የማታገቡ መስሎአችሁ አትጨነቁ። በፍርሃትና በጭንቀት የተነሳ ተገቢ ያልሆነና ድንገተኛ ውሳኔ እንዳትወስኑ በደንብ አስቡበት። ከስጋት የተነሳ ከማይገባ ቦታ ትወድቁና ዕድሜ ልካችሁን በጸጸት ትኖራላችሁ። ሕይወታችሁ ደስ በሚያሰኝ ነገር ይሞላ። የቀረውን ነገር ለእግዚአብሔር ተውት። ከዚህ ጋር ሰዎች ሁሉ እንደማያገቡ እውቁ (ማቴ 19:10-12)።
5. የአልኮል ፍቅር፣ መጥፎ ሱስ፣ ቁማር፣ የማይገቡ ጓደኞችን መያዝ ጤነኛ ግንኙነትን ያበላሻል። በተለያዩ ሱሶች የተያዙ ሰዎች እርዳታ እንጂ ጋብቻ አያስፈልጋቸውምና ለትዳር አትፈልጓቸው። ታማሚዎች ስለሆኑ ጤነኛ ጋብቻ ለመፍጠር አይችሉም። እንለወጣለን ቢሉ እንኳን በጮኝነት ረዘም ላሉ ጊዜያት ከተፈተኑ በኋላ እንጂ የሚሉትን አምኖ መቀበሉ ችግርን መጋበዝ ነው። ክፉ ልማድና ሱስ ከፍተኛ ወጥመድ ስለሆኑ ከነሱ መላቀቁ ቃል በመግባት ብቻ የሚሆን አይደለም። ነገር ግን ከተጋባችሁ በኋላ የተፈጠረ ችግር ከሆነ ከመርዳት ውጪ መፋታት መፍትሄ አይደለም። ከእግዚአብሔር በላይ ሰውነታችንን የሚገዛ ነገር ሊኖር አይገባም። ስለዚህ ከእንደዚህ ካሉ ሰዎች ጋር ግንኙነት ካለን በተቻለ መጠን እርዳታ

የሚያገኙበትን መንገድ በመፈለግ ልናግዛቸው ይገባናል። ወደ እግዚአብሔር በቀረብን መጠን እግዚአብሔር ከእንደዚህ ዓይነቱ ቀንበር ሊያላቅቀን ይችላልና ወደ እርሱ በጣም እንቅረብ።

6. ልምዱም ሆነ ዕውቀቱ ያላቸውን ሊያማክሩን የሚችሉ በሳል ሰዎችን ማግኘት እጅግ አስፈላጊ ነው። ጋብቻ የዕድሜ ልክ ስለሆነ የሚመቸንን ለማግኘት አስፈላጊውን ነገር ሁሉ ማድረግ አለብን። የእህል ውሃ አጣጫችንን አግኝተን በቃል ኪዳን ለዘለቄታው መተሳሰር በርግጥ ከፍተኛ የእግዚአብሔር ስጦታ ነው። ስለዚህ ከእኛ የተሻለኛ ልምድና እውቀት ያላቸውን ሰዎች እርዳታ በዚህ ሂደት ውስጥ ማግኘቱ ትልቅ ግምት የሚሰጠው ነው።

7. «የማይሆነንን የትዳር ዓደኛ ማወቁ በጣም ቀላል ነው። ከባድ የሚሆነው የሚሆነንን ማወቁ ነው።» ክፉ የትዳር ዓደኛ ምን እንደሚመስል በብዙ መንገዶች ማወቅ እንችላለን። ትክክለኛውና ሁነኛው የትዳር ዓደኛ ምን መምሰል እንዳለበት ማጥራቱና ልብን አሳርፎ ወደትዳር መግባቱ እጅግ ከባድ ነው። እንዲህ ዓይነቱን ጉዳይ በሚገባ የምንገነዘበው ራሳችንን በቅድሚያ በማወቅ፣ የእግዚአብሔርን ቃል በመረዳት፣ ትእግስትን ገንዘባችን በማድረግ በማያቋርጥ ጸሎት በመጠመድ ነው። ስለዚህ ጉዳይ ስፋ አድርገን ወደፊት እንመለከታለን።

በሚቀጥሉት ክፍሎች ከትውውቅ እስከ ትዳር ያሉትን ሂደቶች ሰፋ ባለ መንገድ እንመለከታለን።

ትክክለኛውን እህል ውሃ አጣጭ ማግኘት

ክፍል 2

የተቃራኒ ጾታ መሳሳብ

ምዕራፍ 3

ትዳር የሚፈላለጉ እንዴት ይገናኛሉ?

ስለትዳር ከግስብ በፊት የሚደረግ ቅድመ ህገጅት

በብዙ አገር ባህል ወንድ መራጭ ሴት ተመራጭ ነች። እንዲህ ዓይነቱ የጋብቻ ሂደት ሊቀር ወይም ሊሻሻል የሚገባው ቢሆንም በአብዛኛው የዓለም ክፍል አየተሠራበት ይገኛል። አንድ ወንድ ትዳር ለመጀመር በሚያስበበት ጊዜ ግግሩን ያለበት ቅድመ ሁኔታዎች አሉ። ከእነሱም ውስጥ የሚከተሉትን በዋነኝነት ልናነሳቸው እንወዳለን።

- ለአቅመ አዳምና ሂዋን መድረስ
- ጠንካራ መንፈሳዊ ሕይወትና አቋም
- ገቢ የሚያስገኝ ሥራ እንዲሁም የሚኖሩበት ቤት
- ከወላጆቹ ጋር ሰላማዊና የተረጋጋ ግንኙነት።
- የሚቀርባቸውና የሚያወያያቸው ዓደኞችና ወዳጆች
- ተጣልቶ ይቅር የመባባል ወይም አጥፍቶ ስህተትን የማስተካከል ልማድ ፍላጎትና ችሎታ እንዲሁም በዚህ መጽሐፍ ውስጥ በተለያዩ ስፍራዎች የተጠቀሱት ሌሎች ተመሳሳይ በጎ ባህርያትን ያጠቃልላል።

የአግጥጥ (Matchmakers) አስፈላጊነት

ብዙ ጊዜ ወጣቶች ካላቸው የልምምድ ግንኙነትና ተገቢ ትኩረትን ባለመስጠት ወይም በተፈጥሮ ዓይነትና ከመሆናቸው የተነሳ እንደፈለጉ በወቅቱ ትዳር ሳይዙ ይቀራሉ። በምዕራቡ ዓለም ይህንን ችግር ለማስወገድ ጋብቻ ለመያዝ ፈልገው በአንዳንድ ምክንያት ያልቻሉትን የሚረዱ አግጥጦች (Matchmakers) የሚሏቸው ድርጅቶችና ግለሰቦች አሉ። በአንዳንድ መንገድ አግጦች የላጤዎችን የፍለጋ ጊዜ ለማጠናቀቅ ይረዳሉ። በሀገራችንም ቢሆን በዚህ መልክ የሚረዱ ቀድሞም ነበሩ አሁንም አሉ። ከነተረቱ «አግጥጥን አንድ መጠር አንድ በጦር» ይባላል። ይህም የነበረውን ተፈላጊነት ያመለክታል። አግጦች የአገቢውንም ሆነ የተገቢዋን ግንኙነት በግጤን «ይህች ትሻልሃለች ወይም ይህ ይሻልሃል» ብለው ሃሳብ በመስጠት ለእኛ «ይህች ትሁን ያች» የሚለውን አታካች

ብለው ሃሳብ በመስጠት ለእኛ «ይህች ትሁን ያች» የሚለውን አታካች የምርጫ ውጣ ውረድ ሊቀንሱልን ይችላሉ። ይህንንም የሚያደርጉት የእኛን ማንነት፣ ባህርይና ኑሮ በማጤን ከልጅቱ ፍላጎትና ማንነት ጋር በማገናዘብ ነው። የሁለታችንንም ክፉና በጎ ጎን በማመዛዘንና ከቁመናም ሆነ ከሌላም ተፈላጊ ነገሮች ጋር በማወዳደር አጣርተው ይህችን ወይም ይህንን አግባ ወይም አግቢ በማለት ሃሳብ ይሰጣሉ። ሆኖም ለማግባት የሚወስነው ሰውየው ወይም ሴትየዋ በግላቸው የሚወስኑት እንጂ በተጽዕኖ ሊደረግ ጨርሶ አይገባም። ይህንን ለማስጠንቀቅ ሳይሆን አይቀርም «አማጭ ረማጭ» የሚባለው። ወጣ ገባ በምትሉበት ጊዜአት እነዚህን ነገሮች ታጠራላችሁ። በሀገራችንም በዚህ አንጻር ሊያማክሩ የሚችሉና አንዳንድ አስፈላጊ ምክሮችና አስተያየቶችን ሊሰጡ የሚችሉ ቤተመገባዊ፣ ጓደኛና የሰፈር ሰው ይኖራሉ። ማወቅ ያለብን ግን የመጨረሻው ውሳኔም ሆነ በኋላ በጋብቻ ውስጥ በሚፈጠሩ ጉዳዮች ሃላፊነቱ የአግቢዎቹ መሆኑን ነው።

ከእናንተ የተሻሉ ሰዎች ምክርና መመሪያን መሻቱ ለምን አስፈላጊ ሆነ የሚል ጥያቄ ሊነሳ ይችላል። ለዚህ ደግሞ መልስ የሚሆኑ የሚከተሉት ፍሬ ነገሮች ናቸው።

- በድንገተኛ ፍቅር ሲታወሩ የወደዱትን ሰው ጤነኛ ያልሆነ ገጽታ ማየት ይሳናል። ስለሆነም ትክክለኛ እይታና ግንዛቤ እንዲኖራችሁ ለማድረግ የሌሎች ምክር ይጠቅማችኋል።
- አንዳንዴ በማይሆን ስጭት ትገፋፉና ራሳችሁን ለማይገባ የሰጋ ፈተና ታጋልጣላችሁ። በእንዲህ ዓይነት ፈተና እንዳትሰናከሉ ስሜታችሁን መቆጣጠር እንድትችሉ ከእናንተ የተሻሉ ሰዎች በምክራቸው ይረዱችኋል።
- አልፎ አልፎ በትንሽ በትልቁ በመካከላችሁ አለመግባባት ይፈጠርና ካለባችሁበት እንዳትደርሱ ትሆናላችሁ። ይህ እንዳይሆንና ጥቃቅኑ ነገር ሁሉ ላለመግባባታችሁ ምክንያት እንዳይሆንባችሁ እነዚህ ሰዎች መላውን ያሳዩዋችኋል።
- የሚመክሩዎችሁ ሰዎች ስታጠፉ ሊገስዱችሁ መልካም ስታደርጉ ሊያበረታቱዎችሁ ይችላሉ። እንዲሁም የእግዚአብሔርን ቃልና የትዳርን ምንነት ያስተምሯችኋል።

አንድ ወጣት በዚህ መንገድ ስለመከሩት ሰዎች ሲናገር «አትቸኩል፤ ረጋ ብለህ ያዘው፤ መጀመሪያ እንዲሁ ቅረባት፤ እርግጠኛ እስክትሆንና መስመር ባለው ሁኔታ እጮኝነት ለመጀመር እስክትዘጋጅ ድረስ በሰሜት ተገፋፍተህ በኋላ አማትወጣበት ወጥመድ እንዳትገባ ተጠንቀቅ» ይሉኝ ነበር ብሏል። እንዲህ ዓይነቱን ዕርዳታ ሊሰጡ የሚችሉ ሰዎች ወላጆች፣ የሃይማኖት መሪዎች፣ አገልጋዮች ወዘተ ሊሆኑ ይገባል። እነዚህ ሰዎች በተቻለ መጠን ሁለታችሁንም ሊያውቁ የሚችሉ ሰዎች ቢሆኑ የበለጠ ጥሩ ነው። አንድ ወንድ ማግባት በሚፈልግበት ጊዜ በርካታ አማራጮች

አሉት። ሆኖም ምርጫውን ማጥበብ ካልቻለና ሁሉንም አማራጮች መዋከር ከፈለገ እድሜ ልኩን ላያገባ ይችላል። በብዙ መንገድ ይህ ምርጫውን በመንግስት ሕግ፣ በሃይማኖትና በአካባቢው ባህል ገደብ የተነሳ ምርጫው ጠበብ ሊል የሚችልበት ሁኔታ አለ።

በየትኛውም መንግስት፣ ሃይማኖትና ባህል መጋባት ስለሌለባቸው ሰዎች የተጻፈና ያልተጻፈ ሕግ አለ። በአንዳንድ አካባቢ ከቅርብም ሆነ ከሩቅ ዘመድ ጋር ጋብቻ እንዳይፈጸም የአካባቢው ባህል ይከላከላል። መንግስትም የቅርብ ዘመዳዎች ለምሳሌ ወንድምና እህት እንዳይጋቡ ያዛል። ከዚህ ሌላ የወንድም ወይም የእህት ልጅ የአጎት ወይም የአክስት እንዲሁም የእንጀራ ልጆች አይጋቡም። በአንዳንድ ባህል ደግሞ በእነዚህ ዘመዳዎች መካከል ጋብቻ ከልከል አይደለም። በሌላ በኩል ደግሞ በሃይማኖት ድርጅቶች የሚደነገግ የተፈቀደና ያልተፈቀደ ጋብቻ አለ። ለምሳሌ በመንግስት ሕግ የክርስትና ልጅ፣ የጡት ልጅ፣ አበልጅ ወዘተ ከሚባሉት ጋር የሚፈጸም ጋብቻን አይከለክልም። በአንዳንድ የአገራችን ባህል ግን እነዚህ ሰዎች እንደቤተሰብ አባል ስለሚቆጠሩ በመካከላቸው ጋብቻ የተከለከለ ሆኖ እናገኛለን። ከርስቲያንና ሙስሊም እንዳይጋቡ በሁለቱም ሃይማኖቶች የተከለከለ ሲሆን ወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናትም ምእመናቸው ከሌላ እምነት ተከታይ ጋር እንዳይጋቡ የሚከላከሉበት መመሪያ አላቸው። የዘርና የጎሳን ደንቦችና አሠራሮች እዚህ ላይ መጥቀስ አስፈላጊ ሆኖ ባናገኘውም የእነዚህ መመሪያዎች መኖር በመጠኑም ቢሆን የምርጫውን ስፋት ያጠቡታል።

ከዚህ ሌላ የመደብና የእውቀት ደረጃ በግምት ውስጥ ሲገባ ምርጫው እየጠበበ ይሄዳል። ብዙ ሰዎች ከዘራቸው በተጨማሪ ከሃይማኖታቸው፣ ከመደባቸው፣ ከእድሜ እኩያቸው ወዘተ ውጭ አያገቡም። መልክና ቁመናን ስናስብ ደግሞ ምርጫችን በጣም ጠባብ እየሆነ ይመጣል። ትምህርት ቤቶች ምርጫችንን በተወሰነ አካባቢ እንድናደርግ የሚጫወቱት ሚና አለ። ማለትም በአንድ ት/ ቤት ወይም ኮሌጅ ተቃራኒ ጾታዎች መሰባሰባቸው የምርጫውን ትኩረት ሰብሰብ ለማድረግ ያግዛሉ። በዚህ መሰረት በሌላ ከተማና ትምህርት ቤት ያሉ ልጆች በምርጫችን ውስጥ የሚገቡበት እድል ይጠባል። አቅራቢያ ወይም የአካባቢ ተመሳይነት በትዳር ጓደኛ ምርጫ ላይ ከፍተኛ አስተዋጽኦ አለው።

የሰው ፍላጎትና የትዳር ጓደኛ አመራረጥ

ከላይ የጋብቻ አጀማመርን አስመልክቶ ካነሳናቸው ሃሳቦች እንደተረዳነው አንድ ለማግባት የተዘጋጀ ወንድ ለጋብቻ የደረሱ ቤቶች ሁሉ በምርጫው ውስጥ ሊካተቱ ቢችሉም በመንግስት፣ በሃይማኖትና በባሕሉ ሕግ መሰረት ከርሱ ጋር ጋብቻ ሊፈጽሙ የሚችሉት ቤቶች እንዴት ዓይነቶች መሆን እንዳለባቸው ተወስነዋል። ነገር ግን እንዲሁም ሆኖ ሊያገባቸው የሚችሉ እጅግ ብዙ ቤቶች በተፈቀደለት የምርጫ ክክል ውስጥ ሊኖሩ እንደሚችሉ ማወቅ አለብን። ይህም ማለት ከላይ ከተጠቀሱት ሌላ

ለጋብቻ የደረሱ በዓለም ውስጥ ያሉ ያላገቡ ሴቶች ሁሉ በምርጫው ውስጥ ሊገቡ ይችላሉ ማለት ነው። ይህ ሁኔታ በብዙ መንገድ ሊጠብ ካልቻለ እድሜውን በፍለጋ ሊጨርስ ይችላል። ምክንያቱም እንኳን በዓለም ያሉትን ያላገቡ ሴቶችን በሙሉ ማየት ቀርቶ በአንድ አገር ወይም በአንድ ከተማ ያሉትን ሴቶች ሁሉ ማየት የማይቻል ነው። በአንድ ትልቅ ከተማ ውስጥ ብዙ ክፍለ ከተማና ቀበሌዎች ስለሚኖሩና በአንድ ቀበሌ ውስጥ የሚገኙትን ያላገቡ ሴት ልጆች ዞሮ ማየት ከባድ ስለሆነ ነው። ስለዚህ የመምረጥ እድሉን እያጠበበ መሄድ ይኖረበታል። ብዙ ሰዎች በአካባቢያቸው ካገኙት ልጅ ጋር የመጋባታቸውን ሁኔታ ስናይ በርግጥ አንድ ወጣት ለጋብቻ የምትሆነውን ለመምረጥ ያሉትን አማራጮች የሚያጠብሉት መንገዶች እንዳሉ እንገነዘባለን። ለምሳሌም የሚከተሉትን ነጥቦች እንመልከት።

ውስጣዊ ፍላጎታችንን የምታሟላ መምረጥ። ከላይ የዘረዘርናቸው የምርጫ ይዞታዎች በብዙ መንገድ እውነት ቢሆኑም ብዙ ጊዜ ሰዎች ከተዘረዘሩት አካባቢዎችም ውጭ የትዳር ዓደኛ እንዲመርጡ የሚያደርጓቸው ሁኔታዎች አሉ። ለምሳሌ እያንዳንዱ ሰው በውስጡ ጥማትና ፍላጎት አለው። እንዲሁም የሌለውን ነገር የምታሟላለት የትዳር ዓደኛ ይፈልጋል። ስለዚህ ካሉት አማራጮች ውስጥ ማለትም አካባቢ፣ ሃይማኖት፣ መደብ እድሜ ወዘተ በተመለከተ በውስጡ ያለውን ፍላጎት እጅግ በጣም ታረካልኛለች ወይም በእኔ ውስጥ የሚጎድለውን ታክክለኛለች የሚላትን ይመርጣል። ይህ ለሌሊትም የሚሠራ እውነት ነው። ይህን ሃሳብ በምሳሌ አድርገን እንመልከት። ተስፋዬ ሃባቡን መቋጩት አይሆንለትም ከዚህ የተነሳ አንድ ነገር ከመወሰኑ በፊት ሌሎች ሰዎች አስተያየት እንዲሰጡት ይጠይቅና ጠንከር ብሎ የተናገረውን ሰው ምክር ይወስዳል። ተስፋዬ የትዳር ዓደኛ በሚፈልግበት ጊዜ ይህንን ችግሩን ስለሚያውቅ በአካባቢ፣ በሃይማኖት፣ በዘር በእድሜ ከሚመስሉት ወጣት ሴቶች መሃል ጠንከር ያለ ውሳኔ ማስተላለፍ የምትችለው ልጅ ሃባቡን ትሰበዋለች። በአንጻሩ የእርሱ ዓይነት አስተሳሰብ ያላቸውንና የመወሰን ችግር ያለባቸውን ሴቶች ይሸሻል። ይህን ምሳሌ መሰረት በማድረግ የሚከተሉትን የምርጫ ሂደቶች እናጢን

- ♦ የበላይ ወይም ፈላጭ ቆራጭ የሆነ ባህርይ ያለው ራሱን ማስገዛትና ትእዛዝን መቀበል የሚወድ ሰው ቀልቡን ይሰበዋል
- ♦ እሸሩና መባል የሚፈልግ ወንድና የእናትነት ባህሪ ያላት ሴት ብዙ የመሳሰብ ሁኔታ አላቸው።
- ♦ በሌላው ጥረት የሚኖርና ታታሪ አብረው ቢጣመሩ ብዙ ይጣጣማሉ።
- ♦ የባህሪ፣ የአመለካከት ተመሳሳይነትም የሚማርካቸው አሉ።
- ♦ ከዚህ ሁሉ በጣም የከፋውና ጤናማ የማይመስለው አንዱ መግፋት፣ መጨቆን፣ መበደል የሚፈልግና ሌላው ለመጎዳትና ተረግጦ ለመገዛት

የሚፈልግ የሚፈጥሩት ትዳር ነው። ይህ ዓይነቱ ትዳር እጅግ እንግዳ ስለሆነ ሰዎችን ብዙ ያስገርማል።
♦ በጣም ቆንጆ ሴቶች መልኩ ቀና ባይሆንም የተማረ፣ ትልቅ ሥራና ስልጣን ያለው ሰው ይማርካቸዋል።

በወንድና በሴት መሃል ያለው መሳሳብ

ወንዶችና ሴቶች እንደየጾታቸው ልዩነት የተለያዩ የሚሳሳቡባቸው ምክንያቶች አሏቸው። አንዳንድ ሰዎች ከሌሎች ይልቅ ሰዎችን የመሳብ ችሎታ አላቸው። ሌሎች ሰዎች ደግሞ ብዙ መፈለግም ሆነ መቅረብ አይሆንላቸውም። ለዚህ ልዩነት አስተዋጽኦ የሚያደርገው መልክና ቁመና ነው። ውበት እንደየተመልካቹ ቢለያይም በጥቅሉ ግን ሁሉም ሰው የቆንጆ መለኪያ ብሎ የሚቀበላቸው ተመሳሳይ መስፈርቶች አሉ። ይህ ባይሆን ኖሮ የቆንጆና ውድድር ባልተደረገም ነበር። ብዙ ባህል ቀጠን ያለን ከወፍራም፣ ረዘም ያለን ከአጭር፣ በራሱ ላይ ጸጉር ያለውን ወንድ ከበራ፣ ፈርጦም ያለን ከቀጭን አበላልጦ የሚያዩበት መመዘኛ አላቸው። ከዚህ ሌላ በጊዜው ተቀባይነት ያለው አለባበስ (ፋሽን)ና የሰውነት አቋም አንዱን ከሌላው ደምቆ እንዲታይና ተቀባይነቱ እንዲሰፋ ያደርጋል። ፋሽን በጣም ተለዋዋጭ ነው፤ ለምሳሌ በሰባዎቹ ዓመታት ውስጥ ለወንዶች ጸጉርን ማጎፈር (አፍር)፣ ከእግሩ ላይ በፊ የሆነ ሱሪ መልበስ (ቤል ቦተም)፣ ረጅም ሶል ያለው ጫማ ማድረግ ተቀባይነትና አድናቆትን ያስገኛላቸው ነበር። አሁን ያን የሚያደርግ ሰው ቢታይ ምናልባት ይሳቅበት ይሆናል። በሴቶች አካባቢም በጣም አጭር ቀሚስ (ሚኒስከርት) መልበስና ሌሎችም ወቅቱን የተከተሉ ድርጊቶችን ማድረግ ቆንጆ ከማለገት አልፎ ተቀባይነትን ያስገኝ ነበር። ዛሬ እነዚህ ነገሮች እንደዘመናዊነት ወይም እንደስልጣኔ ወይም እንደጥሩ ቁመና መለኪያ ሆነው አይታዩም።

ዘመናችን ውበትና ቁመናን በጣም ያደንቃል። በጥናት እንደተረጋገጠው በትምህርት ችሎታ፣ ልምድ ወዘተ ተመሳሳይ ደረጃ ላይ የሚገኙ ሁለት ሰዎች በአንድ የሆነ ውድድር ላይ ቢቀርቡ መልኩ (መልኳ) የማረ ሰው የተሻለ ተቀባይነት አለው። በፍርድ ቤት ሳይቀር ተመሳሳይ ወንጀል የፈጸሙ ሰዎች በዳኛ ፊት ቢቀርቡ መልኩና ቁመናው የማረ ሰው ከሌላኛው ይልቅ አነስተኛ ቅጣት ይሰጠዋል። ሐኪሞችም ሳይቀሩ በዚህ ወጥመድ ይወድቃሉ። ቁመናው መልካም የሆነ ሰው ቁመናው ብዙ ከማይሰበው የተሻለ ሕክምና ሲያገኝ፣ አንዳንድ የሰነ ልቦና ሐኪሞችም መልክ ጥፋ አእምሮውም እንደመልኩ ጥፋ ነው ብለው እንደሚያምኑ በጥናት ይታወቃል ("Marriage and The Family" By Stephen A. Grunlan; Zondervan Publishing House, 1999; Pg. 56)። በትዳር ዓደኛ ምርጫ ግን ወጣቶች «መልክ ረጋፊ ሀብት ጠፊ ነው» የሚለውን የአበው አነጋገር በማሰብ ትክክለኛና ዘላቂ የትዳር ዓደኛን ለማግኘት ከዚህ ሌላ ሊተኮርበት የሚገቡ ነገሮች እንዳሉ ሊገነዘቡ ይገባል።

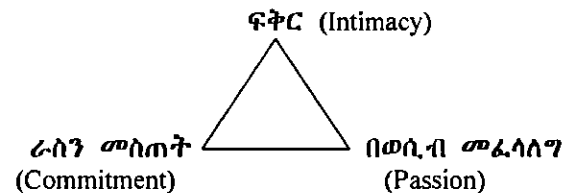
እማኞች በክርስቲያኖች ዘንድ ይህ ሁኔታ እንዴት መታየት አለበት? የቤተ ክርስቲያን ሰዎች ከላይ ከቀረበው እመለካከት ብዙም የራቁ አይደሉም። የእግዚአብሔር ቃል በቁመና ስለተታለለው ሊቀካህኑ ሳሙኤል «ሰው እንደሚያይ እግዚአብሔር አያይምና ናቅሁት» በማለት እግዚአብሔር ከመልክ ይልቅ ልብን እንደሚመለከት ተናግሯል (1ሳሙ 16:6-7)። ሐዋርያው ጴጥሮስም ሴቶችን ከውጭ ከሚሆን ከሚታይ ይልቅ የልብ ውበት እንዲኖራቸው ይመክራል (1ጴጥ 3:3-4)። መጽሐፍ ቅዱስ በውጫዊ ሁኔታ እንዳንታለልና አጥብቀን የውስጥ ማንነትን መፈለግ እንዳለብን ይመክረናል። ምንም እንኳን ማንኛውም ሰው የግል ንጽህናውን አለባበሱንና ቁመናውን ተቀባይነት ባለው መልክ እስተካክሎ መቅረቡ አስፈላጊ ነው ቢባልም እማኞች ትልቁ ተጋድሎአችን የመንፈስ ፍሬ በሕይወታችን እንዲታይ ነው (ገላ 5:22-23)። በመሆኑም ሰዎችን በውጫዊ ቁመናቸው እንዳንመዝን እጅግ ከፍተኛ ጥንቃቄ ማድረግ እንዳለብን ተመክረናል (ያዕ 2:1-12)። ከዚህ የተነሳ በዓለም ያለው መስፈርት መንፈሳዊ ሚዛናችንን እንዳያቃውሰው ትልቅ ትኩረት ሊኖረን ይገባል።

በፍቅር መጣመር

ተቃራኒ ጾታዎች በፍቅር እንዲሳሳቡ የሚያደርጓቸው ብዙ ነገሮች አሉ። አንድ ሰው ተቃራኒ ጾታ ባካባቢው ስላለ ብቻ በፍቅር አይታይም። የሚሰበውና ለመቅረብና ለመተዋወቅ የሚገፋፋው ነገር በውስጡ እንዲፈጠር የሚያደርግ አንድ የተለየ ነገር መኖር አለበት። ይህ የተለየ ነገር ደግሞ ካያት (ካየችው) ሰው ሁሉ ጋር ሳይሆን የሚከሰተው አንድ በውስጣቸው እንዲነገራቸውና «እሱ ሊሆን ይችላል» ወይም «እሷ ልትሆን ትችላለች» እንዲሉ የሚያደርጋቸው የመሳሳብ ስሜት ሲጫር ነው። በዚህ መልክ የተፈጠረ መሳሳብ ነው ወደ ፍቅር ካደገ በኋላ በጋብቻ የሚቋጩት። ፍቅሩም ከሌሎች የፍቅር ዓይነቶች ልዩ ነው። ሰዎችን በፍቅር እንዲተሳሰሩ የሚያደርግ ብዙ ዓይነት ፍቅር አለ። ለምሳሌ፦

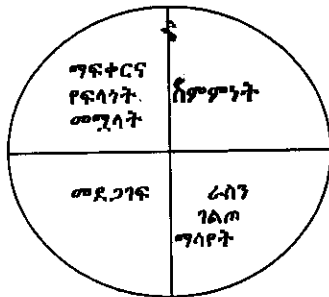
1. የወንድማማች ፍቅር። ይህ ዓይነት ፍቅር ለሌላው ሰው የምናሳየውን ጥንቃቄ እክብሮት የሚያመለክት ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ወንድምን ወይም ጣላትን መውደድ የሚለው የፍቅር ትእዛዝ ይህንን ይመለከታል።
2. የወዳጅነት ፍቅር። ይህ በወንድምና እህት ወይም እጅግ በጣም በሚቀራረቡ ጓደኞች መካከል የሚኖር የፍቅር ዓይነት ነው። ዳዊትና ዮናታን እንዲህ ዓይነት ፍቅር በመካከላቸው ነበር።
3. የወላጅ ፍቅር። ይህ በልጅና በወላጅ መካከል የሚኖርን ፍቅር ያመለክታል።
4. የተቃራኒ ጾታ ፍቅር። ይሄ ደግሞ በተለይ የእጮኞቻችንና የበልና ሚስትን ፍቅር የሚያመለክት ነው። ለጋብቻ መስረት የሚሆነው ይህ ዓይነት ፍቅር ነው።

የፍቅርን ሂደት ያጠኑ ሊቃውንት የደረሱበት ውጤት እንደሚያመለክተው በሰው ውስጥ በመጀመሪያ የሚፈጠረው የተቃራኒ ጾታ መፈላለግ በወሲባዊ መልክ የሚነሳ ነው። ይህ ስበት ወደሁለተኛው ደረጃ ማለትም መቀራረብና በፍቅር ወደ መያያዝ ካላመራ ጊዜአዊ እርካታ ማግኛ ዘዴ ብቻ ሆኖ ይቀራል። ሁለተኛው ደረጃ ወደሶስተኛው የሚሸጋገረው ለጋብቻ መጠያየትና ውሳኔ ላይ መድረስ ሲቻል ነው። በእጠቃላይ እድገቱ ወደጋብቻ የሚያደርስ መሆን አለበት ማለት ነው። እነዚህ ሦስቱ ሲሟሉ እውነተኛ ፍቅር እለ ማለት እንችላለን። ፍቅር በውስጡ ሦስት ነገሮች አሉት። ይህም (1) መቀራረብና በፍቅር መያያዝ (Intimacy) (2) ወሲባዊ ፍቅር (በፍትወት ነገር መፈላለግ) (Passion) (3) ዘለቄታ ያለው መቀራረብ (Commitment) ናቸው። ይህ በውስጡ እድገት ያለው የፍቅር ሂደት በሚከተለው ሁኔታ ይገለጣል።

- 1) መቀራረብና መፈላለግ በውስጣችን የሚፈጠር ስሜት ነው። ስሜቱ በውስጥ የሚኖረውን ለመቀራረብና ለመዋህድ ያለንን ግፊት ያመለክታል። አንዱ ለሌላው የሚሰማውን ሞቅ ያለ ስሜት መስማት፣ ጥንቃቄ ማድረግና ጊዜውንና እሱነቱን ለሌላው ማካፈል ያለውን ፍላጎት ያጠቃልላል። ማካፈል ማለት በቃልና በመቀራረብ የሚሆን ማንነትን በመግለጥ በስሜት መደጋገፍ (በህዘን፣ በችግር ወዘተ) ማለት ነው።
 - 2) በስጋ መፈላለግ። ይህ መፈላለግ አንዱ ከሌላው ጋር ለመነካካት፣ ለመተቃቀፍና በወሲብ ለመዋሃድ ያለውን ፈተና ያጠቃልላል።
 - 3) ዘለቄታ ያለው መቀራረብ ሁለት ነገሮችን በውስጡ ይዟል። እነሱም
 - አንደኛው ሌላውን በሙላት ማፍቀርና መቀበል። ይህ የሚያሳየን ፍቅር በስሜት በድንገት የሚፈጠር ሳይሆን በምርጫ የሚሆን እንደሆነ ነው።
 - የፍቅር ቀጣይነት። ቀጣይነቱ ችግርንና መሰናክልን በሚያልፍ ሁኔታ አብሮ መሆንን የሚመለከት ነው።
- አንድ የጋብቻ አማካሪ ምሁር ከላይ የተገለጡትን የፍቅር ሂደቶች እርስ በእርሳቸው በተያያዙ አራት ክፍሎች ባሉት ክብ ነገር (ለምሳሌ የመኪና ጎማ) ምሳሌነት ይገልጧቸዋል። እነዚህንም (ሀ) ስምምነት (Rapport)፣ (ለ) ራስን ገልጦ ማሳየት (Self Revelation)፣ (ሐ) መደጋገፍ (Mutual

dependency)ና (መ) ማፍቀርና የፍላጎት መሟላት ከንዋኔ (Intimacy & need fulfillment) በማለት ገልጠዋል። ይህ የፍቅር ጎማ አንድ ዙር የሚዞረው አራቱንም ሂደቶች ሲያከናውን ብቻ ነው። አንድ ልንገነዘበው የሚገባን ነገር ቢኖር ጎማው ወደፊት ሲንከባለል የፍቅር ሂደቱ እየቀጠለና እየጨመረ እንደሚሄድ ሁሉ፤ ወደኋላ መንከባለል ሲጀምር ደግሞ የፍቅር ሂደቱ እየቀነሰና እየጠፋ ይሄዳል።

ፍቅር እንዲያድግና እንዲደረጅ ጎማው ያለማቋረጥ ወደፊት መንከባለል ይኖርበታል። ቀጥለን እነዚህን የሂደቱ ደረጃዎች ዘርዘር አድርገን እንመልከት።

1. የመጀመሪያው ደረጃ ስምምነትና መቀባበል ነው። ይህ ደረጃ ተቃራኒ ጾታዎች መተዋወቅና መቀራረብ የሚጀምሩበት፤ እንዲሁም የጋራ የሆኑ የሚያግባባቸውና የሚያቀራርባቸው ነገሮች እንዳሉ የሚፈትሹበት ነው። አንዳቸው በሌላቸው ውስጥ የሚፈልጉትን የጋራ ነገር ካገኙና በግልጽ መነጋገርና መወያየት የሚችሉ ከሆነ መቀባበሉና መዋሃዱ ይቀጥላል ማለት ነው። በመጀመሪያው ደረጃ ውስጥ ማለፍ ወደ ሁለተኛው ለመሸጋገር እጅግ አስፈላጊ ነው።
2. ሁለተኛው ደረጃ ራስን መግለጥ ነው። በዚህ ጊዜ አንዳቸው ስለሌላው ጤነኛ ስሜት ይሰማቸዋል፤ መተፋፈርና ይሉኝታ ቀስ በቀስ ይወገዳል፤ እንዲሁም ከጥቅልና ላይ ላዩን ከሆነ ንግግር ዘርዘር ወዳለ ራሳቸውን የሚነካና ማንነታቸውን ወደሚገልጥ ውይይት ይሸጋገራሉ። በመሆኑም አንዱ ለሌላው ራሱን የሚገልጠው ለሌላ ሰው ባልነገረው መልክ የውስጥ ገበያውን በማውጣት ስለሆነ መቀራረቡና ውህደቱ እየጨመረ በእውነተኛ ፍቅር መተሳሰር ይጀምራሉ። ይህንን ደረጃ በዚህ መልክ ማለፍ የቻሉ እራሳቸው ወደሦስተኛው ደረጃ መሸጋገር ይችላሉ ማለት ነው።
3. ሦስተኛው ደረጃ አንዱ በሌላው ላይ መደገፍ ነው። እዚህ ደረጃ ላይ ሲደርሱ እርስ በርሳቸው ጥልቅ በሆነ መንገድ በግልጽ ስለሚወያዩ አንዱ ያለሌላው መኖር እንደማይችል እየተገነዘቡ ይመጣሉ።

በመሆኑም አንዱ ከሌላው ጋር ያለማቋረጥ አብሮ የሚኖርበትን ሁኔታ ከልቡ ይሻል። ይህ እውን የሚሆንበትንም መንገድ ያቅዳል። እንዲሁም የሚያደርጉትና የሚወጥኑት ነገር ሁሉ ሁለቱንም በሚጠቅም መንገድ እየሆነ ይመጣል። በዚህ ወቅት እርስ በርስ መደጋገፍና አብሮ የመሆን ፍላጎት በከፍተኛ ደረጃ ስለሚኖር ግንኙነታቸው የጠበቀና በፍቅር የታሰረ ይሆናል። ይህ ግንኙነታቸውም ከራሳቸው አልፎ ለሌሎች ሰዎችም ጭምር መታየት ይጀምራል። እንግዲህ አንድ ሰው አፋን ሞልቶ «ፍቅር ያዘኝ» የሚለው እዚህ ደረጃ ሲደርስ ነው።

4. አራተኛው ደረጃ የፍቅርና የፍላጎት መሟላት ደረጃ ነው። በዚህ ደረጃ ውስጣዊ ፍላጎታችን የሚረካበትና የሚሟላበት ተቀባይነት፤ መታመን፤ ድጋፍና ፍቅር የምናገኝበት ነው። ይህ ፍላጎት የሚሟላው በሁለቱ መካከል ጠለቅ ያለ መቀራረብና ውህደት ሲኖር ነው። ይህ ግንኙነት የራሱ የሆነ ከፍተኛ ግፊት ስላለው ብዙ ሰዎች ዘላቂና አስተማማኝ በሆነ መንገድ ውህደቱ እንዲቀጥልና ፍላጎታቸው እንዲሟላ እቅድ ያወጣሉ። ብዙ ጊዜ ሴቶች ወደጋብቻ የሚሳቡት ወደዚህ ደረጃ ሲደርሱ ነው። በሌላ በኩል ብዙ ወደ ትዳር የሚደረግ ግንኙነት የሚፈርሰው ይህ እንዳይቋረጥና ባስተማማኝ መንገድ ሂደቱ እንዲቀጥል የሚፈልጉት ደረጃ እንዳስቡት ባይሆን የፍቅሩ ጎማ ወደፊት ባይሆን ወደኋላ ሲሄድ ነው። በዚህ ጊዜ መተማመኑና መደጋገፉ ይቀንስና መራራቱ እየጨመረ ይሄዳል።

እስካሁን ያየናቸው የፍቅር ደረጃዎች ፍቅር ከማሕበራዊ ግንኙነት ተነስቶ የሚጓዝበትን ሂደት የሚያሳዩን ደረጃዎች ናቸው። በእያንዳንዱ ደረጃ ወጣቶቹ ወደኋላም ሆነ ወደፊት የመሄድ አማራጮች አሏቸው። የመረጡት መንገድ ወደፊት የሚያመራውን ከሆነ ወደትዳር ዓለም ይጓዛሉ። ምርጫቸው ወደኋላ የሚወስደውን መንገድ ከሆነ ደግሞ ወደመለያየትና ሌላ ወደመፈለግ ደረጃ ይደርሳሉ። አንዳንድ ሰዎች ይህንን ዙር በሚገባ ባይጨርሱ ትዳር ይጀምራሉ ሆኖም ከቀናቸው በጋብቻው ውስጥ ዙሩን እየፈጸሙ ይሄዳሉ። ባንዳና ሂደቱ ወደኋላም ሊሄድና ትዳሩም ሊፈርስ እንደሚችል መገንዘብ አለብን። ትዳር ጥሩና የተሳካ የሚሆነው አንዱ ከሌላው የሚፈልገውን ያለማቋረጥ ሲያገኝ ነው።

ምዕራፍ 4

አስደናቂው የፍቅር ስጦታ

ፍቅር የእግዚአብሔር ስጦታ ነው

በፍቅር መያዝ የእግዚአብሔር ስጦታ እንደሆነ ታውቃለሁ? እንዲህ እንድንሆን አድርጎ የፈጠረን እርሱ ነው። ውበትን እንድናደንቅና መሳሳብ በመካከላችን እንዲኖር የርሱ ፈቃድ ነው። መጋባትን የፈጠረ እግዚአብሔር ነው። ይህ በውስጣችን የሚነደው ፍቅር ግሉና አይሉ ወደትዳር እንዲደርስና ሙቀቱ እንዲቀጥል የርሱ ፈቃድ ነው። ማፍቀር በርሱ ነው የተጀመረው። ከዘላለም ጀምሮ የወደደን እርሱ ነው። ሁለት ወጣቶች በፍቅር ሲያያዙ አንዱ ለሌላው እርሱነቱን መስጠቱ ነው። ይህ ደግሞ ከተሳካ ዘለቂታ ያለው ደስታን ያመጣል ባይሰምር ግን በብዙ መንገድ ይጎዳል። ያልበሰለና ሩቅ ማየት የተሳነው ፍቅር ዘለቂታነት ያለው ጤነኛ ግንኙነት እንዲኖራቸው አቅደው ቢገፉበትም ቆይቶም ቢሆን በትዳራቸው ላይ ክፉ ጥላ የሚያጠላ የችግር መነሻ ይሆናል። ስለዚህ በፍቅር ብንወድቅም ማስተዋላችን ሊጠፋ አይገባም። ማስተዋል ማለት ያለንበትን ሁኔታ ቀኝና ግራ፣ ፊትና ጀርባ አይተን ዘለቂታ ያለውን ነገር መምረጥ ነው። ፍቅር እውነተኛና ተጨባጭ በሆነ ነገር ላይ ሲመሰረት ዘላቂነት አለው። ይህንን እውነታ አንድ ሰው በሚከተለው ምሳሌ አመልክቷል።

በፍቅርና በማስተዋል መሃል ያለው ልዩነት በወላንዶ (ካይት)ና በክሩ መካከል ባለው ልዩነት ይመስላል። የወጣት ፍቅር በንፋስ እንደሚነዳና ወደላይ እንደሚደርግ ካይት ነው። ማስተዋልና ጥበብ እንደክሩ በመሆን ካይቱ የሚሄድበትን መንገድ ይመራዋል። በሁለቱ መሃል ያለው ግንኙነት መቋረጥ የለበትም። አንዱ ወደላይ ሊበር ይፈልጋል ሌላው ወደመሬት ስቦ ይይዘዋል። እንዳንዴ ካይቱ ከክሩ አምልጦ ሊበር ይፈልጋል። ስለዚህ

ክሩን እንደመሰለና አስቸጋሪ ጋሬጣ ሊያየው ይችላል። ሆኖም ክሩ አጥብቆ ባይዘውና ቢያመልጥ ተምዘግዝን ባደገኛ ሁኔታ ወደመሬት ይወድቃል። ይህ ከማስተዋል የራቀ የወጣት ፍቅርን ሊያመለክተን ይችላል። እንዳንዴ በስስት፣ በመቅበጥ ወይም በወሲብ ስሜት ይገፋፋና ከማስተዋል ይርቃል። ሆኖም ብዙም ሳይቆይ በራሱ ድርጊት ይጠላለፍና አይወድቀውም ወደዳደቅ ይወድቃል። ስለዚህ በፍቅር መጠመዱ ብቻ በቂ አይደለም። ልቡናው የታወረ ፍቅር የሚወስደውን አደገኛ እርምጃ እንዳያመዘግን ያደርገዋል። እውር ፍቅር ለጊዜው የሚታየው የፈለገውን አግኝቶ መርካቱን ብቻ ነው። በፍቅር አእምሮው የታወረ ሰው አነስተኛ ጥንቃቄ እንኳን አያደርግም። ማስተዋል ሲኖረው ግን ካይቱ መቼ ወደሰማይ መብረርና ርቆ መሄድ እንዳለበት መቼ ከቁጥጥር ውጭ እንዳይሆን መያዝና መሰብሰብ እንዳለበት ያውቃል። በማስተዋል ስለሚመራ ፍቅር የሚከተሉትን ሦስት ነጥቦች ልብ እንበል፡-

1. የወጣት ፍቅር አሁን ማግኘት አለብኝ ይላል ማስተዋል ግን በትእግስት እንጠብቅ ይላል። የብዙ ወጣቶች ከፍተኛ ችግር ሁሉን በአስቸኳይ አሁን ለማግኘት መፈለጋቸው ነው። መጽሐፈ ምሳሌ 19:11 የሚለውን ልብ በሉ።
 - እንዳንዴ የሚዋደዱ ወጣቶች ተጣልተው ለመታረቅ ጊዜ ከመስጠት ይልቅ ወዲያው ከሌላ ሰው ጋር ግንኙነት ይጀምራሉ። ይህ የመጀመሪያ ቀስሳቸውን የሚያስረሳላቸው የሚመስላቸው እርምጃ በማስተዋል የተደረገ ስላልሆነ ቆይቶም ቢሆን ጸጸት ማስከተሉ አይቀርም። ሰዎች ሲቀራረቡ አነስተኛም ቢሆን ቅራኔ መፈጠሩ እንደማይቀር መረዳት ይስፈልጋል። ችግር በተከሰተ ቁጥር ሰውን መሸሹ የሚደገፍ እርምጃ አይደለም። ይህ እርምጃ ሲደጋገም ቋሚ ወዳጅ ያሳጣል።
 - እንዳንድ ሰዎች የትዳር ጓደኛ ሲያፈላልጉ ረዘም ያለ ጊዜ ይወስድባቸዋል። በትዕግስት እንደ እግዚአብሔር ቃል የሆነ እጮኛን መጠበቅ ጊዜያቸውን የሚፈጅባቸው ይመስላቸውና የራሳቸውን እርምጃ በመውሰድ ከዓለማዊ ሰው ጋር ግንኙነት ይፈጥራሉ።
 - ሌላ ጊዜ ደግሞ ወጣቶች በግንፍል ፍቅር ይያዙና እስከ ጋብቻቸው ዕለት መጠበቅ የሚገባቸውን የወሲብ ግንኙነት ቀደም ብለው ይፈጽማሉ። ይህንን የሚያደርጉ ወጣቶች ሠርግንም ሆነ ትዳርን የሚጀምሩበትን ቀን በጉጉት መጠበቅ አይችሉም። ምክንያቱም ሁሉንም ያወቁና የደረሱበት ይመስላቸዋልና ነው። ከዚህ ሌላ ከጋብቻ ውጭ የተደፋፈሩ ወጣቶች በጋብቻቸው ብዙ ችግር እንደሚጠብቃቸው አይገነዘቡም። የመግባባትና የመተማመን ችግር ይገጥማቸዋል። ባንጻሩ በትዕግስት ራሳቸውን ይዘው የሚጠብቁ ወጣቶች፡-

- ትዕግስትና ማስተዋል በፍቅር የሚሄዱበትን መንገድ ይቀይሳቸዋል። ይህም ተማሪ ከሆነ ትምህርቱን እስኪጨርስ በእንጉል ፍቅር አይጠላለፍም። በፍቅር ውስጥ ቢሆኑም በማስተዋል ቅደም ተከተሉን ይዘው ይሄዳሉ። ትዕግስት ማጣት ሁሉንም ነገር በሩጫ እንድናደርግ ይገፋፋናል። ጤነኛ ግንኙነት የሚጠይቀውን ጊዜና ሁኔታ አልፈን እንዳንሄድ ይገዳደረናል። በአንዴ ሁሉንም ነገር ጨርሰን እርፍ የማለት ስሜት ይፈጥርብናል። አንዳንድ ፍቅር ከመፍጠኑ የተነሳ ያስክራል። ችግሩ ግን ቆይቶም ቢሆን ስካሩ ሲበርድ የሚቀረውን አመድ ማንሹኑ ነው።

- ማስተዋል ረጋ ብለን ሁኔታዎችን እንድናይ ይረዳናል። ይህ ዓይነቱ ሂደት ልብን ያረጋጋል፤ እግዚአብሔርም በግንኙነታችን ውስጥ ከፍተኛ ስፍራ እንዳለው ያሳያል። እርሱ ያለበት ግንኙነት ሁል ጊዜ በጎነትና ፍጻሜ አለው (መዝ 38:18)። እግዚአብሔር በጊዜ ውስጥ ሁሉም በበታው እንዲገለጥ ያደርገዋል። ትዕግስት ሲጠፋ ነው ሁሉንም ባንዴ ለማግኘት እንድንመኝ የሚያደርገን።

2. ወጣት «በፍቅር ስሆን ማድረግ ያለብኝን ነገር ስሜቱ ይነግረኛል» ይላል ማስተዋል ግን ዓላማና ውጤት ባለው መንገድ እንድንመራ ይረዳናል። መጽሐፈ ምሳሌ 3:5 ፍቅርና ታማኝነት እንደሚያያዙ ይነግረናል። እንደእግዚአብሔር ዕቅድ «በፍቅር መያያዝ» ማለት በስሜትና ወሲብ ፍላጎት መክነፍ ሳይሆን ዘለቄታነት ባለው ግንኙነት መተሳሰሩና ወደጋብቻ ደስታ መድረስ ማለት ነው። ፍቅር የሚያድገው ድንበር እንዳለው ስንረዳ ነው። በመጽሐፈ ምሳሌ 7:18 ሞኝ በተንኮል ሌላውን በፍቅር ስም በወሲብ እንደሚጠቀምበት ይጠቁማል። ሞኝ ስለሌላው ግዴታ ስለሆነ የራሱን ደስታ ብቻ ለሚሟላት ይጥራል።

- ማስተዋል ወጣቶችን የእጮችን ጊዜያቸው ፍሬአማ እንዲሆን ያደርጋል። ማስተዋል የፍቅር ትውውቃቸው ጥልቀት እንዲኖረው፤ እንዲሁ ስለሌላው የበለጠና የሰፊ ነገር እንዲያውቅ፤ የዓላማና የአመለካከት፤ የራዕይ መጋጠም እንዲኖራቸው ጥረት እንዲያደርጉ፤ ባንዱ የሚሰሉትን ሌላው ስለሚሞላበት መንገድ እንዲያውቁ ይረዳቸዋል። ይህ እንዲሆን እንዲሁ ሌላውን ያለፍርሃትና ይሉኝታ አስፈላጊውን ማወቅ ያለበትን ጥያቄዎች ሁሉ ይጠይቀዋል። በዚህ መንገድ እያደጉ ወደጋብቻ ቃል ኪዳን ይራመዳሉ። በስሜት ተፈትነውና ተጠላልፈው እንዳይወድቁም ጥንቃቄ ያደርጋሉ። በስሜት መጠላለፍና መውደቅ እንዳለ የተረዱ ወጣቶች መንገዳቸው ባጭር አይቀጭም።

3. የወጣት «ፍቅር አዜን ባለን ደስታ እንርክ» ይላል፤ ትዕግስትና ማስተዋል ግን «ስሜታችንን በመግዛት ጊዜያዊ ፈተናን አሸንፈን

ዘለቄታ ላለው ቁም ነገር መኖር አለብን» ይለናል። ይህን አስመልክቶ በምሳ 19:2 የተባለውን ልብ ማለት አስፈላጊ ነው። ፍቅራችን እውቀት የተለየው ከሆነ አደገኛ መንገድ ላይ ነው የሚገኘው ማለት ነው። ስሜት አንድ አሁን ያስፈልገናል ስለምንለው ነገር ቶሎ እንድናገኘው የሚገፋፋን ውስጣዊ ፍላጎት ነው። ስሜት በንዴት፤ በደስታ በመፈንደቅ፤ በፍርሃት፤ በሀዘን፤ በቅናትና በጥላቻ ወዘተ ራሱን ይገልጣል። የስሜት መግለጫዎች የተለያዩ መሆናቸውን ውሻ ተገድሎ የተመለከቱ የተለያዩ ሰዎች በውሻው መሞት የተሰማቸው ምን እንደሆነ በመመርመር መረዳት ይቻላል። ለምሳሌ፡- ውሻ የሚወዱ ሰዎች ነገሩ በጣም ያሳዝናቸዋል፤ ውሻ የሚጠሉ ሰዎች ግን በመሞቱ ይደስታሉ። ስሜቱን የሚቆጣጠር ትክክለኛ ሰው ግን ነገሩን በማመዛዘን ያየዋል። ስለዚህ ማስተዋል ነገሮችን በመረዳት እንድንመዝናቸው ያደርገናል። ማስተዋል ሲሳነን ግን የዕለቱን ማሰብ ብቻ ሳይሆን ለኛ የምንፈልገውን እንጂ ስለሌላው ግዴታ እንድንሆን ያደርገናል።

ጥሩ ቁመና

ወደጋብቻ ዓለም የመግባት ሃሳብ ያላቸው በርካታ ወንዶች መልክና ቁመናን አንዱና ትልቁ መለኪያ አድርገው ይወስዳሉ። መለኪያው አስፈላጊ ቢሆንም ትዳርን ለመመስረት ከቁመናና ውበት የበለጠ አግባብነት ያላቸው በርካታ አስፈላጊ ነገሮች አሉ። እነዚህን ተፈላጊ ነገሮች ግምት ውስጥ አለማስገባቱ ቆይቶ በትዳር ሕይወት ውስጥ መከሰት የሌለባቸውን ችግሮች መጋበዝ ይሆናል። ከትዳር ጓደኛ ሊያገኙ የሚፈልጉትን ጥሩ ጥሩውን ነገር ማስብ ክፋት የለውም ሆኖም ውጫዊው ነገር ላይ ብቻ በማተኮር ሌላውንም እጅግ አስፈላጊ የሚባሉ ነገሮችን ችላ የሚያሰኝ እንዳይሆን ትልቅ ጥንቃቄ ማድረግ ያስፈልጋል። ውጫዊ ነገሮች የቱንም ያህል አስፈላጊ ቢመስሉም አላፊ፤ ተለዋዋጭና ረጋፊ ናቸው። ባንጻሩ ዘላቂና ቋሚ የሚባሉ ነገሮች አሉ። እነዚህ ደግሞ ባደባባይ የማይታዩ ሊሆኑ ይችላሉ። ጊዜ ወስዶና ልብ ብሎ ነገሮችን ማገናዘብ እጅግ አስፈላጊና ብልህነትም ነው። ጥሩ ምርጫ ለማድረግ የሚያግዙ መነሻ ነጥቦች እንደሚከተለው ተገልጾዋል።

1. ከሌላው የምትጠብቁት መልካም ነገር ሁሉ እናንተም ዘንድ በመጠኑም ቢሆን እንዲኖር ያስፈልጋል። ያለዚያ ቆይቶም ቢሆን ብዙ ነገር ሊያስከፍላችሁ ይችላል። ውበት ብቻውን ለትዳር መስረት አይሆንምና ሌሎች አስፈላጊ ነገሮች አብረው መኖራቸውን ማረጋገጡ እጅግ ተገቢ ነው። ራስን መጠበቅና መንከባከብ በጣም ጥሩ ነው። ያለንን በሚገባ መጠቀምና አምሮ ለመታየት መጣር ተቀባይነትን ያስገኛል።
2. በውጭ የሚታዩት መልክና ቁመና ብቻቸውን ትዳርን ስለማይሠሩ ለትዳር መመስረትና መጠንከር አስፈላጊ ናቸው

የሚባሉትን መልካምና ዘላቂ ነገሮች ለምሳሌ ባህርይ (ስነምግባር)፣ ማስተዋል፣ ሙያ (በቤት ውስጥ ወይም በውጭ ገቢ ሊያስገኙ የሚችሉ ነገሮች እንዲቆጠሩና ጎልተው እንዲወጡ የምትችሉትን ሁሉ አድርጉ። መልክ ረጋፊ ነው ሀብት ጠፊ ነው የሚለውን አባባል አትዘንጉ

3. ውበት የሚለካው እንደየግለሰቡ አመለካከት ነውና የሌሎች የውበት መስኪያ ተጽእኖ እንዳያሳድርባችሁ ጥንቃቄ አድርጉ፤ ያላችሁንም በሚገባ ተንከባክቡ። ለምሳሌ የሚከተሉትን ተመልከቱ

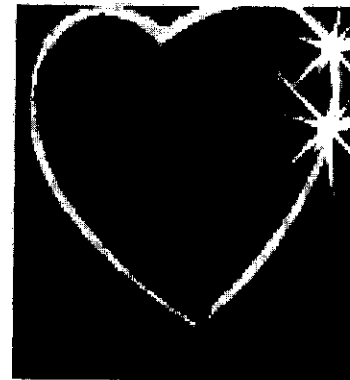
- አንዳንድ ሰው የፊቹ ውበት ማለትም የዓይን ጉላት፣ የአፍንጫ ሰልካካነት፣ ይከንፈር ማማር የበለጠ ይማርከዋል።
- ሌላው በቁመናና ቅርጽ (ፎርም)፣ ወይም በጠቅላላው ተክለ ሰውነት ላይ ያተኩራል። ለምሳሌ ዳሌን ትከሻን ወዘተ ያደንቃል።
- ፎልጵላነትንና ተግባቢነትን የውበት መስኪያ አድርገው ቅድሚያ የሚሰጡም አሉ።
- ባህሪንና ስነምግባርን በአንደኛ ደረጃ የሚያስቀምጡም ብዙዎች ናቸው።
- የወላጆች ማንነት (ዘር)፣ ዝና፣ ሀብት ወዘተ ሁሉንም ያሟላል ወይም ያካክሳል የሚሉም አሉ።

ሁሉም ተሟልቶ ሳይገኝ ሲቀር

መልክ፣ ባህርይ፣ ሀብት፣ ዕውቀት፣ ወዘተ የመሳሰሉት ለትዳር በምንፈልገው (በምንፈልጋት) በአንድ ሰው ላይ ተሟልተው አይገኙም። ስለዚህ አንዱን በአንዱ ማካካስ ይበጃል። በትዳር ንደኛ ምርጫ ወቅት ጥሩ ቁመናና የግል ንጽህናን አስመልክቶ የሚከተሉትን ነጥቦች ልብ ማለት ያስፈልጋል።

1. ሌላው እንዲኖረው የምትፈልጉት መልካምና ጥሩ ነገር በመጠኑም ቢሆን ወይም በማካካሻ መንገድ በእናንተም ዘንድ ሊገኝ ይገባል። አለበለዚያ በእናንተ የሌለውን ለምሳሌ ውበትና ቁመና ስትፈልጉ ዋጋው እንደ ውድ የነጋዴ ዕቃ ይሆንና ብዙ ያስወጣችኋል፤ ዘለቄታውም ቢሆን ሳያምር ይችላል።
2. ውበት ብቻውን ትዳርን አይሠራምና ሌላውም ተፈላጊ ነገር መኖሩን ማረጋገጡ እጅግ አስፈላጊ ነገር ነው። በተቻለ መጠን ለትዳር ተፈላጊ የሆኑት ነገሮች ይገኙባችሁ። መልክ ረጋፊ ነው ሀብት ጠፊ ነው የሚለውን አባባል አትዘንጉ (1ኛ ጥ 3:1-6)።
3. ራስን መጠበቁና መንከባከቡ በጣም ጥሩ ነው። ያለንን በሚገባ መጠቀምና አምሮ ለመታየት መጣሩ ክፉት የለውም። ብቻ እስከትዳር (የሚፈልጉትን እስኪያገኙ ብቻ አይሁን) ዘለቄታነት ይኑረው።

4. ውበትን ማድነቅ እንደግለሰቡ አመለካከት የሚለያይ ነውና በሌላው ገለጣ አትወሰዱ። አንዳንዱ በፊት ላይ የሚታይን እንደጥሩ ውበት ይቆጥረዋል (ዓይን፣ አፍንጫ፣ ከንፈር፣ ግንባር ወዘተ)። ሌላው ቁመናን (ፎርም)፣ ሌላው ዳሌን ትከሻን ወዘተ ያደንቃል።

በፍቅር መተሳሰር

በእውነተኛና በሚታወቁ ፍቅር መካከል ያለው ልዩነት የተቃራኒ ጾታዎች መቀራረብ ሁል ጊዜም እውነተኛ ፍቅር መሰረቱ ሳይሆን ይችላል። መቀራረቡ ከወሲብ ጋር የተያያዘ በሚታወቀው መፈላለግ የሚሆንበት ብዙ አጋጣሚ አለ። በሚታወቁ ፍቅር ለተቃራኒ ጾታ ያለው አመለካከት ያልበሰለ በመሆኑ የራስ ስሜት በማርካት ላይ የተመሰረተ ሰውየውን ሳይሆን ከሰውየው ውስጥ አንድ ክፍል ብቻ በማግኘት የሚያተኩር እንዲሁም ያንን ሰው በፈለገው መንገድ ማግኘት መጠቀምና መቆጣጠር የሚፈልግ ነው። እውነተኛ ፍቅር ግን ሌላውን ሰው በሁለንተናው የሚፈልግና እንደራሱ የሚቀበል፤ እንዲሁም ዘለቄታ ያለው ሕብረትና አንድነት የሚፈልግ ነው። ቀጥለን በሁለቱ መካከል ያለውን ልዩነት በማንጸጸር እንመለከታለን።

በሚታወቁ ፍቅር

1. በማየት የሚፈጠር የበላይ በመሆን ጠበቅ የሚገለጥ ነው
2. በሰሰት የሚይዝ፣ በቅናት የተሞላ ስራስ ብቻ የሚያስብ ነው
3. መገሰጫው ሌላውን በመበዝበዝና የግል ስሜትን በማርካት ነው

እውነተኛ ፍቅር

- እያደገ የሚሄድ ራስን በመስጠት ጠለቅና እያለ የሚሄድ ነው
- የራሱን ማንነት በማወቅ፣ በሌላው ጋር ያልሰሰት ራሱን የሚያካፍል ነው
- የራሱን ሳይፈልግ ሌላውን ማንጸና መጥቀም የሚፈልግ ነው

4. በሰጋ ስበት ላይ የሚያተኩርና ዋነኛ መንገዱ ወሲብ ነው	የወሲብ ፍላጎት ቢኖረውም ስለላው ራሱን በሁለንተናው የሚያካፍልም ነው
5. እድገት የለለው ሰው የማይሻጽ ተጨባጭ በሆነ መንገድ የሚያድግ ሌላውንም የሚያሳድግ ነው	
6. የአፍ ሙገስና የወቅት ፍትር በብዙ የሚታይበት ነው፤ መጋፈጥ የማይፈልግ እድገት ባለው መንገድ የሚሄድ ነው	
7. ድርጊቱ የሚያስከትለውን ሃላፊነት መቀበል አይፈልግም	ሃላፊነት የሚሰጠውና ለድርጊቱ ተጠያቂ እንደሆነ ያምናል

አንድ ሰው ፍትር ሲይዘው በምፃ ያስታውቃል? ዋነኛ መታወቂያው በሚታዊ ፍትር «አሁን» ሲል እውነተኛ ፍትር ለመብሰልና ለማደግ ጊዜ ይወስዳል። «አይቶ ተግረከ» ወይም «በፍትር ወደቀ» የሚለው አባባል የሰሚታዊ ፍትር መገለጫ ነው። በዚህ ዓይነቱ ፍትር ወደድኩት ባዩ የተግረከበት አንድ ወይም ሁለት ነገር ሊኖር ቢችልም ግስተዋል ስለሌለው ሌሎችን ሁኔታዎች ባያጣራ ገና ከመተዋወቃቸውና ከመቀራረባቸው በፍትር ይጠመድና ትዳር ለመመስረት ያትዳል። ከዚህ በተቃራኒ እውነተኛ ፍትር የሚወደውን ሰው በሚገባ ለግወት ይጥራል። ጥረቱ የቱንም ያህል ጊዜ ቢፈጅበት ገድ የለውም። በመሆኑም አንድ ወይም ሁለት ነገር ብቻ ባይሆን በወደደው ሰው ሁለንተናዊ ግንኙነት በፍትር ይግረካል።

በመጽሐፍ ቅዱስ የተጠቀሰውና በባልና በሚስት መካከል እንዲኖር የሚፈለገው ፍትር እውነተኛው ፍትር ነው (ኤፌ 5:25; ቆላ 3:19)። ይህ ፍትር ከሌላው የፍትር መገለጫዎች በተለየ ሁኔታ ራሱን ለሚወደው መስዋዕት አድርጎ መስጠትን በሚያመለክት የፍትር ቃል «አጋፔ» በመባል ይታወቃል። አጋፔ ፍትር እግዚአብሔር ለእኛ ያለውን ፍትር ለመገለጽ አንድያ ልጁን መስዋዕት በማድረግ በመስቀል ላይ ለጋጢኦቻችን መስዋዕት አድርጎ የሰጠበት ፍትር መገለጫ ነው። ስለዚህ አጋፔ ፍትር በፍቃደኝነትና በድርጊት ላይ የተመሰረተ ፍትር ነው። ሌላው ዓይነት ፍትር የወዳጅ፣ የጓደኛ፣ የወሲብ ወዘተ የሆነና በጊዜ ታይቶ ሊጠፋ የሚችል አብዛኛውን ጊዜ ከሰሚታዊነት ጋር የተያያዘ ሆኖ እናገኘዋለን። በፍትር ውስጥ ሰሚት አንዱ ከፍል ሲሆን ከእውነተኛ ፍትር የሚመነጨው ሰሚት የሌላውን ደህንነትና እድገት የሚፈልግ ነው።

ምዕራፍ 5 የሚያገቡትን ፈልጎ ማግኘት (Dating)

የትዳር ጓደኛን መምረጥ ከባድ ሃላፊነት ነው።

በዚህ ምድር ጉዞአቸው ሰዎች የተለያዩና የተወሰሰቡ እጅግ ብዙ ውሳኔዎችን ይወስናሉ። ከውሳኔዎች ሁሉ እጅግ ከፍተኛውና ከባዱ ሁነኛና ዘላቂ የትዳር ጓደኛን አስመልክቶ የሚደረግ ውሳኔ ነው። ይህ ከማናቸውም ውሳኔዎች ሁሉ በላይ ነው። ምክንያቱም

- ቢሆንላችሁ ለአርባና ሃምሳ ዓመታት አብራችሁ የምትኖሩት አሁን ከምትመርጡት የትዳር ጓደኛ ጋር በመሆኑ።
- የምትመሰርቱት ትዳር ሕይወታችሁን የመንግስተ ሰማያት ወይም የገህነመ እሳት ሊያደርገው ስለሚችል።
- መፋታት እጅግ አስከፊና ከተፋቱ በኋላ መልሶ ማግባት ከፍተኛ ወጥመድና ያለመሳካት ሂደት ውጤት ስለሆነ ፍቺ በሰው አእምሮ ጥሎት የሚሄደው ክፉ ጠባሳና መጥፎ ትዝታ አለው። ከዚህ በተጨማሪ ተፋተው የሚጋቡ ሰዎች የሚቀጥለው ጋብቻቸው ዘላቂነት እጅግ አጠራጣሪ ነው። ሕብተረሰቡም ቢሆን የተፋታን ሰው በበጎ ዓይን አይመለከተውም።

ስለዚህ በመጀመሪያ የሚደረግ የትዳር ጓደኛ ምርጫ መሳካት እጅግ አስፈላጊና ወሳኝ ነው። ለመሆኑ የትዳር ጓደኛን ስትመርጡ ትክክለኛውን ጓደኛ እንዳገኛችሁ በምን ታውቃላችሁ? ይህ መልስ ማግኘት ያለበት ቁልፍ ጥያቄ ነው።

ትክክለኛውን የትዳር ጓደኛ ማግኘት እጅግ አስፈላጊ ነው። አንዳንድ ሰዎች በተለያዩ ሁኔታዎች የተነሳ ካጋጠማቸው የመጀመሪያ ሰው ጋር በድንገተኛ ፍትር ይይዛቸውና ግለሰቡን ወይም ግለሰባን ለትዳር ጓደኛነት የሚመርጡበት ጊዜ አለ። ሌላ ጊዜ ደግሞ ለመምረጥ ካላቸው ጠባብ ሁኔታ የተነሳ በፈታቸው ካገኙት ሰው ጋር ትዳርን የሚመሰርቱ ሰዎች አሉ። ይህ አካሄድ ለትዳር ሕይወት እጅግ ከባድና ችግርን የሚፈጥር አካሄድ ነው። ጥሩ የትዳር ጓደኛን ለማግኘት መምረጥ፣ ማወዳደርና ጊዜ ወስዶ መመዘን እንደሚኖርባቸው ብዙ ሰዎች አያውቁም። አንዳንዶች ዕድሜያቸው በመግፋቱ ብቻ ምርጫ የሚያሳጣቸው ይመስላቸውና በመደናገጥ ያገኙትን ያገባሉ። ጥሩ የትዳር ጓደኛን የመምረጡን ሂደት ከባድና አስቸጋሪ የሚያደርጉት ተብለው ከሚጠቀሱት መካከል የሚከተሉት ይገኛሉ።

- የምርጫው መብዛት

- የልምምድና ዕውቀት ማነስ
- ግልጽና ቀጥተኛ አለመሆን
- ትኩረት የሚሰጣቸው ሃላፊ ነገሮች ማለትም ባብዛኛው መልክ (ቁመና)፣ ንብረትና ደረጃ ወዘተ መሆናቸው
- በራስ ፍላጎትና ምርጫ ሳይሆን በፍርሃትና በይሉኝታ ካልፈለጉት ጋር መቆራኝት

ጥቂቶቹ ናቸው።

ብዙ ወጣቶች ለማግባት በደረሱ ጊዜ የሚያገቧትን ልጅ በአንድ አይታ ወይም ትውውቅ ብቻ መለየት እንዲሟሉ ከማመን አልፈው ወዲያው ፍቅር በውስጣቸው ሊሰማን ይችላል ብለው ይገምታሉ። ይህ በርግጥ የተሳሳተ እመለካከት ነው። ከዚህም የተነሳ ብዙ ወጣቶች ከሚያዩዋቸውና ለልባችን ደስ ታሰናልች ከሚሏት ጋር ግንኙነት ይጀምሩና ወደጋብቻ ይጣደፋሉ። ሆኖም ባንዳንድ ሁኔታ ሳይጣጣሙ ወይም አንዱ ሌላ የተሻለ አግኝቶ የቀደመውን ችላ ሲል ልባቸው በስብራት በንዴትና በበቀል ይሞላል። ብዙዎች መኖራቸውን ይጠላሉ፤ ራሳቸውን ስለሚጠሉም ሌላውን ከመጉዳት አይመለሱም። በእንባ ሲቃና በቁጭት ይሞላሉ። ከሰዎች ተለይተው ሐዘናቸውን ለመወጣት ይሞክራሉ። በዚህ ስሜት ውስጥ እያሉ ወንድ (ሴት) ሁሉ ከዚህ በኋላ የማይታመኑና ሊቀረቡ አይገባቸውም ብለው ይደመድማሉ። ሌላው የብዙ ወጣቶች የችግር ምንጭ አብሮ መውጣትና መግባት የውስጥ ባህርይን እንድንተያይ ያደርገናል ብለው ማመናቸው ነው።

የትዳር ጓደኛን ለማግኘት የሚደረግ አሰሳ (Dating)

አሰሳ (ዴቲንግ) ማለት ከተቃራኒ ጾታ ጋር ወደጋብቻ የሚያደርስ ዓላማ የያዘና ለዚህም ዓላማ እውን መሆን በተገቢ መንገድ ማሕበራዊ ግንኙነት መመስረት ማለት ነው። ይህ አሰሳ (Dating) ሁለት ለጋብቻ የደረሱ ወጣቶች ለመተዋወቅና ለመጠናናት አብረው የሚሆኑበትን ጊዜ ያመለክታል። የግንኙነቱ ዓላማ ጋብቻን በማሰብ የሚሆን መጠናናትን እንጂ እንዲሁ ወዳጅነትን ለመፍጠር የሚደረግ ግንኙነትን አያጠቃልልም።

በመጠናናት ጊዜ ወጣቶች የልባቸውን የሚሞላ አስኪያገኙ ድረስ ጤነኛ በሆነ መልክ ከተለያዩ ተቃራኒ ጾታዎች ጋር ለመተዋወቅ፣ ለመቀራረብና ለመጠናናት አብረው ወጣ ገባ ይላሉ። መተግበሪያ ግን ከዚህ የተለየ ነው። በመጠናናት ለትዳር የሚፈልጉትን ሲያገኙ ቀጣዩ እርምጃ ወደትጭጭት መሻገር ነው። ከተጫጨፍ በኋላ እንደቀድሞው ከተለያዩ ተቃራኒ ጾታዎች ጋር የሚያደርጉትን ግንኙነት ጨርሶ ያቋርጣሉ። ትጭጭትን ከአሰሳ የሚለየው በትጭጭት ወቅት ሰዎች በሚያውቁት ሁኔታ ሰፋና ጠለቅ ባለ መንገድ በመቀራረብ የሚተዋወቁበት፣ ዘለቄታነት ላለው አንድነታቸው የሚያቅዱበት፣ ለሰርግና ለሌላም ጉዳይ የሚዘጋጁበትና በቤተ ክርስቲያንም ስለጋብቻ ትምህርት የሚወስዱበት

ጊዜ ነው። ከዚህ የተነሳ የተጫጨፍ ወጣቶች ከሌላ ተቃራኒ ጾታ ጋር በምንም መንገድ በአሰሳ መልክ ሕብረት ማድረግ የለባቸውም። ሲተጫጨፍ ከማን ጋር ትዳር እንደሚመስርቱ ወስነዋል ማለት ነው። ከሌላ ተቃራኒ ጾታ ጋር ሕብረት ማድረግ ከፈለጉ ትጭጭቱ በመጀመሪያ በግልጽ መፍረስ አለበት። ስለዚህ ጉዳይ የበለጠ ወደፊት ባሉት ገጾች በዝርዝር ይቀርባል።

አሰሳ በጣም ከባድ ነው። የወንድላጤ ወይም የሴተላጤ ሕይወታችን ስሜታችንን ክፉኛ የማመስቃቀል ባህሪ አለው። ምክንያቱም ሲቀናን በደስታ ዘጠነኛው ሰማይ ላይ የደረስን ሲመስለን ሲከፋን ደግሞ ገህነም እሳት የገባን እንዲመስለን ያደርገናል። ብዙ ወጣቶች በሚሳተፉበት አሰሳ ፍሬአማ ሳይሆኑ ይችላሉ። ለአንድ ሰው ሌሎች የትዳር ጓደኛ ማግኘት ብዙ መንገዶች ቢኖሩትም አሰሳ አለማድረግ ሳያገባ የሚቆይበትን ዘመን በከንቱ ያራዝምበታል።

ጋብቻን በአሰሳ በር ለመግባት ለሚፈልጉ ጥሩም ሆነ መጥፎ ውጤት ስለሚኖረው ተስፋ ባለመቀረጥ ሙከራና ጥረታቸውን ከተለያዩ ወጣቶች ጋር ማድረግን ችላ ማለት የለባቸውም። ያለዚያ ምንም ነገር ያለ ሙከራ ስለማይሆን ቆሞ መቅረት ዕጣቸው ሊሆን ይችላል። ስለዚህ ያልተሳካና የሚያበሳጭ ሁኔታ ሲገጥማቸው ነገ ሌላ ቀን እንደሆነ በማሰብና አዲስ ጅማራና ጥረትን ባዲስ ጉልበትና ተስፋ መቀጠል አለባቸው። በዚህ ሂደት ውስጥ ትልቁ ሚስጥር ከስህተትና ከጥፋት ለመማር መቻልና ቀድሞ ያደረጉትን ጥፋት ዳግመኛ ላለማድረግ መጣር ነው። አሰሳ በሴትም ሆነ በወንድ አነሳሽነት ሊጀመር ይችላል። ከጓደኝነት ስለሚጀመርና የትዳር ርእሱ ቆይቶ ስለሚነሳ ቡናእናሻይ እንጠጣ፤ እከሌን አብረን እንጠይቅ፤ ሸኘኝ/ልሸኘሽ ወዘተ ከሚለው ግንኙነት ሊጀመር ይችላል።

ከዚህ ቀጥለን አሰሳ ስለሚደረግበትና እንዴት መከናወን እንዳለበት የሚገልጹ አንዳንድ መመሪያዎችን እንጠቁማለን። እነዚህን መመሪያዎች ፍጹምና የማይሻሩ መፍትሄዎች አድርጎ መውሰዱ አግባብ አይደለምና በጥንቃቄ እንያቸው።

- ♦ የተሳሳተ ወይም የማይመለል እንኳን ቢመስላችሁ አንድ ነገር አድርጉ። እጃችሁን አጣጥፋችሁ አትቀመጡ። ዝም ብሎ አድልንና አጋጣሚን ከመጠበቅ ይልቅ የተግባር ሰዎች ሁኑ። በተግባር የምትገመግሙት እቅድ ሲኖራችሁ ስሜታችሁም አየተለወጠ መረጋጋትና መነቃቃት አየተሰማችሁ ይሄዳል። ለምሳሌ በሚቀጥሉት 2ና 3 ወሮች ከዚህ አንጻር ልትደርሱባቸው የምትፈልጓቸውን ሦስት ነገሮች በቅደም ተከተል ጻፉ። ከዚያም በነዚህ በሦስት ወራት ውስጥ የምታደርጉትን ነገሮች ዝርዝር በወራት፣ በሳምንትና በቀናት እየከፋፈላችሁ መዝግቡ። ቀጥሎም ይህን ያወጣችሁትን ተግባራዊ ለማድረግ ጣሩ።

- ♦ በጓደኝነቱ ላይ አተኩሩ እንጂ ገና ከጅምሩ ወደጋብቻ ወደሚያደርስ ወይይት አትግቡ። ይህ አካሄድ ልታዩና ልታጤኑ የሚገባችሁንና አብሮ በመሆን ሊገለጥ የሚገባውን ማስጠንቀቂያም ሆነ ማበረታቻ ነገሮች ያደበዝዛል። እንዲሁም ድንገት በእውር ፍቅር እንድትወድቁ ወይም አለቅጥ ጥንቃቄ በማብዛት እንድትተፋፈሩ ያደርጋል።
- ♦ ከማንም ቢሆን ፍጹምነትን አትጠብቁ። ፍጹም የሆነን ሰው ማግኘት ለማንም ተሳክቶ አያውቅም። ለለዚህ የምትጎዳችት ሰው ጥንካሬውን ከመጠነኛ ድክመቱ ጋር ልትሸከሙ ወይም አብራችሁ ለዘለቄታው ልትኖሩ የምትችሉት ዓይነት መሆን አለበት። እናንተ የምትፈልጉትን ሁሉ የሚያሟላ ሰው ካልተገኘ በማለት ጊዜያችሁን አታበክኑ። አታገኙምና።
- ♦ አለመላካትን ጨርሶ አትፍሩ። ጥረታችሁን በውጤቱ ላይ ብቻ አትመዝኑ። ማንነታችሁ ባለመላካት ላይ አይመዘንም። አለመላካቱ በናንተ ጥረት ላይ ብቻ የሚመዘን አይሁን። ሆኖም ከስህተታችሁ ለመማር ዝግጁ ሁኑ። ማወቅ ያለባችሁ አለላ ብዙ መሰናክል የበዛበት መንገድ እንደሆነ ነው። መሰናክሉ ቢበዛም ወደትዳር የምትገቡበት ትልቁ በር መሆኑን ደግሞ አትዘንጉ።

ተፈቃቅዶ መቀራረብና መጠናናት

ቀደም ብሎ በተለያዩ መንገዶች የተዋወቃችሁትን (የተዋወቃችሁትን) ልጅ ተቀራርቦ ለመጠናናት መፈቃቀድ አለባችሁ። ብዙ ጊዜ እንዲህ ዐይነቱን እርምጃ የሚወስደው ወንዱ ነው። ሆኖም ሴቷም ብትሆን ከእኔ አውጥታ አትናገር እንጂ ወደዚህ ደረጃ እንዳደርሱ የምትፈልገውን ልጅ በተለያየ ሁኔታ የምታደፋፍርበት መንገዶች አሏት። ያም ሆነ ይህ ተቀራርቦ ለመጠናናት በተለያዩ መንገድ እርምጃ ሊወሰድ ይችላል። አንዱ መሸኛኛት ሲሆን ሌላው መገባበዝ ሊሆን ይችላል። ይህ ትውውቃቸውን ከፍ በማድረግ ለመቀራረብ ብዙ እድል ይሰጣቸዋል። ወጣቶች ማወቅ ያለባቸው እንደዚህ ዐይነት ጉዳዮች በቀጣይነት እንዲሄዱ ለማድረግ በንግግር መጠያየቅ እንዳለባቸው ነው። በተለምዶ ይህ የወንዱ ድርሻኝ ነው። ቀጥሎ ወንዱ ይህ ትውውቃቸው ወደመፈቃቀድና መጠናናት እንዲያድግ የሚያደርግበትን መንገዶች አንጠቅማለን። ከዚህ በፊት ግን ማስጠንቀቅ የምንፈልገው ይህ ደረጃ የእጮኝነት ጊዜ እንዳልሆነና አንዳቸው በሌላቸው ላይ የይገባኛል ጥያቄ እንደሌላቸው ነው።

(I) ትክክለኛው ጊዜና ስፍራ

የትዳር ጓደኛ የምትሆናችሁን ተዋውቆ ለመቀራረብና ለመጠናናት ተመራጩ ወቅት ሕይወታችሁ ጤነኛ፣ ሰላማዊና የተረጋጋ የሆነበት ጊዜ ነው። በዚህ ጊዜ አስተሳሰባችሁ ሚዛናዊና የሰከነ ስለሚሆን ነገሮችን በማስተዋል ለማከናወን ብዙም ችግር አይኖርባችሁም። በሌላ በኩል ደግሞ

የተለያዩ ወቅቶች ጥሩ አጋጣሚን በመፍጠር እገዛ ያደርጉላችኋል። ለምሳሌ እንደ ዘመን መለወጫና የበዓል ቀናት ማንኛውንም ሰው የመዝናናት ስሜት ውስጥ ስለሚከቱ ለመገናኘት፣ ለመተዋወቅና ለመግባባት አመቺ ናቸው። በተመሳሳይ መንገድ የሰርግና የግብዣ በታዎች አዳዲስ አካባቢዎች ያሉት ሁሉ ለመገናኘት አመቺ ሁኔታን ይፈጥራሉ። ከሁሉ በላይ ግን ቤተ ክርስቲያን የመሳሰሉ ቦታዎች ከሌላው ስፍራ ይልቅ ጥሩ የመተያየት፣ የመፈላለግና ተዋውቆ የመቀራረብን አጋጣሚዎች ያበዛሉ።

ከላይ ከተጠቀሱት መንገዶች ውጭ ግንኙነቶችን የሚፈጥሩና በትውውቅ ሂደቱም ውስጥ ሊረዱችሁ የሚችሉ ብዙ የተወዳጃችሁት ሰዎች ሊኖሩ ይችላሉ። ጓደኞቻችሁና ዘመዶቻችሁ እናንተን በተለያዩ አቅጣጫ ስለሚያወቁችሁ ሁነኛ ነው የሚሉትን ሰው በመጠቀም ሃሳብ ሊሰጧችሁና በጥቆማውም ከተስማማችሁ ሊያስተዋውቁችሁ ይችላሉ። በዚህ መልክ ጥሩ እርዳታ ልታገኙ የምትችሉ ቢሆንም አንዳንድ ችግር በገጠማችሁ ቁጥር ያስተዋወቁችሁ ግለሰቦች በያገባኛል ስሜት ጣልቃ ሊገቡና ዝርዝር ጉዳይ ሊጠይቁ፣ ልታገቧት ወይም ልታገቡት ካለባችሁት ሰው ጋር ብትጣሉ ደግሞ አንዳችሁን ወግነው ሊቀየሙ፣ ስም ሊያጠፉ፣ ወይም ደግሞ ግንኙነታችሁ ከሰመረ እንደ ባለውለታ ሊቆጠሩ በመፈለግ ያሳለባችሁትን ችግር የሚፈጥሩበት አጋጣሚ አለ። አንዳንዴም በአንዳንድ አጋጣሚ ሳይቀር ልትጎበኝቸው ባትችሉ እነሱ ያስተዋወቁችሁ ሰው ከነሱ እንደነጠላችሁ በመቁጠር ሲያጉረመርሙ ሊሰሙ ይችላሉ።

በመሥሪያ ቤት አካባቢ የሚደረግ ትውውቅና ግንኙነት ከጥቅሙ ጉዳቱ ያመዝናል። በብዙ መንገድ የሥራና የፍቅር ግንኙነቱ ይምታታል፣ ሃሜታውና አሉባልታው አይጣል ነው፤ ባንዳንድ ሁኔታም ከሥራም መባረርን ሊያስከትል ይችላል። ያላገቡ ሰዎች የሚሰባሰቡበት ልዩ ስብሰባም እንዲሁ አንድ የመተዋወቂያ መድረክ ሆኖ ሊያገለግል ይችላል። ሆኖም እንዲህ ዓይነት ቦታ ከጥቅሙ ጉዳቱ ያመዝናል። ምክንያቱም ወደዚያ ጉባኤ የሚመጡ ሁሉ ዓላማቸው አንድ ነው፤ ይኸውም የትዳር ጓደኛ ማግኘት ነው። በመሆኑም ሳያስቡት ወጥመድ ውስጥ መውደቅ ሊመጣ ይችላል።

በዚህ ክፍል ውስጥ ሌላም አንድ ነጥብ እናንሳ። ይህም ለመተዋወቃችሁና ለመቀራረባችሁ ብዙ አስተዋጽኦ ሊያደርግ ይችላል። አንዳንድ የሰነ ልቦና ተመራማሪዎች የሰዎች ባህሪ በብዙ መንገድ በተፈጥሮና በአስተዳደግ ይቀረጻል ይላሉ። ልጆች የሚወለዱበት ቅደም ተከተልና አስተዳደራቸው ማንነታቸውን ያሳያል። ለምሳሌም እንደ ሊቃውንቱ ጥናት እንዳወላለዳቸው ቅደም ተከተል የሚያሳዩት ባህሪያት የሚከተሉትን ይመስላል።

1. የመጀመሪያ ልጅ። የበላይነትና የመግዛት ባሕርይ የተጠናወተው፣ ብዙ ሃላፊነት የሚሰማው፣ የተፎካካሪነት ስሜት የሚታይበት፣ አንድን ነገር ለማድረግ ትልቅ መነሳሳት ያለው ነው።

2. መካከለኛ ልጅ። ተለማማጭና ሰውን ደስ ማሰኘት የሚወድ፣ ሰላም ፈጣሪ ወይም ዲፕሎማሲ የሚያበዛ ነው።
3. የመጨረሻ ልጅ። አዳዲስ ነገሮችን ማድረግ የሚወድ፣ ለበ ሙሉነት የሚታይበት፣ ስሜቱን መቆጣጠር የሚችግረው፣ እንደ እንቁላል በጥንቃቄ መያዝ የሚፈልግ ነው።
4. ብቸኛ ልጅ። ብርቅዬ ልጅ ሆኖ ስለሚያድግ ብዙ እንክብካቤና ጥንቃቄን ይፈልጋል። ፍላጎቱንም በፍቅርና በመቅለስለስ አለዚያም በኃይልና በጉልበት ለሚሟላት ይጥራል።

ይህ እንግዲህ ለመቅረብና ለማጥናት ስለምትፈልጉት ሰው የተወለደበትን ቅደም ተከተልና አስተዳደሩን ግወቅ ስትቀራረቡ የምትጠብቋቸውን ነገሮች በመጠኑ ሊያስገነዝባችሁ ይችላል። ሆኖም የሰው ማንነት የሚቀረጽበት ሌላም ነገሮች እንዳሉ (ለምሳሌ ትምህርት፣ ቤተ ክርስቲያን ወዘተ) መገንዘብ ብዙ ይጠቅማል።

(2) የእሺታ መልስ ማግኘት

ተቀራረቦ ለመጠናናት «እሺ» የሚል መልስ ለማግኘት የሚረዳ ጥሩ ዝግጅት ማድረግ አስፈላጊ ነው። በሚገባ የተዘጋጃችሁ ከሆነ ለበ ሙሉ ልትሆኑና መደናገጣችሁ ሊቀንስ ይችላል። ሆኖም ከመጠን በላይ የፕሮግራም ሰው በመሆን እንዳትወጠሩና እንግዳ ሁኔታ በልጅቱ በኩል ቢፈጠር ግራ እንዳይገባችሁ ዘና ማለቱ ደግሞ አስፈላጊ ነው።

ከሁሉ አስቀድሞ ጥያቄ ልታቀርቡላት ለአስባችኋት ልጅ ያለችበትን ተጨባጭ ሁኔታ ገምግሙ። ለምሳሌ በዘመድ ሞት የተነሳ ህዘን ላይ ያለችን፣ በቅርብ ጊዜ ከሥራ የተፈናቀለችን፣ አልያም ጤንነቷ በደህና ሁኔታ ላይ የማይገኝን ልጅ አብራችሁ እንድትወጣ መጠየቅ የሚደገፍ እርምጃ አይደለም። ምክንያቱም ካለችበት ሁኔታ አንጻር ምላሷ ትክክለኛ ፍላጎቷን የሚገልጽ የመሆን እድሉ ዝቅተኛ ሊሆን ይችላል።

በመጀመሪያ ተገናኝታችሁ አብራችሁ ወጣ ስለምትሉበት ቀን አለቡ። በዓላትና አውደ ዓመት በብዙ መንገድ ለመጀመሪያ ጊዜ መተያየት ቢረዱም ብዙ ውጣ ውረድና ወጪን የሚጠይቁ ስለሚሆኑ ምናልባት አብሮ ወጣ ለማለት ተመራጭ ቀናት ላይሆኑ ይችላሉ። ከዚህ ሌላ በበዓል ቀናት ሰዎች ብዙ ዝግጅትና ግብዣ ስለሚኖራቸው መዋከብ ስለሚኖረውና ቢቀሩም ከማሕበር መውጣትና የት ነበርክ የሚል ጥያቄ ስለሚያስከትል ጣጣቸው ብዙ ነው። ተራ ቀን ግን ብዙ መዝናናትና መገባበዝ የማይጠበቅበት ስለሆነ ለመገናኘት የሚመረጥ ጊዜ ነው። ከበዓል ቀናት ቀጥሎ ያሉትም ቀናት (እሱድን ጨምሮ) የድካም ቀናት ስለሚሆኑ አዲስ ግንኙነት ለመፍጠር የማይመቹ ናቸው።

ልጅቱ አብራችሁ እንድትሆን የምትጠይቁበትን ቃላት መምረጥ አስፈላጊ ነው። እሺን ወይም እንቢን የሚያስከትልና የማይፈናፍን ጥያቄ በጣም አክላሪ ነው። ድንገት እንቢ ብትባሉ አማራጭ የላችሁምና በሩን ጥርቅም አድርጎ ይዘጋባችኋል። ለምሳሌ «አንድ ቀን አብረን ብንወጣ ምን

ይመስልሃል?» መልሱ አንድ ብቻ ስለሆነ ጥሩ አይደለም። ከዚህ ይልቅ «ግክለኛ ወይም ሐሙስ ኢግዚብሽን አዳራሽ የሚካሄደውን ፕሮግራም ለመካሄድ አስቢአለሁ ከሁለቱ በአንዱ ቀን አብረን ብናየው ምን ይመስልሃል?» የሚለው ጥያቄ ገልጽና አግራጭ ያሉት ጥያቄ ነው። ከዚህ ሌላ በዚህ አቀራረባችሁ ለግንባባት ምቹ የሚሆኑ ክፍተቶችን ትፈጥራላችሁ። ያቀረባችኋቸው አማራጮች የምትሄዱበትን ስፍራ፣ የፕሮግራሙን ዓይነት፣ አማራጭ ቀናትን፣ የልባችሁን ሰፈነት ወዘተ ስለሚያካትት ልጅቱ አንዱን እንኳን እንቢ ብትል ሌላ መነጋገሪያና ተለዋዋጭ መደራደሪያ አላችሁ። እንዲህ ዓይነቱ ግብዣ እንቢ የሚባለው ልጅቱ ጨርሶ ያልፈለጋቸችሁ እንደሆነ ብቻ ነው።

አማራጭ ያሏቸውን ግብዣዎች ግትረቡ ብዙ ጠቀሜታ አለው። አማራጮቹ የቀናት፣ የሰዓት፣ የስፍራ፣ የትራንስፖርት ዓይነት፣ የፕሮግራም ወይም የሚከናወኑ ነገሮችን ወዘተ ሊያካትቱ ይችላሉ። የትራንስፖርቱ አማራጭ ከመጀመሪያው ተገናኝቶ አብሮ መሄድን ወይም የተለያዩ ትራንስፖርት ተጠትግችሁ በስፍራው መገናኘት የመሳሰሉትን የያዘ ነው። አማራጭ ሁኔታዎችን መፍጠር ከሁሉ አስቀድሞ የፕሮግራም ሰዎች እንደ ሆናችሁ ሲያሳይ ተጥሎ አንባ ዝን ወይም ፈላጭ ቆራጭ አለመሆናችሁን ያመለክታል። ይህ አካሄዳችሁ በውሳኔአችሁ ውስጥ እሷንም ለመጨመርና ሃሳቧን ለማወቅ መፍቀዳችሁን ያመለክታል። እንዲሁም በተላሉ የግትደናገጡና ሌላ ሰው የተለየና የተሻለ አማራጭ ካለው ለመቀበል መፈለጋችሁንም ያሳያል። ይህንን ሁሉ አድርጋችሁ እንቢ የሚል መልስ ብታገኙ ልጅቱ ስላልፈለገችሁ ነውና ቅሬታችሁን ሞጥ አድርጋችሁ ሌላ የሚቀበላችሁን መፈለግ ነው።

በመጀመሪያ የትውውቅ ገንኙነት ጊዜ ወጣቶች ብዙ መጠበቅ የለባቸውም። አብሮ መሆናችሁና አንዳንድ አስፈላጊ ሆነ አላስፈላጊ ነገሮችን እየተነጋገራችሁ በልባችሁ አንዳችሁ ሌላችሁን ከመመዘን በስተቀር ዘላቂ ነገር ለመጀመር አትሞገሩ። የሁለታችሁም የትዕግስትኝነት፣ አስተዋይነት፣ ርህራሄና ቁም ነገረኝነት በመጠኑ የሚፈተሽበት የመጀመሪያው አጋጣሚ በዚህ ደረጃ ላይ እንደሆነ ግወቁ ጠቃሚ ነው። ወደ ፕሮግራማችሁ መጨረሻም በሌላ ጊዜ ስለምታዩት ወይም እብራችሁ ስለምታደርጉት ሌላ ነገር ጠቅሶ በሃሳባችሁ ትስግግ እንደሆነ ፍቃደኝነቷን ጠይቁ። ይህ የቀን ውሳኔ የለውም። ጥያቄው በውስጡ «ዳግመኛ ብንገናኝ ምን ይመስልሃል» የሚል መልክነት ግስተላለፍ አለበት። የእዎንታ ምላሽ ካለው ቀኑ በሚቀጥለው ሳምንት የዛሬ አስር ቀን ወይም ወር እየተባለ ለመቼ ጊዜያትን ለግንኙነት እንደ መርካቶ ነጋዴ እስጥ እገባ መጀመር ነው። ውይይታችሁም ሆነ ጥያቄና መልባችሁ አብረን መሆን፣ መቀራረብና መተዋወቅ እፈልጋለሁ የሚል መልክነት ያዘለ መሆኑን ግረጋገጥ እንዳለባችሁ አትዘንጉ።

በአሰላ ጊዜ የምንከተለው መመሪያ

በግለሰብና በጥንቃቄ መረመድ ከህዝብ በመጠበቅ ወደእውነተኛና ዘላቂነት ወዳለው እህል ውሃ አጣጫችሁ ሊያደርሳችሁ ይችላል። በዚህ ዓይነቱ ጉዞ የእግዚአብሔር ረድኤት እጅግ አስፈላጊ ነው። ምክንያቱም በዓለም በሚገኝ ልምድ መሰረት የሚደረግ ግንኙነት በሚታይና በሚጠፋ ጊዜያዊ ነገር ላይ ስለሚደገፍ መጨረሻው ጸጸት ይሆናል። ስለዚህ በአሰላ ጊዜ የሚኖራችሁ ግንኙነት ገደብ ሊኖረው ይገባል። ለዚህ እንዲረዳ በመቀጠል የተሰጠን ተመሳሳይ ተመልከቱ።

1. በአንድ ጊዜ አንድ ሰው መቅረብ። ጋብቻን ዓላማው ያላደረገ ከተቃራኒ ጾታ ጋር የሚኖር መቀረብ መጨረሻው አያምርም።
2. ጥሩ መንፈሳዊ መመሪያ ይዛችሁ አሰላውን ጀምሩ (2ቆር 6:14)።
3. አብሮ መውጣትና መግባት ወደወሲብ ፈተና ስለሚጋብዝ ግንኙነታችሁ ግልጽና ለፈተና በማያጋልጥ ሁኔታና ቦታ መሆን ይኖርበታል። ሁሉም ነገር ድንበር አለው። ትዳር በትምሻ አይመሰረትም። እንዳንድ ወጣቶች አንዱ ሌላውን በወሲብ ሊያረካ መቻሉን ካልሞከርን በምን እናውቃለን? የሚል ጥያቄ ያነሳሉ። ይህ ጥያቄ ለሰጋዊ ሰሚቶቻቸው መንገድ ለመክፈት የሚያቀርቡት ምክንያት እንጂ ትዳር በንጽሕና መጀመር አንዳለበት ግወቁ ተሰኟቸው አይመስልም። ስለዚህ መዳራት፤ በማይገባና ፈታኝ በሆነ ሁኔታና ስፍራ መገኘት ወዘተ አስፈላጊ አይደለም። ራስን መቆጣጠር ወደማይቻልበት ሁኔታ ላይ ከመደረሱ በፊት ፈታኝ ሁኔታዎችን መቆጣጠሩ ለሁሉም ይበጃል።
4. ይህ ጊዜ መተማመንን፤ መግባባትንና መተዋወቅን ለማዳበር ጥረት የሚደረግበት ወቅት መሆን አለበት። የነዚህ ሁኔታዎች መዳበር አብሮ ከመወያየትና ከመነጋገር የሚመጣ ነው። ባጠቃላይ ይህ ወቅት ሕልምና ራዕያችሁ አብሮ ይሄድ ወይም አይሄድ እንደሆነ የምትመዝገቡት ጊዜ ነው።
5. መረዳዳትና መደጋገፍ እንደሚቻል የምታውቁበት ጊዜ በለሆነም አብሮ ወጣ ገባ በሚባልበት ጊዜ አንዱ ለሌላው በሚያደርገው ጥንቃቄና እንክብካቤ ይገለጣል። አሰላ በሕይወት ዘመናችሁ አንዳችሁ ከሌላችሁ ተለይታችሁ ለመኖር አለመቻላችሁን የምትገነዘቡበትም ወቅት ነው።
6. በነዚህ ጊዜያት ያላችሁ ግንኙነት የማይሰራና የማያረካ መሆኑን ካወቃችሁ ፈጥሮ መለያየቱ ተገቢ ነው። የማይሆንን ግንኙነት ግዘገዣቱ ጉዳትና ችግር ሊፈጥር ይችላል። ለምሳሌ በመካከላችሁ መናናቅ፤ ቃልን አለማክበር፤ መነታረክ፤ አለመግባባትና መገዳደል የሚዘውተሩ ከሆነ በዘላቂነት አብሮ መኖር ላለመቻላችሁ ጥሩ ምልክቶች ናቸው። በወቅቱ ግንኙነቱን አለማቋረጡ ደግሞ ግንኙነቱን ለወሲብ ፈተና የተጋለጠ ያደርገዋል። ቆይቶም በቀላሉ የማይወጡት ችግር ውስጥ መዝፈቁ አይቀርም።

7. ይህንን ጊዜ አስቸጋሪ ከሚያደርጉት አበይት ምክንያቶች አንዱ ስለመጠናናት ያለው ዓለማዊ አመለካከት ነው። ሁለት ወጣቶች ሲዋደዱ «ብጣሽ ወረቀት የኛን ትዳር አይመሰርተውም» በሚል ግዴላሽ አመለካከት ትዳራቸውን ሕጋዊ በሆነ መንገድ መጀመርን ችላ ይላሉ። ለእነሱ ለጊዜው የሚታያቸው ዋና ነገር በፍቅር መሆናቸውና መቀባባላቸው ነው። ይሄ አመለካከት አጥፊና አካላዊ መሆኑ አጠያያቂ አይደለም። ከጋብቻ በፊት የሚደረግ ጤነኛ ያልሆነ ግንኙነት ሁሉ ጋብቻን በጣም ይጎዳል። ወጣቶች ትኩረት ሰጥተው ሊያሰቡበት ከሚገባቸው ነገሮች አንዱ ችግሮች ሊከሰቱ የሚችሉባቸው በርካታ አጋጣሚዎች መኖራቸውን ነው። ያልታሰቡ አደጋዎች ሊደርሱ ይችላሉ። ሰው የሚለዋወጥበት ብዙ አጋጣሚዎች ስላሉም ሃሳብ መለወጥም ሊኖር ይችላል። አንዳንዴ ሰዎች ለድክመታቸው መሸፋፈኛ የሚደረጉሯቸው ብዙ የማይረቡ ምክንያቶች አሉ። ለምሳሌ አንድ ወጣት እንዳለው «እግዚአብሔር ፍቅር ነው። እኔም እርሷን አፍቅሬአታለሁ፤ ስለዚህ ሌላ ጊዜ መጠበቅ የለብኝም»። ሌሎች ከሚያቀርቧቸው ምክንያቶች ውስጥ ደግሞ «አትፍረዱብኝ፤ ደካማ ስጋ ተሸክሜአለሁ፤ እንድታመልጠኝ አልፈልግም፤ ወላጆችዎ ለሌላ ሊድሯት ነው፤ ወዘተ» የሚሉ ይገኙባቸዋል። ይህን አመለካከት ፈጥሮ ከማለወገድ ይልቅ ችላ ሲሉት ስር እየሰደደ ይሄድና ወደማይወጡበት ወይም ጸጸት ወደሞላበት እርምጃ ያደርሳቸዋል።
8. የትዳር ዓደኛ ምርጫ በሚደረግበት ጊዜ መንፈሳዊ ሕይወትና ከእግዚአብሔር ጋር የሚኖረው ግንኙነት ወሳኝ ነው። ብዙ ጊዜ ትዳር ለመጀመር የሚደረግ አሰላ ወደሚሰማማን የትዳር ዓደኛ ያደርሰናል ብለን እርግጠኞች እንሆናለን። በእግዚአብሔር ቃል ላይ የተመሰረተ መመሪያ፤ አሠራርና መመዘኛ ካልኖረ በስተቀር ደግሞ የለዎች ሩጫ ብቻውን ከንቱ ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ጋብቻ ብዙ ጊዜ በወላጆች አማካኝነት ስለሚዘጋጅ ስለአሰላ የሚናገር ክፍል የለም። ሆኖም አሰላ አያስፈልግም በማለትም አያስተምረንም።
9. አሰላ ወደጋብቻ የሚያደርስ መንገድ እንጂ ጋብቻ እንዳልሆነ በሚገባ ማወቅ ያስፈልጋል። በየትኛውም ሰዓት አንደኛው ወገን ግንኙነቱን እርግፍ አድርጎ የመተው መብት አለው። እንዲህ ዓይነት አጋጣሚ ሊኖር እንደሚችል ከወዲሁ አውቆ ጸጸት የሚያስከትል ነገር እንዳይፈጸም መጠንቀቅ ማስተዋል ነው። መገንዘብ ያለብን ግንኙነትን ማቋረጡ ለጊዜው ይጎዳ ይሆናል ሆኖም ቆይቶ ከሚያስከትለው ዘላቂ ጉዳት ጋር ሲያስተያይት የአሁኑ አነስተኛ መሆኑን ነው። ስለጋብቻ ሲወሰን ለአርባና ሃምሳ ዓመት አብሮ ሊኖሩ እንደሚችሉ ማሰቡ በጅማሬው ላይ በምንወስደው እርምጃ ላይ ጠንቃቃ እንድንሆን ያደርጋል።

10. በአሰሳ ውስጥ ላሉ ወይም በዚህ ዘዴ ትዳርን ለመመስረት ለሚያስቡ አንዳንድ ማሳሰቢያ መስጠቱ አስፈላጊ ስለሆነ በአሰሳ ውስጥ ያሉ ወጣቶች የሚከተሉትን ፍሬ ነገሮች ከግምት ውስጥ እንዲያስገባቸው ከዚህ በታች ቀርቦዋል፡፡

 - እኛ የእግዚአብሔር ፍጡራን ነን፡፡ በመሆናችንም መንገዳችንን ሁሉ እርሱ ባዘጋጀልን መስመር መሄድ አለብን፡፡ ከማን ጋር መቀራረብ እንደሚገባን አስመልክቶ በእግዚአብሔር ቃል የተጠቀሰውን መመርመር አለብን፡፡
 - የውስጥ ውበትን እንጂ ውጫዊውንና ሃላፊ የሆነውን ቁመና መሰረት ማድረግ የለብንም፡፡
 - በዚህ ወቅት ፊተናን ከሚያመጡ ነገሮች መራቅና መጠበቅ ይገባል፡፡
 - «አንዳችን ለአንዳችን መስማማታችንን ለማወቅ ነው» በሚል ደካማ ምክንያት ቆይቶ ጸጸት በሚያስከትል መንገድ በመጓዝ ወደፊተና እንዳትወድቁ ተጠንቀቁ፡፡
 - በናንተ ውስጥ የማይገኘውን ከሌላው መጠበቅ የለባችሁም፡፡ ለምሳሌ የክብረንጽሕናን ጉዳይ፡፡
 - የሰውን ያለፈ ታሪክ ማወቁ ለወደፊት ግንኙነታችሁ ጠቃሚ ቢሆንም በደሉን መቁጠሩና «ለምን ይህን አደረግ» ወደሚለው ክስ የሚመራ እውቀት አደገኛ ነው፡፡ የምናገባው ያሁኑን ሰው እንጂ ያለፈ ታሪኩን አይደለም፡፡ ስለሆነም እግዚአብሔር ይቅር ያለውን ነገር እኛ መቀስቀስ እንደሌለብን መገንዘብ ይኖርብናል፡፡ ሆኖም ባለፈው ይደረግ የነበረው ክፉ ነገር መለወጡን ማረጋገጥ ደግሞ በጣም አስፈላጊ መሆኑን መዘንጋት የለብንም፡፡
 - በየትኛውም ጊዜ ያለበቂ ምክንያት አንደኛው ወገን ግንኙነቱን ለያቋርጥ ይችላል፡፡ ድርጊቱ ለጊዜው የሚጎዳ ቢመስልም የግለሰቡ መብት ሰፊ መሆኑን ያሳያል፡፡ ለማንኛውም ግን ከማን ጋር እንደሚወጡና እንደሚገቡ ጥንቃቄ ማድረግ ተገቢ ነው፡፡
 - ለመታለልና ለመበለጥ ስለምትችሉ ጥንቃቄና ማስተዋል ሊኖራችሁ ይገባል፡፡ ሁሉም ሰው ማራኪ ተቀባይነት ያለው መስሎ መታየትን ስለሚፈልግ አቀራረባችሁ የውስጥ ማንነታችሁን የሚሸፍንና ሌላውን የሚያደናግር አይሁን፡፡ እናንተም በምታዩዋቸው ነገሮች ብቻ አትማረኩ፡፡ ግልጽነት፣ ንጽህና፣ መከባበርና ባግባቡ ሆኖ መገኘት ከሁሉም ወገን ይጠበቃል፡፡ በዚህ ጊዜ ያለማስመስል የሚደረግ መቀራረብም ስላለ እውነቱን ለማወቅ ተጣጣሩ እንጂ ግልጽነቱን አላግባብ አትጠራጠሩ፡፡ አንዳንድ ሰዎች ራሳቸውንም ሆነ ሌላውን የሚያታልሉት ጥሩውን ማንነታቸውን ብቻ ማሳየት አለብን ብለው ስለሚያስቡ ነው፡፡
 - የትዳር ጓደኛን ማግኛው ዘዴ አሰሳ ብቻ ነው ብሎ ማመን ሞኝነት ነው፡፡

- በአሰሳ ጊዜ ጥሩ ጥሩ ሁኔታዎች በመታየታቸው ብቻ ጋብቻችን የእግዚአብሔር ፍቃድ ነው ብሎ መደምደም አይቻልም፡፡ ምክንያቱም በጊዜና በሁኔታዎች ውስጥ ሊከሰቱ የሚችሉና የእናንተን ጥልቅ እይታና ምዘና የሚሹ በርካታ ነገሮች አሉ፡፡
- በእምነት ከማይመስላችሁ ጋር አብሮ ወጣ ገባ ከግለት ይልቅ ግንኙነቱ ሳይጠብቅ በፊት መላቀቁ የሚመከር ነው፡፡ «ብተወው (ብተዋት) እነዳዋለሁ (እነዳታለሁ)» ብሎ በግሰብ ጊዜን ግራዘም ወደግይወጡት ፊተና ራሳን መጋዘዝ ነው፡፡ በጎሳም መውጫ ወደሌለው የኑሮ አዘትት ይከታል፡፡
- ጥሩ ባሕርይ ያለው ሰው ቢሆንም የእግዚአብሔርን መንገድ እስካልተከተለ ድረስ ለትዳር አይሆናችሁም፡፡ ስለዚህ እንዲህ ዓይነት ሰው ሲያጋጥም መራት እንጂ እንጠናና በሚል ሰብ ግንኙነት መጀመር ወይም አሳምኜ አጠቃለሁ ብሎ ግተድ ጤነኛ አመለካከት አይደለም፡፡ 2ቀር 6:14
- በመጠናናት ወቅት ከግይሆን ፍትር ላይ በመውደቅ ሌላችሁ ሊታወር ስለሚችል እርምጃችሁ ጥንቃቄ የተዋሳበት መሆን ይገባል፡፡ እግዚአብሔር የሚጠትመንን ስለሚያወቅ ደግሞ ፍቃዱን አጥብቀን እንሻ (ምሳ. 4:23)፡፡
- እግዚአብሔር የፈቀደልን ጋብቻ ከአንድ ሰው ጋር ለእድሜ ልክ የሚዘልቅ ጋብቻን ብቻ መሆኑን ዘወትር ግስታወስ አለብን፡፡
- ጋብቻ በሕልምና በትንቢት አይመሰረትም፡፡ ጋብቻ የምርጫ ጉዳይ ነው፡፡ በተጨማሪም ለእግዚአብሔር ብላችሁ የምታገሙት ሰው የለም፡፡ አንድን ሰው ከርስቲያን መሆኑ ብቻ ጥሩ የትዳር ጓደኛ አያደርገውም፡፡ ከናንተ ባሕርይ፣ ዓላማና የኑሮ ዘይቤ ጋር የሚጣጣም መሆኑን በሚገባ ማረጋገጥ አለባችሁ፡፡
- በልባችሁ ቶሎ ቶሎ የምታስቧት ወይም ልታይዋት የምትጓዙ ሴት ካለች በጉዳዩ አጥብቃችሁ ልታስቡበት ይገባል፡፡ በስሜታዊነት ተገፋፍታችሁ ምንም ነገር ከማድረጋችሁ በፊት በዕድሜ ከእናንተ ከፍ ብለው በትዳር ዓለም የቆዩ፣ ልታከብሯቸውና ልታዳምጧቸው የምትችሏቸውን ሰዎች ምክር ብትጠይቁ ትጠቀማላችሁ፡፡

ከላይ የተዘረዘሩትን መመሪያዎች መከተል ለምን ያስፈልጋል? የጋብቻ ተጣግራችሁን ለመምረጥ በምታደርጉት ፍለጋ ወቅት ምን ግድረግ እንዳለባችሁና ምን እንደሚጠበቅባችሁ ላታውቁ ስለምትችሉ መመሪያዎቹን መከተል ስህተት ሳይ እንዳትወድቁ ይረዳችኋል፡፡ በተጨማሪም በምርጫ ጉዳዮች መስመር ሳትለቁ ስርዐት ባለው መልክ እንድትጓዙ መመሪያዎቹ ጥሩ መሪ ሆነው ያገለግላችኋል፡፡

ፈሪሃ እግዚአብሔር ከጥፋት ይጠብቃል

ፈሪሃ እግዚአብሔር ያላቸው ወጣቶች እግዚአብሔር የሕይወታቸውንና የትዳር ፍለጋቸውን እንዲመራው ይጸልያሉ። ይህ በርግጥ ጥሩ ድርጊት ነው። እግዚአብሔር ወጣቶችን በፍትህ እንዲያያዙ ያደርጋል። ትዳር በማለጀመር ረገድ የእግዚአብሔር አሠራር ድንቅ ነው። በተለያዩ አገሮች ከተማ፣ አካባቢና እቅጣቢ የሚኖሩ ወጣቶችን በተለያዩ ምክንያቶችና ሁኔታ ወደአንድ አካባቢ እምጥቶ በፍትህ እንዲያያዙና ወደትዳር ዓለም እንዲገቡ ያደርጋል። ከዚህ ሌላ የሚደንቀው በጸሎት ፍቃዱን ለመቀበል የሚግጠኑትን የሚጠብቁት መንገድ ነው። አንዳንድ የግዴታኝነት ወጣቶች ሲገናኙና ስለትዳር ሲያሸቡ የሚለያዩበት መንገዱ አስገራሚ ነው። እግዚአብሔር በጣም የተቀራረቡና የተገባቡ ረዘም ላለ ጊዜ ወጣ ገዛ ሲሉ የከረሙ ልጆቹን በኋላ የሚገኙባቸው የሐዘንና ስብራት ክብደት ስለሚያስጨንቀው ምንም ያህል ለጊዜው የሚያምና የሚነዳ ቢሆንም በምክንያት እንዲሁ እንዲለያዩ ያደርጋል። ያለበቂ ምክንያት በሚፈርሱ ግንኙነቶች ውስጥ አንዳንድ የርሱም እጅ ሊኖርበት ይችላል ብሎ ግሰብ ጥሩ ነው። እልሽኛ በመሆን የተገለጡ ችግሮችን እያየን ወይም በግደህን የለጋ ፍላጎት ውጥረት በወሲብ ፈተና ወድቀን በምንጀምረው ትዳር የዘራውን ብናጭድ እግዚአብሔርን ተወቃሽ ግድረግ አይዘገም።

ስለዚህ በጸሎት የተግጠኑት እግዚአብሔር ዘለቄታ እንደሌለው ስለሚያውቅ ከግዴታነት ጋር እንዲለያዩ የሚያደርግበት ጊዜ አለ። ይህ ሁኔታ ሲያጋጥማቸው ወጣቶች በወቅቱ የሚደርሰውን ስብራት ብቻ በማየት «የወጠንኩት ለምን ቀረብኝ» በሚል መንፈስ በብስጭት የሚያገረመርሙና እግዚአብሔርን ጭምር የሚጠሉ አሉ። መንገዳችንን ለእግዚአብሔር አደራ ከሰጠን እርሱ በሚመራን መንገዳችንን መቀጠል አንዳንድ ከኛ ባልሆነ ጥፋት መለያየቱ ሲመጣ ደግሞ እግዚአብሔር ጸሎታችንን ሰምቶ አደረገው ብሎ ውሳኔውን በጸጋ መቀበል አስፈላጊ ነው። አንዳንድ ምክንያቱ ባይዘገም እንኳን የጸሎትነት ነገር ከሆነ እግዚአብሔርን ግመስጉ ተገቢ ነው። ምክንያቱም እግዚአብሔር ሁሉ ጊዜ ለእኛ የተሻለውንና ለዘለቄታ የሚሆንን ያውቃልና።

ሴቶች በአለባ ጊዜ ከወንዶች ምን ይጠብቃሉ

በአለባ ወትት ወንዶች ከሴቶች የሚጠብቁባቸው ነገሮች እንዴት ሁሉ ሴቶች ከወንዶች በኩል እንዲገለጹባቸው የሚፈልጓቸው ነገሮች አሉ። ከዚህ ነገሮች ውስጥ ሊተኮርባቸው የሚገቡ ናቸው ያልናቸውን በሚተላለው መልክ ቀርቦባል።

1. ብዙ ሴቶች ከሕጻንነታቸው ጀምሮ ወንዶችን እንዲፈሩ ሆነው ያድጋሉ። በት/ቤትም ሆነ በስፈር ወንዶች አደገኞች እንደሆኑና ሊነዳቸው እንደሚችሉ እየተነገራቸው አድገዋል። ከዚህ የተነሳ ሴቶች እናንተን ያለፍርሃትና ስጋት በቀላሉ ሊቀርቧችሁ ይችላሉ። ምክንያቱም ስለእናንተ ጥሩ ሰውነት የሚያረጋግጥላቸውና ከዚህ በፊት ስለወንዶች ያዳበሩትን በጎ ያልሆነ አመለካከት

የሚያስቀይራቸው በቂ መረጃ ገና አልያዙምና ነው። ስለዚህ አንዲት ሴት ልጅን ለመጀመሪያ ጊዜ ስትቀርቡና ትውውቃችሁን ለማዳበር በማለት መገናኛ ስፍራ ስትመርጡ ቦታው ግልጽና መረጋጋት ያለበት መሆኑን አረጋግጡ። አብራችሁ የምትቆዩበትም ጊዜ አጭር መሆን አለበት። በተጨማሪ ካልተጠየቃችሁ በስተቀር የመሸኛኝት ሃሳብ አታቅርቡ።

2. ሴቶች በማንኛውም ጊዜ አደገኛ ሁኔታ ላይ እንዳልሆኑ ማረጋገጥ ይፈልጋሉ። ምንም እንኳን ምንም ዓይነት ጉዳት እንደማታደርሱባቸው ለራሳችሁ እርግጠኞች ብትሆኑም ይሄ ለነሱ በቂ አይደለም። እርግጠኝነቱ በእናንተ ብቻ እንዳይቀር በምንም መልኩ የማትነዳቸው መሆናችሁን እነሱም እንዲያውቁ የማድረግ ሃላፊነት አለባችሁ። ስለዚህ አሳቻ ስፍራና ጭለማ ጊዜ አለመረጋጋትን እንደሚፈጥርባቸው አውቃችሁ ወደነዚህ ዓይነት ቦታዎች ላለመሄድ ጥንቃቄ አድርጉ። በተለይም በመጀመሪያ የትውውቅ ጊዜ መወሰድ ያለበት እጅግ አስፈላጊ እርምጃ ይህ ነው። እያመኗችሁ ሲመጡ ቀስ በቀስ ሊለወጥ ይችላል።
3. ሴቶች የተረጋጋ ስሜት እንዲኖራቸው ይፈልጋሉ። ሴትን ለመማረክ ብላችሁ የምታወጡት ከፍተኛ ወጪና የምትሄዱባቸው ውድ ሆቴሎችና መዝናኛ ስፍራዎች ግንኙነቱ እንዳይሳካ እንቅፋት ሊሆኑ ይችላሉ። ምክንያቱም ትልልቅ ወጪ ማውጣታችሁ እሷ በምላሹ እንድትሰጣችሁ የምትጠብቁት ነገር ያለ ስለሚያስመስል ጭንቀትና ስጋት ይፈጥርባቸዋል። እንደዚህ ዓይነት ስጋትና ጭንቀት ብሎም አለመረጋጋትን የሚያስከትሉ ነገሮችን ከማድረግ በጣም መቆጠብ አለባችሁ።
4. ሴቶች ከወንዶች ጋር ያላቸው ግንኙነት ቀስ በቀስ እንዲያድግ እንጂ ፍጥነት እንዲኖረው አይሹም። ከዚህ ጋር ተያይዞ ነገሮችን ሁሉ መቆጣጠር እንዲችሉና መረጋጋት እንዲኖራቸው ቀጠሮውንም ሆነ በወቅቱ ስለሚደረጉት ነገሮች ቀደም ብለው ማወቅ ይፈልጋሉ። ለምሳሌ ከ2 እስከ 5 ቀን ቀደም ብለው ስለቀጠሮው ቢያውቁ ያረጋጋቸዋል። አንዳንዴ ለ10 ሰዓት ቀጠሮ በ8 ሰዓት መነገሩን ከብራቸው እንደተነካ አድርገው ሊቆጥሩት ይችላሉ።
5. ሴቶች ፈጥኖ «ሞትኩልሽ አፈቀርኩሽ» የሚላቸውን ወንድ በጥርጣሬ ዓይን ይመለከታሉ። ፈጥኖ በፍቅር የሚወድቅ ወንድ ፈጥኖ ወደሌላ ዘወር የሚል ነው ብለው ይገምታሉ።
6. ሴቶች ወጥመድ ውስጥ እንዲገቡ የሚያደርጋቸውን ቀጠሮም ሆነ ድርጊት በጣም ይፈራሉ። ለተወሰነ ሰዓት ተገናኝታችሁ ጊዜ ማራዘሚያ ዘዴ ብትጠቀሙ ወይም አንድ ርዕስ ጀምራችሁ እንዲሁ ጊዜውን ለማራዘም በማሰብ የባጥ የቆጡን ብትቀጣጥሩ ዓላማችሁን ጥርጣሬ ውስጥ ይከተዋል። ከዚህ ይልቅ አብራችሁ የምትቆዩበት ጊዜ አጠር ብሎ ጭውውቆቻችሁ የሚጥሙ ቢሆኑ መላልላችሁ

ለመገናኘትና ግንኙነታችሁን ለማጥበቅ ምቹ ሁኔታን ይፈጥሩላችኋል። እንዳንዴ ቶሎ ለመሄድ ከፈለጉና የምታከናውኑት ነገር አስልቺ ከሆነባቸው ቆይታችሁን ለማሳጠር ወንዱ ፍቃደኛ መሆን አለበት። የዛሬው ቆይታ አጠር ቢልና ፍላጎትዎን የሚያሟላ ቢሆን ነገ ሌላ ቀን ስለሆነ ማሻሻል ይቻላል።

7. ሴቶች ስላለፈው ጊዜ ወይም ወደፊት ስለሚሆነው ነገር ከመስማት ይልቅ አሁን እየሆነ ያለው ነገር ልባቸውን ይማርካል። ስለዚህ ባለፈው ቀኛዝማች ደጃዝማች ነበርኩ ወይም ወደፊት ፕሮፌሰር እሆናለሁ የሚለው ነገር በዙም አይዋጥላቸውም። ግንኙነት በቀጠለና መቀበቡ በጨመረ መጠን ስለወደፊቱ እቅዳችሁ ብትነግሯቸው ደስ ይላቸዋል። ገና በጠዋቱ ዲስኩር ብታበዙ ግን ለትዝብት ትጋለጣላችሁ። ስለዚህ ስትጀምሩ አሁን ስላላችሁበትና ስለምታደርጉት ነገሮች ብቻ መጨዋውቱ ጤናማ አካሄድ ነው።

8. ሴቶች ፉክክር ሳይሆን ማግባባት ያስደስታቸዋል። ወንዶች በተፈጥሮአቸው ፉክክርና ውድድር ያለበት ነገር ይማርካቸዋል። ከሴቶች ጋር ስትሆኑ የምታደርጓቸው ነገሮች ሁሉ በፉክክርና ውድድር ስሜት ሳይሆን በማግባባት መንፈስ ቢሆን ፍሬአማ ትሆናላችሁ።

9. ወንዶች ከሴቶች ጋር በሚሆኑበት ጊዜ ከሚፈጽሟቸው ስህተቶች ውስጥ ዋና ዋናዎቹ የሚከተሉት ናቸው፡-

- ♦ ከዚህ በፊት ከሌላ ሴት ጋር ስለነበራቸው ግንኙነት ማውራት፤ ወይም ሴቶችን ቀድሞ ስለነበራቸው የወንድ ፍቅረኛ አጥብቆ መጠየቅ ጥሩ ሳይሆን ይችላል። እነሱ ማወቅ እንዳለባቸው አምነው ከነገሯችሁ ጥሩ ነው። ካልነገሯችሁ ግን አሳ ጎርጓሪ ዘንዶ ያወጣል እንደሚባለው እንዳይሆን ጥንቃቄ ማድረጉ መልካም ነው። በንስህና በይቅርታ ያስተካከሉትን ነገሮችም ማወቅ አለብኝ ብሎ መጓጓት ትክክል አይሆንም።

- ♦ ስለሥራቸውና ዕቅዳቸው እብዝቶና አጋኖ መናገር፤
- ♦ ከመንግስት ወይም ካለቃቸው ጋር አልያም ከእህታቸው ጋር ስላላቸው ችግር ብዙ መናገር፤
- ♦ ስለራሳቸው ብዙ ማውራትና ሴቷ ስትናገር መላልላ ማቋረጥ፤

10. ሴቶችን በጣም የሚያስፈራቸውና ጭንቀት ከሚያስከትሉባቸው ነገሮች መሃል

✓ መላልላ ስልክ መደወል ወይም እንዲያገኛት እልያም እንድታናግረው ደጋግሞ መጠየቅ፤

✓ ስለወሲብ ፈጥኖ ጥያቄ ማንሳት፤

✓ ገና ግንኙነት ከመጀመራቸው የት እንደምትኖር፤ ምን እንደምትሠራ፤ ወላጆችዎ እነማን እንደሆኑና እንዴት እንደሚኖሩ መጠየቅና የመሳሰሉት በምሳሌነት የሚጠቀሱ ናቸው።

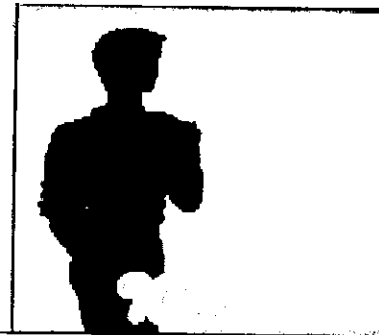
11. የሴቶች ተነሳሽነትን የማይጠብቅና ሳይፈልጉ የሚያስገድድ ወንድ በጣም ያስፈራቸዋል። ቁጥጥርና ጥርጣሬ ከሚያበዛ ወንድም ይሸሻሉ።

12. ወንዶችን የሚጠሉ ሴቶች እንዳሉ ልናውቅ ይገባል። እንደዚህ ዓይነት ሴቶችን ለመለወጥ መሞከር ጊዜን ማጥፋት ነው። ወንዶችን የሚጠሉ ሴቶችን በሦስት ከፍለን ልናያቸው እንችላለን።

ሀ) ወንዶችን ጨርሶ የማይወዱ። እነዚህ ወንዶችን ለመጥላት በቂ ምክንያት ሊኖራቸው ወይም ሳይኖራቸውም ይችላል። እነዚህ ሴቶች ወንዶች ሁሉ አንድ ዓይነት አይደሉም ብሎ ለማስረዳት መሞከር ከንቱ ድካም ከመሆን አልፎ ሞኝነት ነው።

ለ) ወንዶች ካደረሱባቸው ችግር የተነሳ ወንድን የሚጠሉ አሉ። ይህም ጥላቻ ጨቋኝ ከነበረ አባት፤ ቁጥጥር ከሚያበዛ ወንድም ወይም አታሉ የወሲብ መጠቀሚያ ካደረጋቸው ወንድ ጥላቻ ጋር የተያያዘ ሊሆን ይችላል።

ሐ) አንተን ብቻ የምትጠላ ልትሆን ይችላል። ማንም ሰው የሚወደው ወይም የሚጠላው ሰው እንዳለው ሁሉ ያጋጠመችህ ሴት አንተን ብቻ ጠልታ ሊሆን ይችላል።

የራስን ግንኙነት ራስን ከግፊት ተነስቶ ወደሌላው ማድ

ምዕራፍ 6 ራስን ማወቅ

ራስን ከማወቅ ተነስቶ የሚፈልጉትን ማወቅ

ራስን ማወቅ ትልቅ ማስተዋል ጭነት ነው። ሰዎች በቀላሉ የማይገለጡ ብዙ የተወሳሰቡ (complex) ባህርያትና ስብዕና ያሏቸው ፍጥረታት ናቸው። እኛነታችንን (Personolity) (ሰውነታችን፣ ለሜታችን፣ ማስተዋላችን፣ መንፈሳዊ ይዘታችን፣ ብስለታችን፣ ከሰው ጋር ለመኖር ያለን ችሎታ ወዘተ) የሚገነባው በብዙ መንገዶች ነው። ስለሆነም እኛነታችን የሚመሰረተው

- (1) በተፈጥሮ የምናገኛቸው ለጠቃሚ የተለያዩ እንደሆኑ ሁሉ ከወላጆቻችን የምንወርሳቸው ባህርያት (Personality)ና እሴቶች የተለያዩ ናቸው። ልጆች ከወላጆቻቸው በተፈጥሮና ከአብሮነት ሕይወት የሚወርሷቸው ነገሮች በተመሳሳይ ሁኔታና መጠን በሁሉም ልጆች ላይ እንዲታዩ አይጠበቅም አይሆንምም። በመሆኑም ከአንድ እናት የተወለዱ ልጆች የተለያዩ ባህርይና ምርጫ ይኖራቸዋል። ልዩነቱ ከጾታ መለያየትም ሊመጣ ይችላል። ምክንያቱም በአካላዊ ተፈጥሮ መለያየት የተነሳ የሚከሰቱ ልዩነቶች በሴትና ወንድ መካከል የግድ ይኖራሉ። እነዚህ ልዩነቶች በብዙ መንገድ ተደጋጋፊ ናቸው። በመሆናቸውም በትዳር ውስጥ ባልና ሚስት አንዳቸው የሳደላቸውን ክሌላኞቻቸው በማግኘት ጉድለቶቻቸው ተካክሶ ሙሉ ሕይወት መኖር ይችላሉ።
- (2) ከአካባቢያችን ከምናየውና ከምንሰማው እንዲሁም በልምድ ከምናገኘው (ከማጣትና ማግኘት፣ ከመታመምና ከመዳን፣ በአደጋ ውስጥ ከማለፍ ወዘተ) የሚመጣ ልዩነት በብዙ መንገድ ባህርያችንንና ልምምዳችንን ሊቀርጽ ይችላል። አካባቢ በብዙ መንገድ ማንነታችንን ይወስናል። የምንሠራው ሥራና በየሁኔታው አብረናቸው የምንውላቸው ጓደኞቻችን በእኛነታችን ላይ ከፍተኛ ተጽእኖ አላቸው።
- (3) ከትምህርት ቤት የምንማረው፣ ከመጻሕፍት የምናገኘው፣ ከመገናኛ ዘዴዎች የምንቀምስው ሁሉ ማንነታችንን ለመቅረጽ የራሳቸው ድርሻ አላቸው። እነዚህ ሁሉ ነገሮች አብረውን በማደጋቸው የኛ ዓይነተኛ መገለጫ ይሆናሉ።

እነዚህ መሰረታዊ ነገሮችና ያልጠቀሰነናቸው ሌሎችም ተደማምረው አንድ ሰው ከሌላው የሚለይበትን መንገድ ያሳያሉ። በትዳር ሕይወት

ውስጥ እነዚህ ማንነቶች (በብዙ መንገድ የምንደብቃቸውም ጭምር) ቁልጭ ብለው ይወጣሉ።

የትዳር ጓደኛን ከማፈላለጉ በፊት ስለራስ ማወቁ ዘላቂ ትዳርን ለመጀመር ትልቅ አስተዋጽኦ አለው። ከማንነታችን እንዳር ነው አብረን የምንኖረውን ሰው መምረጥም ሆነ አብረን ስንኖርም መስማማት የምንችለው። መጽሐፍ ቅዱስ «በውኑ ሁለት ሰዎች ሳይስማሙ አብረው ይሄዳሉ?» ይላል (አሞጽ 2)። ስለራሳችን ማንነት በሚገባ ካላወቅን በስተቀር አብረን ለዘለቄታ የምንኖረውን ሰው መምረጥ ያስቸግረናል። ራሳችንን ጠንቅቀን ማወቃችን በድንገተኛ ፍቅር ተጠላልፈን ከማንወጣው እንዳንገባ ይረዳናል። ይህንን ሃሳብ በሚከተለው መልክ ዘርዘር አድርገን እንመልከት።

(1) ራስን ማወቅ ለምን ይጠቅማል?

ስለራሳችሁ ማለት ስለሰውነታችሁ፣ ለሜታችሁ፣ ሰውነታችሁ፣ መንፈሳዊ ይዘታችሁ፣ የሙያ ዝንባሌያችሁ ወዘተ ባወቃችሁ መጠን ለትዳር ከምትመርጡት ሰው ጋር አብራችሁ በደስታና በሰላም የመኖራችሁ ነገር አስተማማኝነት ይኖረዋል። ራስን ከማወቅ በተጨማሪ ጥሩ መመሪያዎችን መከተልና መጠቀም የትዳር ጓደኛ ለመምረጥ በምታስቡበት ሰዓት የተሳካ ምርጫ እንዲኖራችሁ ይረዳል። ራስን ማወቅ ከፍተኛ ጥቅም አለው። ምክንያቱም ራሳችሁን ማወቃችሁ ከመጀመሪያው ከትውውቅ እስከ ሠርግ ባሉት ጊዜያት አብራችሁ ወጣ ገባ በምትሉበት ወቅት በብዙ ሁኔታዎች አብራችሁ በትዳር መኖር እንደምትችሉና እንደማትችሉ ለመገምገም የሚያስችላችሁ ብቃት ታዳብራችሁ።

ስለራሳቸው በሚገባ ያልተገነዘቡ ወጣቶች በአጋጣሚ አሠራር እንደሚሠራው እንደ ሎተሪ የአጋጣሚ ምርጫ መንገድ ሊከተሉ ይችላሉ። ከዚህ የተነሳ በድንገት ካላሰቡበት ይወድቁና የትዳር ዘመናቸውን ሙሉ እንደተጸጸቱ ይኖራሉ። ስለራሳቸው ጊዜ ወስደው በሚገባ የተረዱ ያለብዙ መዋከብና መጣደፍ በሰከነ ሁኔታ ከሁኔታው ጋር ለመቀናጀት በመቻላቸው ጥሩ ትዳር ሲመሩ ይስተዋላል። ራሳችሁን ምን ያህል እንደምታውቁት ለመፈተሽ ደግሞ ለራሳችሁ መመለስ ያለባችሁ መሰረታዊ ጥያቄዎች አሉ። ጥያቄዎቹ ቀጥለው ስለቀረቡ ንጹህ ወረቀትና እርሳስ ውሰዱና ጥያቄዎቹን መልሱ። የምትስጧቸውን መልሶች በሙሉ ዓረፍተ ነገር ማስፈር አለባችሁ።

- ✓ ራሴን የምገልጠው በምን ሁኔታ ነው?
- ✓ የኔ ጠንካራና ጥሩ የምለው ባሕርይ ምን ምንድነው?
- ✓ ከሌሎች ለየት የምለው በምንድነው?
- ✓ በሌሎች ሰዎች ዓይን የእኔ ጠንካራ ባሕርይ የሚባለው የቱነው?
- ✓ ትርፍ ጊዜዬን በአብዛኛው የማሳልፈው ምን በማድረግ ነው?

- ✓ በጣም አጥብቄ ላደርገው የምጓጓው ምንድነው? (ተራ ምኞት ሳይሆን በውስጤ የሚቀጣጠልብኝንና ወደፊት ልሆን የምፈልገው ምኞቴን ይመለከታል)።
- ✓ ስለራሴ ደስ የሚለኝና ጥሩ የምለው ቁመና ምንድነው?
- ✓ እኔ ምን ዓይነት ቁመና አለኝ? (ረጅም፣ አጭር፣ ወፍራም፣ ቀጭን፣ ቀይ፣ ጠይም ወዘተ)።
- ✓ ልማዴ ምንድነው? (በሰው ሲጃራ ማጨስ፣ መጠጥ፣ ለፖርት ማዘውተር፣ ፊልም ማየት፣ መዘመር ወዘተ)።
- ✓ ዕድሜዬ ስንት ነው? የጋብቻ ሁኔታዬስ? (ካሁን በፊት ያገባሁ ነኝ?)
- ✓ ለትዳር ጓደኛዬ እሰጣለሁ የምለው ትልቁ ነገር ምንድነው?

(2) ስለራሳችሁ ማውቅ ያለባችሁ ምን ምንድነው?
ለእኛ ጥሩና ምቹ የሚሆነው የትዳር ጓደኛ ማንነት በእኛ ማንነት ላይ የተወሰነ ነው። ይህም ለኛ የሚሆነው የትዳር ጓደኛ ለሌላው ሳይሆን ይችላል ማለት ነው። ስለዚህ አስቀድመን የራሳችንን ማንነት በሚገባ ማወቁ ትክክለኛ ምርጫ ለማድረግ ወሳኝ ሚና ይኖረዋል። ይህንን ደግሞ እንዲሁ በዘፈቀደ እኔ እንዲህ ነኝ በማለት ሳይሆን ከተለያዩ ጠቋሚ ሃሳቦች ተነስተን መረጃ በማሰባሰብ ነው። ለምሳሌ ስለአእምሮ እውቀታችን በት/ቤት ስናገኝ የነበረው ውጤት መጠነኛ መረጃ ሊሰጠን ይችላል። ስለታጋሽና ተናጻጅነታችን እኛ ከምናስበው ሌላ ጓደኞቻችን ሲሉን የነበረው ሌላው ማስረጃ ይሆናል። ለሥራ ታታሪነታችን ደግሞ አለቃችንና አብረውን የሚሰሩት ሰዎች ይሰጡን የነበረው አስተያየት እኛ ካለን እምነት ጋር ተቀናጅቶ ጥሩ መረጃ ይሆንልናል። ከሰዎች ጋር ስላለን ግንኙነትም (እፍርታም ወይም የተረጋጋ አልያም ተጫዋች) መሆናችንን በግምት ብቻ ሳይሆን ኖረን ካየነው ሲሉን ከምንሰማው ጥሩ ግንዛቤ መውሰድ እንችላለን። መቼም የመልክ ነገር ሲነሳ ደግሞ ሌላ ነገር ነው። ለዚህ አንድ ምሳሌ በመስጠት ፍርዱን ለእናንተ ልተው። ሰውየው ሚስት አጥቶ አባቱን እንዲረዱት ይጠይቃል። አባትየው «እዚህ ሰፈራችን ያሉት የአይዋ ተክሌ ልጅ ጨዋና ባለሙያ ነች፤ ደግሞም እኮ ቤተሰቦቿ በጣም ወዳጆቻችን ናቸው።» ይሉታል። የተባለችው ልጅ ከዓይኗ ጨንበስ (ልም የሆነች) ያለች ኖራ፤ ልጅየው ቀበል ያደርግና «አባባ እሷን ጥሩ ነች ሆኖም አታምርም» ይላል። አባት ኮስተር ብለው «ወዲያ ደግሞ አንተ ብሎ መራጭ አንተስ ብትሆን የትኛው መልክህ ነው» አሉት ይባላል።

እንግዲህ ጥሩ የትዳር ጓደኛ ለማግኘት ወሳኝነት ካላቸው ቁም ነገሮች መካከል ራሳችንን ማወቁና የሚያስፈልገንን በሚገባ መገንዘብ የሚሉት በዋነኝነት ይጠቀሳሉ። በተጨማሪ ብዙ ወጣቶች በተጋቡ ጥቂት ዓመታት ውስጥ ትዳራቸውን ለማፍረስ የሚገደዱት የትዳር ጓደኛን ሲመርጡና ወደትዳር ሲገቡ ያለብዙ ጥንቃቄና በውጫዊ ሚዛን ላይ ብቻ ስለሚደገፉ ነው። ይህ በእኛ እንዳይደርስ የሚረዳን የእኛን ማንነት ካጤንን በኋላ

ስለምንፈልገው የትዳር ጓደኛ ለመወሰን የሚያስችሉን ነጥቦች ላይ ትኩረት ማድረግ ይገባል።

(3) ራሴን እንዴት አውቀዋለሁ?
ቀደም ሲል በሰፊው ያየናቸው መሰረታዊ ነገሮችና ሌሎችም እኛ ከሌላው ሰው የተለየ መሆናችንን ያሳያሉ። ትዳር እነዚህ ማንነታችን በተለያየ ሁኔታ እንዲገለጡ ያደርጋል። አብሮ መኖር የተደበቀውን ማንነታችንን (ባህርይና ልምዳችንን) የቱንም ያህል ልንሸፍነው ብንፈልግ ብቅ እንዲል ያደርገዋል። ለራሳችን ሳይቀር ግልጽ ያልሆኑ ማንነታችንን ቀደም ብለን ማወቁ ማስተዋል ስለሆነ የሚከተሉትን ማንነታችንን የምናውቅባቸው አምስት መንገዶች ደረጃ በደረጃ ለመመልከት እንሞክር።

ደረጃ 1 መጠይቆችን መመለስ
ማንነታችሁን ለማወቅ የሚከተሉትን ሃያ ጥያቄዎች በሚገባ መልሱ። ለነዚህ ጥያቄዎች ንጹህና ግልጽ በሆነ መንገድ ቢያንስ ለእያንዳንዱ ጥያቄ መልስ የሚሆኑ አራት አረፍተ ነገሮችን ጻፉ። ከመልሶቹ የምታገኙዋቸውን መረጃዎች ራሳችሁን ለማወቅ በሚገባ ስለሚረዱችሁ እውነተኛውን መልስ ብቻ ለመስጠት ሞክሩ። ጥያቄዎቹ እጅግ አስፈላጊ ስለሆኑ ጸጥተኛና ሰፊ ያለ ጊዜ ወስዳችሁ በጥንቃቄ መልሶቻችሁን ሰጡ።

- (1) በሕይወታችሁ ውስጥ በጣም አስፈላጊና ከፍተኛ ስፍራ የምትሰጡት ሰው ማነው? ለምን?
- (2) በሕይወታሁ ልትደርሱበት የምትፈልጉት ግብ ወይም ለመሆን የምትመኙት ምንድነው? (በሕይወቴ መሆን ወይም ማድረግ ወይም መድረስ እፈልጋለሁ የምትሉት ትልቁ ነገር ምንድነው?)
- (3) በየዕለቱ ከምታገኛቸው ሰዎች ሁሉ እናንተን በጣም የሚያናድዳችሁና የሚያበላጩችሁ ሰው ማነው (ምን ዓይነት ነው)? ምን ስለሚያደርግ ወይም ስለሚናገር ነው የሚያናድዳችሁ?
- (4) በየዕለቱ ከሚያጋጥሟችሁ ሰዎች ሁሉ በጣም የምትወዱትና የምትቀርቡት ሰው ማነው? ምን ስለሚያደርግ ወይም ስለሚናገር ነው የምትወዱትና የምትቀርቡት?
- (5) ራሳችሁን እንዴት ብላችሁ ታስተዋውቃላችሁ? እናንተን መሆን ምን ማለት ነው? ይህ ጥያቄ መመለስ ያለበት ከቁመና (መልክ፣ የሰውነት አቋም፣ ጥንካሬ ወዘተ) የአዕምሮ ብስለት፣ ችሎታ፣ ስጦታ፣ ትምህርት፣ ልምምድ፣ ወዘተ አንጻር ነው። ስለራሳችሁ የሚሰማችሁ ምንድነው? ማለትም ስለቁመናችሁ፣ ስለአእምሮ ሁኔታችሁ (እውቀት፣ አስተዋይነት፣ ብስለት)? ስለሰሜታችሁ (ነጭናጫ፣ ታጋሽ፣ ሳቂታ፣ ቁጡ፣ ወዘተ)? መንፈሳዊ ሕይወታችሁስ?
- (6) አንድ ነገር ብልጭ የሚልላችሁ (Inspiration) እንዴት ነው? ይህ ማለት የእውቀትም ሆነ የአሠራር ብልጭታ የምታገኙት መቼ ነው?

ይህንን ብልጭታ የሚያመጣው ማንና እንዴት ነው? ይህ ብልጭታ ወደሀይወታችሁ ሲመጣ ምን ይሰማችኋል።

- (7) በዚህ ምድር ለናንተ እጅግ ዋና ወይም አስፈላጊ ነው የምትሉት ምንድነው?
- (8) በዚህ ዓለም ለመኖር አንድ ቀን ብቻ ቢቀራችሁ እንዴት ታሳልፋታላችሁ?
- (9) በጣም የሚያስፈራችሁ ጊዜ መቼ ነው? ለምንድነው ይህ ጊዜ የሚያስፈራችሁ?
- (10) ከዚህ በኋላ በቀሪው ዘመናችሁ እንደ ዓይነት ሥራ ለመሥራት ዕድሉ ቢያጋጥማችሁ ያ ሥራ ምንድነው? ለምን ይህን ሥራ መረጣችሁ?
- (11) ስልችት የሚላችሁ ነገር ምንድነው? ሁል ጊዜም የሚሰለቻችሁ ምንድነው? ብታደርጉት ወይም ብትሰሙት የማትሰለቹት ምንድነው?
- (12) በሕይወታችሁ ገንዘብ ምን ያህል አስፈላጊ ነው ብላችሁ ታምናላችሁ? በቀን ውስጥ ስለገንዘብ በማሰብ ምን ያህል ጊዜ ታጠፋላችሁ? ምን ያህል የወር ገቢ ቢኖራችሁ በቂ ይመስላችኋል?
- (13) በሕይወታችሁ እግዚአብሔር ምን ያህል ስፍራ አለው? እግዚአብሔር እንዳለ ታምናላችሁ? ከናንተስ ጋር ያለው ግንኙነት ምን ዓይነት ነው?
- (14) በጣም ልባችሁን የሚማርኩ (Interest) ሦስት ነገሮችን በቅደም ተከተል ጻፉ?
- (15) ትልቁ የሰው ጠላታችሁ ማንነው? ይህ ሰው እንዴት ነው ጠላታችሁ ሊሆን የቻለው?
- (16) ምግብ ምን ያህል ለናንተ አስፈላጊ ነው? ብዙ ጊዜ ስለምግብ ታስባላችሁ? በጣም የምትወዱትን ምግብ ቁንጣን እስኪይዛችሁ ትበላላችሁ ወይስ ጣፈጠም መረረ ሁል ጊዜም ልካችሁን ትጠብቃላችሁ?
- (17) ከአንድ ወንድ ወይም ሴት ጋር በትዳር ተጣምሮ ዕድሜ ልክ መኖሩ አስልቼ ይመስላችኋል? ለ40ና 50 ዓመት ካንድ ሰው ጋር ተጣብቆ መኖር ለምን ደስ የሚላችሁ ወይም የማይላችሁ ይመስላችኋል?
- (18) በስሜታችሁ ደስተኛ ሰዎች ናችሁ ወይስ ተለዋዋጭ ሁኔታ ያጋጥማችኋል? በዚህ አንጻር ማሻሻል ይገባኛል የምትሏቸው ነገሮች አሉ? ምንድናቸው?
- (19) ችግር ሲደርስ (ሲፈጠር) ምን ይሰማችኋል? ችግር ሲደርስ ከሚቀርቧችሁ ጋር መጣላትና መነታረክ ታበዛላችሁ? ብዙ ጊዜ ከችግር የምትወጡት እንዴት ነው?
- (20) በቀብራችሁ ቀን ዓደኞቻችሁ ምን ምን ሊሉ እንደሚችሉ ታስባላችሁ? ወይስ ስለናንተ ምን ቢሉ የሚያስደስታችሁ ይመስላችኋል?

እነዚህን ጥያቄዎች በእውነትና በትክክል ከመለሳችሁ ማንነታችሁን በሚገባ ገልጻችኋል፤ ስለራሳችሁም እጅግ ብዙ አውቃችኋል ማለት ነው።

ደረጃ 2 ስለመልሶቻችሁ በጣም ከምታምኗቸው ጋር ተወያይ ከላይ ለተሰጡት ሃያ ጥያቄዎች የሰጣችሁትን መልስ አስመልክታችሁ ከሰዎች ጋር መነጋገሩ ከፍተኛ ጥቅም አለው። ብዙ ጊዜ እኛ ስለራሳችን ከምናውቀው የበለጠ ሌሎች ሰዎች ስለእኛ ያውቃሉ። ብዙ ደካማ ጎን ወይም ስስ ክፍል አለን። ስለዚህም ሌሎች በቅርብ የሚያውቁን ሰዎች እኛን በብዙ መንገድ ስለሚረዱን ስለእኛ ሁኔታ የተሻለ ግንዛቤ ሊሰጡን ይችላሉ።

ሦስት ሰዎች ምረጡና ዓላማችሁን በግልጽ በመንገር በእውነት ላይ የተመሰረተ አስተያየት እንዲሰጧችሁ ጠይቁ። ካስፈለገም ለጥያቄዎቹ የሰጣችሁትን መልስ በማሳየት እንዲጨምሩበት ወይም እንዲቀንሱለትና ግልጽ በሆነ መንገድ እንዲተቹ አድርጓቸው። ሆኖም በሚሰጧችሁ መልሶች ግልጽነት ከመጠበቅ በስተቀር በነሱ ላይ ምንም ቅሬታና ልዩ አመለካከት እንደማይኖራችሁ በግልጽ ንገሩዋቸው። አንዳንድ ለእኛ የማይታየንን በጎ ያልሆነ ነገር ሰዎች ሲጠቁሙን የንዴትና የጥላቻ ስሜት ይሰማናል። የነሱን እውነተኛ መልስና አስተያየት የምትፈልጉት ግን ለተለየ ዓላማ ስለሆነ መልሶቻቸው የበለጠ ጥቅም እንደሚሰጧችሁ በማመን ከምስጋና በቀር ምንም ቅር እንደማይላችሁ ንገሯቸው። ማንኛችንም ብንሆን ሰዎች እንዲያዩብን ወይም እንዳይነኩብን የምንፈልገው ደካማ ጎን አለን። ድካምን ተቀብሎ ከመኖር ሊለወጡና ሊሻሻሉ የሚችሉትን ነገሮች መጋፈጡ ትልቅ ብርታት ነው። ስለዚህ የሚያውቋችሁ ሰዎች መልሶችና አመለካከቶቻቸው ስለራሳችሁ በጣም ጥሩ ግንዛቤ እንዲኖራችሁ ይረዷችኋል። እኛ ስለራሳችን ከምንናገረው ይልቅ ስለዓደኞቻችን ብዙ ልንል እንደምንችል አትዘንቱ።

ደረጃ 3 ስለቤተሰቦቻችሁ ማንነትና ታሪክ በሚገባ እወቁ ጣፈጠም መረረ፤ በዛም አነሰ እኛ የእነሱ ውጤት ስለሆንን የቤተሰቦቻችንን ታሪክ ማወቅ አለብን። በብዙ መንገድ የኛ ማንነት የተገነባው (መልክ፣ ቁመት፣ ባህርይ፣ ልማድ ወዘተ) በወሳጆቻችን፣ በወንድምና እህታችን፣ በዘመዶቻችን፣ በአካባቢያችን ወዘተ ነው። ከቤተሰቦቻችንና ከአካባቢያችን ያየነውና የሰማነውን ነው በነረአችን ውስጥ በበርካታ መንገድ የምንደግመው። ለምሳሌ የምንወደው የምግብ ዓይነት፣ ቀለምና ጨዋታ፣ ጀግንነትና ፍርሃት ከቤተሰቦቻችንና ከአካባቢያችን የምንቀስማቸው ነገሮች ናቸው። ስለዚህ ዘራችሁን፣ አካባቢያችሁን፣ አስተዳደሯችሁን፣ ያባትና የእናታችሁን ማንነት ወዘተ ማጥናት በብዙ አቅጣጫ ራሳችሁን ለማወቅ ይረዷችኋልና ይህንን ለማድረግ ወደኋላ ብዙ ተጓዙ። የእያታችሁን የቅድመ-እያታችሁንና ቢያስፈልግም ከዚያ በላይ ወደኋላ ሂዱና ስለማንነታቸው፣ ታሪካቸው፤

ደረጃ 4 ማንነታችሁን ለማወቅ የሚረዳ የሰነ ልቦና ፍተሻ (Psychological test) መውሰድ።

ይህ ባገራችን በጣም ያልተለመደ ስለሆነ በዚሁ አቆመዋለሁ። ነገር ግን በአገራችንና በባህላችን የቀረበ የሳይኮሎጂ ፍተሻ (ቴስት) ቢኖር ስለእኛነታችን ለመረዳት በጣም እንደሚጠቅመን ሳልጠቁም ማለፍ ተገቢ አይመስለኝም።

ብቸኝነት መልካም አይደለም

ምዕራፍ 7 ስለሚያገቡት ሰው ማወቅ እንዴት ይቻላል?

ስለሚያገቡት ሰው አስቀድሞ ማሰብ

በትዳር ጓደኛ ምርጫ ወቅት መደረግ ያለበት ሰዎች ራሳቸውን ከማወቅ ተነስተው የሚፈልጉትን የትዳር ጓደኛ ዓይነት መምረጥ ነው። ይህ ሃሳባዊና ሚዛን የሳይኮሎጂ እንዳልሆነም ቀደም ብለን አመልክተናል። ቆንጆ፣ ሀብታም፣ የተማረ፣ የተሾመ ወዘተ አገባለሁ የሚሉ መመዘኛዎችን ብቻ ማስቀመጥ ራስን በምኞት ማታለል ነው። ምክንያቱም እነዚህ ስለምኞቱ እንጂ ስለራሱ ማንነት የሚናገሩት ነገር ስለሌለ ነው።

ወጣቶች ስለራሳቸው ብዙ የሚያውቁ ይመስላቸዋል። በእርግጥ ኳስ ወይም ጅዝ ጨዋታ፣ ወይም ዶሮ ወጥ አለበለዚያም «የ...ን መዘቃ እወዳለሁ» ሊሉ ይችላሉ። በተለይ ከሃያ ዓመት በታች የሆኑ ወጣቶች ራሳቸውን በሚገባ ያውቃሉ ብሎ መገመቱ ያስቸግራል። በእነዚህ ጊዜያት ወጣቶች ልክ እንዳልደረቀ ሲሚንቶ ናቸው። ከ18-21 ዓመት ሆኗቸው በሚያገቡና ከ25-28 ዓመት ሆኗቸው በሚያገቡ መካከል በጥናት እንደተረጋገጠው የፍቺው መጠን በመጀመሪያዎቹ ዘንድ እጥፍ ነው። ባሕርያችን ወይም ማንነታችን የሚሠራው ቀስ በቀስ ስለሆነ ራሳችንን ሆነን ለማደግ ብዙ ጊዜ ይፈጃል። በሚገባ በስለንና ማንነታችንን ከገነባን በኋላ ትዳር ለመመስረት ብናስብ ተፈላጊው ብስለትና አካላዊና አእምሮአዊ ዝግጁነት ስለሚኖረን ለትዳር የሚሆነንን ሰው መምረጥ አያዳግተንም። በተጨማሪ በስክነ ሁኔታ ውስጥ ስላለን ሌላውን ተቀብሎ አብሮ ለመኖር አይከብደንም። በእጠቃላይ ራስን ማወቅና በስዎች መካከል ያሉ የባህሪ ልዩነቶችን ምንጭ መረዳት በትዳር ዓለም ተቻችሎ ለመኖር ብቃት ይሰጣል። እስቲ ከላይ ያየናቸውን መሰረታዊ ሃሳቦች እንዲያጠናክሩልን የሚከተሉትን ነጥቦች በተጨማሪ እንመልከት።

- የተለያዩ ፍላጎት። ሮጦ የማይጠግብ ጉልበትና ፍላጎት ስላለን ሠርተን፣ ተጫውተን፣ በስፖርት ተወዳድረን የማንጠግብ ነን እንበል። ታዲያ ለትዳር የምንመርጠው ሰው ተመሳሳይ ኃይልና ጉልበት ከሌለው አብሮ መኖሩን አስቸጋሪ አያደርግብንም? አንዳንድ ሰው በቤት መቀመጥን እስር ቤት ውስጥ እንደመኖር ይቆጥረዋል። ስለዚህ ጊዜውን ከቤቱ ውጭ በስፖርትና በመዝናኛ ስፍራዎች በማሳለፍ ሲመሽ ወደ ቤት መምጣት ይታየዋል። ሌላው ደግሞ ወደውጭ

መውጣት ጭንቅ ይሆንበታል። ስለዚህ በቤቱ መዝናናት፣ ቴሌቪዥን ወይም ቪዲዮ ተከራይቶ ማየትና መቀመጥን ይወዳል። እነዚህ ሁለቱ ለመግባባት ብዙ ጊዜ ይፈጅባቸዋል። ለጊዜው አንዱ ሌላውን ለማስደሰት በመጣር ከአንዱ ምርጫ ወደሌላው ማለታቸው አይቀርም። ወይም ጠንካራ ባሕርይ ያለው ሌላውን በመጨቆን እርሱን እንዲመስል ሊገፋፋው ይችላል። ሆኖም ቆይቶም ቢሆን ከፍተኛና ወደፍቺ የሚያደርስ ችግር በመካከላቸው መፈጠሩ አይቀርም።

- የዕውቀት ደረጃ ልዩነት። በእውቀትና በአእምሮ አለመብሰል ሌላው የችግር ምንጭ ሊሆን ይችላል። እንዲሁ በጣም አዋቂና ብስል ሆኖ ሌላው ደክም የሚል ከሆነ ትጫቸውን መጣጣም ባለው ሁኔታ መግፋት አይችሉም። ይህ ሁኔታ ደግሞ በአካባቢያችን በምናያቸው ያላቸ ጋብቻ በሚባሉ ጥንዶች ዘንድ ነልቶ የሚታይ ነው። አንድ አዋቂ የሆነ ወጣት ሌላውን በመልክ ብቻ ተማርኮ ይመርጣታል። በትዳራቸው ውስጥ ውይይትና ውሳኔ የሚጠይቅ ነገር በተነሳ ጊዜ ወይም አብረው ለመጨዋወትና ለመወያየት ሲነሱ የአመለካከት ልዩነት ስላላቸው ለመግባባት ብዙ ይቸገራሉ። ከዚህ የተነሳ በትዳራቸው ውስጥ ከመግባባት ይልቅ መነታረክና ጥርጥር ይበዛል። ይህ በእውቀት አለመመጣጠን እንግዲህ በገንዘብ አያያዝና አወጣጥ፣ በመንፈሳዊ ጉዳዮችና በፖለቲካ አመለካከት፣ በሙዚቃና ኪነት ነክ ጉዳዮች ሁሉ ላይ ሊንጸባረቅ ይችላል። ይህን ስንል ከፍተኛ እውቀት ያላቸው ጥንዶች ሁሉ ጥሩ ትዳር ይኖራቸዋል ማለታችን ሳይሆን በባልና ሚስት መካከል የሚኖረው አቻነት በተቻለ መጠን በሁሉም አንጻር ተመጣጣኝ ሆኖ መገኘቱ እጅግ አስፈላጊ ነው ማለታችን ነው።

- በትርፍ ጊዜ ማድረግ የሚፈልጉት የሚያስደስቱን ነገሮች (Hobby) ልዩነት። በትርፍ ሰዓታቸው ማድረግ የሚፈልጓቸው ነገሮችና ዝንባሌዎች መመሳሰል ወይም አለመመሳሰል እንዲሁ በትዳራቸው ላይ ወሳኝ ሚና አለው። ባልና ሚስት ከሥራ ሰዓት ውጭ በቤት ሲሆኑ አብረው ሊያደርጓቸው የሚችሏቸው ነገሮች ተመሳሳይነት ክሌላቸው በትዳራቸው ችግር ሊፈጠር ይችላል። ከሥራ ሰዓት ውጭ ስትሆኑ አዘውትራችሁ ማድረግ የምትፈልጓቸውን ነገሮችን ለይታችሁ በሚገባ ማወቁ የሚመስላችሁን የትዳር ጓደኛ ለመምረጥ ይረዳችኋል። በዘመናችን እንዳንድ ወንዶች ምግብ መሥራት በጣም ይወዳሉ። ቁጥራቸው ከፍተኛ የሆኑ ሴቶች ደግሞ ምግብ መሥራት ለሴት የተሰጠ የሥራ ድርሻ ነው ብለው ያምናሉ። ታዲያ እንዲህ ዓይነቶቹ ቢጋቡ ትዳራቸው ምን መልክ እንደሚኖረው ከወዲሁ መገመቱ ለማንም አያዳግትም። እንዳንድ ሰዎች በትርፍ ጊዜያቸው ሰው መጎብኘትና ወደ ተለያዩ ስፍራዎች መሄድ፣ ስታዲዮም ገብቶ ኪስ ጨዋታ ማየት ወዘተ ይወዳሉ። እንዲህ ዓይነቶቹ ሰዎች ከቤት

መውጣት ከማይፈልግና ቤቱ ተቀምጦ ሙዚቃ መስማት፣ መጽሐት ማንበብ፣ ቤቱን ማሳመር ከሚወድ ጋር ቢጋቡ ተመሳሳይ ምርጫዎች ስለሌሏቸው በርካታ መሰናክሎች ሊገጥሟቸው ይችላሉ።

እነዚህን የመሳሰሉ ወሳኝ ግን ተራ የሚመስሉትን የፍላጎትና የባህሪ ልዩነቶች ከግምት ውስጥ ባለማስገባት ብዙ ወጣቶች በድንገተኛ ፍቅር ወድቀው (በተቃራኒ ጾታ የመሳሰሉ ጋይል የተነሳ) በኋላ ከሚጸጸቱበት የትዳር ወጥመድ ውስጥ የሚወድቁት አስቀድሞ ምን ዓይነት የትዳር ጓደኛ እንደሚፈልጉ ስለማይወስኑ ነው። በዘላቂነት አብሮ የሚኖር የትዳር ጓደኛን ማንነት አስቀድሞ መወሰን እንድን ሰው ከድንገተኛ የፍቅር ወጥመድና ከማይመስለን ጋር ከሚፈጸም ያልታሰበበት ጋብቻ ያድነናል። አንድ ትንሽ ከተማ ተወልዶ ያደገና የማግባት ዘመኑ የረዘመበት ሰው የነገረኝን ብሶት ላካፍላችሁ። ነገሩ የተነሳው ለምን እስካሁን እንዳላገባ ስጠይቀው ነው። «አያቴ ልጅ ሆኜ የኔ ልጅ ከሮማ ነው የሚያገባው እንጂ የማንንም ሃበሻ አይሞክርም ይሉኝ ስለነበረ ሮማ የት እንደሆነ እንኳን ሳውቅ በሮማዋ ቆንጆ ልቤ ተንጠልጥሎ ጊዜው ረዘመብኝ» አለኝ። እኛም ከዚህ ሰው ሕይወት የምንማረው እንድን ቁም ነገር አለ። ይኸውም የራሳቸውን መለኪያ ሳያዘጋጁ የሚቆዩ ሰዎች በሌላው መለኪያና ምርጫ ተጽእኖ ስር በመውደቅ ትርፋቸው ከዛሬ ነገ የተባልኩትን አገኛለሁ ብሎ መጠበቅና ሳያገቡ መቅረት ነው።

የምታገቡት ሰው ማንነት

ማንኛችንም ብንሆን ስለ ትዳር ጓደኛ ጤናማ የሆነና ትኩረት የምንሰጠው ቁም ነገርና የምንገነዘበው እውነት የለንም ማለት አይደለም። ስለትዳር ጓደኛ ጥሩና ተወዳጅ የሆኑ ነጥቦች አሉን። ሆኖም እኛ ጥሩና ቆንጆ የምንለው ከሌላው ሰው ምርጫ ጋር ሳይገጥም ስለሚችል በራሳችን ፍላጎት፣ ግንዛቤና እይታ ነገሮችን በትኩረት ማጥናት ያስፈልገናል። ቀጥሎ ያሉት ጥያቄዎች ስለራሳችን ፍላጎትም ሆነ ስለምናገባው ሰው ማንነት ጥሩ ግንዛቤ ስለሚሰጡን ጥያቄዎቹን ተራ በተራ በማስተዋል መልሱ።

- ✓ የምፈልገው ምን ዓይነት ባህሪ ያለውን ወንድ ወይም ያላትን ሴት ነው?
- ✓ ከማገባው ሰው በኩል እንዲሟላ የምፈልገው ትልቁ ነገር ምንድነው? (ከፍተኛ ዋጋ የምሰጠው ማለት ነው)።
- ✓ ማግባት የምፈልገው ሰው የዕድሜ ክልል ከየት እስከየት ነው?
- ✓ በመጠኑም ቢሆን ከማገባት/ው የምፈልገው የትምህርት ደረጃ፣ የሥራ ይዞታ ወይም ዓይነት፣ ችሎታ ምንድነው?
- ✓ ከሰውነት ሁኔታስ (ቁመና) ምን ምን አደንቃለሁ?
- ✓ ጥሩ ጓደኛ (አብራ መመካከርና አዘውትሮ አብሮ መሆንና ወጣ ገባ ማለት የምችለው) ወይም ለዘላቂታው ጥሩ የትዳር ጓደኛ የምትሆነኝ (የሚሆነኝ) ነው የምፈልገው ወይስ ሁለቱንም የያዘ?

- ✓ በሰው ሲጃራ አጫሽ፣ ጠጪ፣ ስፖርት አዘውታሪ፣ ባለ ብዙ ጓደኞች፣ አገልግሎት የሚያበዛ (የምታበዛ) ወዘተ ቢሆንስ ወይም ብትሆንስ ምን ይሰማኛል?
 - ✓ ልጆች ቢኖሩትስ? (ቢኖሯትስ)?
- እነዚህን ጥያቄዎች በጥንቃቄና በርጋታ መመለስ የትዳር ጓደኛ ምርጫ ሂደቱን ቀላልና የተሳካ ያደርግላችኋል።

እጅግ ተፈላጊ ነገሮች

ማግባት ከምትፈልጉት ሰው የሚፈለገው ባህርይና ሊታይ የሚገባው ሁኔታ ሰፊ ያለ ነው። ከምታገቡት ጋር የምትፈልጉት ባህርይና ሁኔታ እንደ ሰዎቹ፣ እንዳላችሁበት አካባቢ፣ እንደ መንፈሳዊና አእምሮአዊ ብስለታችሁ ይለያያል። አንዳንዶች ዋና ዋና መሰረታዊ ነገሮች የሚሏቸው ጥቂት ነገሮች አሏቸው። ሌሎች ሰፊ ያለ ዝርዝር አላቸው። አንዳንዶች የሚወዱትን ብቻ ሳይሆን የሚጠሉትንም ጭምር ይመዘግባሉ። ከዚህ በተቃራኒ ደግሞ እንዲህ ዓይነቱን ዝርዝር መጻፍ ትክክል አይደለም የሚሉ አሉ። አንድም በእግዚአብሔር አለማመን ስለሚመስላቸው አለበለዚያም «እኛ የምናወጣውን ዝርዝር የሚያሟላ ሰው ስለማይኖር ቆመን መቅረታችን ነው» በሚል ፍርሃት ይህንን ዘዴ አይደግፉትም። ይህ መለያየት የሚመጣው እንግዲህ የየገለበሱ አመለካከት የተለያየ በመሆኑ ነው። ማንኛችሁም ብትሆኑ ከራሳችሁ ፍላጎትና ማንነት አንጻር ማለትም ወንዱ ከሴቷ፣ ሴቷ ከወንዱ በኩል ቢኖር የምትወዷቸው መሰረታዊ ነገሮች ሊኖሩ እንደሚችሉ የታወቀ ነው። ለምሳሌ በሃይማኖት፣ በትምህርት፣ በስነምግባር፣ በእድሜ ክልልና ወዘተ አንጻር እያሉ መስፈርቶቹን መዘርዘር ይቻላል። መገንዘብ ያለብን «እግዚአብሔር ይህንን ወይም ይህችን ካላገባሁልኝ ማን ያገባልኛል?» ብሎ በግድ የሚጭንብን ነገር አለመኖሩን ነው። ማግባት ስለሚገባን ሰው አጠቃላይ መመሪያን ሰጥቶናል። ዝርዝሩ እንደየገለበሱ ይወሰናል። የምታገቡት ለራሳችሁ የሚሆንውንና የሚሰማችሁትን ነው። ከዚህ በተረፈ የጋብቻ ዓላማ የምታገቡትን ሰው ሁለንተናዊ ማንነት በሚገባ እንድታጤኑና ለጉዳዩ ትኩረት እንድትሰጡ ያስገድዳችኋል።

አንዳንዴ ወጣቶች በቂና አስፈላጊ ጥንቃቄ ላለማድረግ ሲሉ እንደ ምክንያት ከሚያቀርቡት መከራከሪያ ነጥቦች መካከል ዋነኛው ወላጆቻችን ሳይመርጡና ባንዳንድ ሁኔታም የሚያገቡትን ወይም የሚያገቧትን እንኳን ሳያውቁ ተጋብተው ለብዙ ዘመን በሞቀ ትዳር ይኖራሉ። ታዲያ የእነሱ እንዲህ ከሰመረ እኔን ምን እስጨነቀኝ የሚል ነው። ማወቅ ያለብን «በሚገባ አጥኑ» ሲባል በወላጆቻችን መልክ ተጋብተው የተሳካላቸው የሉም በማለት አይደለም። በተመሳሳይ ሁኔታም የወላጆቻችን ትዳር ችግር የሌለበት ነበር ለማለት አይደለም። ያን የምናደንቀውን የወላጆቻችንን ዓይነት ጋብቻ እናንተ ልትመሰርቱ አለመፈለጋችሁ ነው ወደዚህ አማራጭ ያመጣችሁ። የወላጆቻችሁን ትዳር ውስጡን በሚገባ

ባለማወቃችሁ የተሳካና የተዋግለት አድርጎ መገመቱ ቀላል ነው። ባንዳንድ ትዳር ውስጥ አንዱ ሌላውን ረገጠና የተፈጥሮ ማንነቱን በግድ ለውጦ «እሳቸው እንዳሉ» እየተባለ በአካባቢና በባህል ተጽእኖ የሚኖሩትን ኑሮ እንደምሳሌ መጥቀሱ ስህተት ነው። ከአዎንታዊም ሆነ ከአሉታዊ ባህርዩ አንጻር የባህላዊውን ትዳር ይዘት ለመረዳት ሰፊ ጥናት ይጠይቃልና በዚሁ እንተወደ። ብዙ ትዳሮች በተጀመሩ ጥቂት ዓመታት ውስጥ የሚፈርሱት የትዳር ጓደኛን ሲመርጡና ወደትዳር ሲገቡ ያለብዙ ጥንቃቄ በውጫዊ መመዘኛ ሳይ ብቻ ስለሚያተኩሩ ነው። ልታገቡ የምታስቡት ሰው የሚከተሉትን መሰረታዊ ነገሮች መያዙን አረጋግጡ። ሰፊ ያለውን ዝርዝር ወደ መጨረሻው እናቀርባለን። ተጨማሪ ዝርዝር ነገሮች በሌላ ስፍራ ተገልጠዋል።

- ለእግዚአብሔር ያላቸው ፍቅርና ለማደግ የሚያደርጉት መነሳሳት። ይህ የእግዚአብሔርን ቃል በማጥናትና፣ ቤተ ክርስቲያንን ለማገልገል ባላቸው ፍላጎት፣ ለሕብረትና ለአንድነት ባላቸው መነሳሳትና በሌሎችም ስነ ምግባራት በተግባር የሚታይ ነው።
- ለአንተም ሆነ ወይም ለአንቺ እንዲሁም ለሌሎች ያላቸው በጎነትና አክብሮት የጥሩነት መገለጫ ነው።
- ቢያንስ የጥሩ ጓደኛን ያህል በጣም ልታከብረው የምትችል መሆኑን።
- የማትፈሩትና የማታፍሩት ሰው መሆኑ፣ ተያይዞም ስሜታችሁን የማይጎዳ መሆኑን።
- ዕውቀቱ ወይም ዕውቀቷ ከእናንተ አለቅጥ መብለጡና የማይደረስበት፣ ወይም ዓመለ ቁጡ (ብስጩ) ሆኖ ወይም ሆኖ የማያስፈራችሁ መሆኑ።
- ለሥራና ለማደግ ያለው ወይም ያላት ትጋት ከፍተኛነት እንደእናንተ መሆኑን አረጋግጡ።

ወጣቶች የትዳር ጓደኛ ሲመርጡ ልብ ሊሏቸው የሚገቡ ለትዳር ስኬት ወሳኝ የሆኑ ነገሮች አሉ። ለማግባት የሚፈልጉ ሁሉ ለትዳር በሚያስቡት ሰው ውስጥ ማግኘት የሚፈልጉት ብዙ ዝርዝር ነገሮች ይኖራሉ። ሁሉም ተመሳሳይነት ስለማይኖራቸው የአንዱ የመመዘኛ ዝርዝር (ሲስት) ከሌላው ሳይዛመድ ይችላል። ምክንያቱም ሁላችንም ጥሩ የትዳር ጓደኛ የምንፈልግ መሆኑ ባይካድም ፍላጎታችን ግን የተለያየ ነው። አንዱ ለመልክና ቁመና ቅድሚያ ሲሰጥ ሌላው ትምህርትን፣ ሌላው የመግባባት ችሎታን፣ ሌላው ደግሞ ሙያን ወዘተ ያስቀድማል። ስለዚህ ሁሉም ሰው ተመሳሳይ ነገር ባያደንቅና ባይመርጥ አይገረመን።

አንድ ወጣት ወደንስህ አባቱ ይሄድና ስለሚያገባት ልጅ እንዲያማክሩት ይጠይቃል። ቄሱ «ለመሆኑ ለማግባት የምታስባት ልጅ እንዴት ያለች ትሆን?» ይሉታል። ልጁ ቀበል ያደርግና «ከራስ ጸጉር እስከ እግር

ጥፍሯ» ይህ ቀረሽ የማይሏትን ሁኔታ ስዕላዊ መግለጫ ይሰጣቸዋል። አባ ቀበል ያደርጉና «እንዲህ ዓይነቷን ሕይወት ለግንባታ ጥፍ አገባታለሁ» አሉት ይባላል። አብዛኛውን ጊዜ በሃሳባችን የምንሰለው ሰውና በገሃዱ ዓለም የምናገኘው ይለያያል። ሁሉንም አሟልቶ የያዘ ሰው የማግኘቱ እድሉ በጣም ጠባብ ነው። ስለዚህ የምታገቡትን ሰው ባህርይ ዘርዝሩ ሲባል ከአንድ ሰው ውስጥ ተጠቃለው ሊገኙ የማይችሉ ምርጥ ባህሪያት ዝርዝር ማውጣቱ ትክክል አይሆንም።

ሀ) በጣም የምትወዱዋቸው ነገሮች ላይ ማተኮር። ባለፈው ክፍል ራሳችሁን በጭገባ ስለምታውቁበት መንገድ ተመልከተናል። ቀጥለን ደግሞ ከምታገቡት ሰው አንጻር ያለውን እንመለከታለን። የየራሳችሁን ማግኘት በሚገባ ካጤናችሁ በኋላ ስለምትፈልጉት የትዳር ዓደኛ ለመወሰን የሚከተሉትን ነጥቦች ለመግቢያ ያህል ልብ በሉ። የማይኳኳኑ ሰዎች ከሚጋቡ ይልቅ ጨርሶ አለማግባት የተሻለ ነው። ከዚህ በፊት እንደገለጽነው ትዳር መያዝ ገበያ ወጥቶ የሚፈልጉትን ዕቃ መርጦ እንደ መግዛት ቀላል አይደለም። ከገበያ የምንገዛውን ዕቃ ብንወደው እንጠቀምበታለን ካልሆነ ሌላ እንሰጠዋለን ወይም እንጥለዋለን አልያም ከገዛንበት መመለስ እንችላለን። በአንጻሩ ትዳር በሕይወት ዘመናችን አንዴ የሚፈጸምና እስከ ዕድሜ ልክ የሚጻፍ እንጂ ያለኛንን እርምጃ የምንወስድበት ግንኙነት አይደለም። ስለዚህ የእናንተ የሆነችውን (የሆነውን) ለማወቅ ገና ከጅምሩ ከፍተኛ ጥንቃቄን ይጠይቃል። ስለዚህም ለትዳር የምትፈልጉትን ሰው ማንነት ጠንቅቃችሁ ማወቅ አለባችሁ።

አንዳንድ ወጣቶች ለትዳር ስለሚመርጡት ሰው ቋሚ መስፈርት አይኖራቸውም። እርምጃቸውም ጥንቃቄ የተሞላበት አይደለም። በመጀመሪያ እንዲህ የሆነችውን (የሆነውን) አገባለሁ ብለው ይጀምሩና መስፈርታቸውን የምታሟላ ወይም የሚያሟላ ሲያጡ ሚዛናቸውን እየቀነሱና እየለወጡ ይሄዳሉ። እንደ ዋና ነገር የሚቆጥሩት ማግባታቸውን ነው። ስለዚህ ሚዛናቸው ቢለዋወጥ ግድ የላቸውም። እንዲህ ዓይነት ሰዎች ወደ ከፍተኛ ችግር እየገቡ እንደሆነ አያስተውሉም። ትዳር የመመስረት ከፍተኛው ዓላማ «ወንድላጤና ሴት ላጤ - ቆሞ ቀር» የሚሉትን አባባሎች ለመለወጥ ሳይሆን ሁነኛና ዘላቂ የትዳር ዓደኛን መያዝ ነው።

ለ) የምትፈልጉትን ብቻ ሳይሆን የማትፈልጉትንም ለይታችሁ እወቁ ከእናንተ ፍላጎትና ሕይወት ጋር የማይመሳሰልን ለትዳር ዓደኝነት ጨርሶ ማለብ የለባችሁም። ይህ ማለት በአጠቃላይ በብዙ ሰዎች ዘንድ የሚጠላን ልማድ ለምሳሌ እንደ ሶካራምነት ቁማርተኝነትንና የመሳሰሉትን ማለታችን አይደለም። እነዚህ ለድርድር የማይቀርቡና በቀላሉ የማያግቡ ክፉ ልማዶች ናቸው። እዚህ ጋ ማለት የተፈለገው ሁለት ወጣቶች

በመደበኛም ሆነ በትርፍ ጊዜያቸው በሚወዱትና በሚያደርጉት ነገሮች መግባባት ከሌላቸው ትዳራቸው ከጅምሩ ለውድቀት የተዘጋጀ ይሆናል። ለምሳሌ የሚከተሉትን ልብ በሉ።

- አንዳንድ ሰዎች ለመንፈሳዊ ነገር ከፍተኛ ቦታ የሚሰጡ ይሆናሉ። ጸሎት፣ መዝሙር፣ መጽሐፍ ቅዱስ ማጥናት ወዘተ በሕይወታቸው ከፍተኛ ስፍራና ቅድሚያ አለው። ትርፍ የሚሉትን ጊዜያት ሁሉ ባብዛኛው በእዚህ ነገሮች ላይ ያሳልፋሉ። ንግግራቸው ሁሉ ትንቢት፣ ራዕይ፣ የጌታ ጳጉም መምጣት ወዘተ ነው። ወደ ቤተ ክርስቲያን እሉድ ብቻ ሳይሆን በሌሎችም ቀናት ደጋግመው ይሄዳሉ። መሄድ ብቻ ሳይሆንም ረዘም ላሉ ሰዓታት በቤተ ክርስቲያን ውስጥ መቆየትን ይወዳሉ። እንዲህ ዓይነት ሰዎች የትዳር ዓደኛ ሲመርጡ መንፈሳዊነትን ተራ ቁጥር አንድ ማድረግ አለባቸው።
- የስፖርት ጨዋታ ከማየትና ከማውራት የተሻለ ሌላ ነገር በዚህ ምድር ላይ የሌለ የሚመስለውን ወጣት የምታገባ ቆንጆ እንደሉ የስፖርት ፍቅር ከሌላት (የሚወደውን ካልወደደችሉት) በትዳርዋ አትረካም። እንዲህ ዓይነቱ ሰው ቅድሚያ የሚሰጠው ለስፖርት ስለሆነ ተመሳሳይ ፍላጎት የሌላትን ሴት ቢያገባ ትዳሩን ችላ ማለቱ አይቀሬ ነው። ሁለቱም ተመሳሳይ የስፖርት ፍቅር ቢኖራቸው ግን ትዳራቸውና ግንኙነታቸው አይበላሽም። ምክንያቱም ጥሩ በማንኛውም ነገር ላይ ትዳር የሁለቱንም ወገን ሙሉ ተሳትፎ ይጠይቃልና። ስፖርት ብቻ ሳይሆን የምትወዱት የስፖርት ዓይነት ወይም ሙዚቃ፣ መጽሐፍ፣ ፊልምና ትያትር ወዘተ ባጠቃላይ ደስታን ይሰጠኛል በምትሉትና ትርፍ ጊዜያችሁን በምታሳልፉበት ነገር ሁሉ ላይ ስለምርጫችሁ የምትመሳሰሉ መሆን አለበት።
- አንዳንድ ሰው ቤቱን ከሚገባ በላይ ይወዳል። የቤት እንስሳንና አትክልት መንከባከብ ቤቱን ማስተካከልና ማላመር ያዘወትራል። የትዳር ዓደኛው ከዚህ ተቃራኒ ባህሪ ቢኖራት ወይም ለእንስሳት ሆነ ለአትክልት ግድ ባይኖራት ለትዳራቸው መሳካት እንቅፋት ሊሆን ይችላል። ይህም ማለት ሰፊ ጊዜያቸውንና ልባቸውን ሰጥተው በሚያደርጉትና በሚማርካቸው ነገር ረገድ ተመሳሳይ የትዳር ዓደኛ ካላገኙ አንዱ የሠራውን ሌላው የሚያፈርስበት ጊዜ ሊኖርና ትዳሩ ወደ ከፍተኛ ችግር ሊሄድ ይችላል ማለት ነው።
- በሰውርም ሆነ በግልጽ ሲጃራ ስለሚያጨስ፣ ጫት ስለሚቅም፣ አልኮልና ዳንኪራ ስለሚያፈቅር ሰው ምን አስተያየት አላችሁ? ይህን የምትገመግሙት አልፎ አልፎ ከምታገኛቸው ዓደኞችቻችሁ አንጻር ሳይሆን በትዳር ከምትጣመሩት ሰው አንጻር ነው። ምክንያቱም የትዳር ዓደኛችሁ ዓመታቱን ሁሉ በየለቱ ከናንተ ጋር ነው የሚኖረው። ለተወሰኑ ሰዓታት ተያይታችሁ እንደምትለያዩ ዓደኞችቻችሁ ሳይሆን፣ ግንኙነታችሁ የእድሜ ልክ ነው። አንዳንድ ሰዎች የሲጃራ ሽታን በጣም ይጠላሉ። ይህንን ከሚጠሏቸው ነገሮች

ዝርዝር ውስጥ አስቀድመው በማስገባት በትዳር ምርጫቸው ካልተጠቀሙበት የሚያጨስ ሰው ያገቡና እንዳለቀሱና እንደተበላጩ መኖራቸው ነው።

- እንዳንድ ሰዎች ለማደግ፣ ለመበልጸግ፣ ለመሾም፣ ዝነኛ ለመሆን እጅግ ክፍተኛ ጉጉት አላቸው። እንዲህ ዓይነት ሰዎች ከዘገምተኛና ነገሮችን እንዳመጣጣቸው ለመቀበል ከሚወድ፣ ቢያገኝም ቢያጣም ብዙም ግድ ክሌለው ወይም በቀላሉ ተስፋ ቆራጭ ከሆነ ሰው ጋር ከተጋቡ ትዳራቸው ትዳር አይሆንም።
- አንዱ ሰው ጨዋታና ቀልድ የሚያዘወትር ቢሆንና ሌላው የዚህ ተቃራኒ በመሆኑ ኮስታራና ቀልድ የማይወድ ቢሆን እንዴት አብረው ይኖራሉ?

ሐ) ትኩረት የሚገባቸው ዝርዝር ነገሮች

ባጠቃላይ ከላይ ለማሳየት እንደተሞከረው በጣም እወዳለሁና እጅግ አጠላዋለሁ የምትሏቸውን ልማዶች፣ ባህሪያት፣ ሁኔታዎች ወዘተ በሚገባ ልታውቁ ይገባል። እነዚህ ነገሮች በምታገቡት ሰው ውስጥ መኖርና አለመኖር ለትዳራችሁ መሳካትና አለመሳካት ከፍተኛ አስተዋጽኦ ያደርጋል።

«የምወደውና የማልወደው» ባህሪያት የምትሏቸውን ባህሪያት ጥቃቅኑን ሁሉ አጋኖ መጻፉ ትልቅ ጉዳት ይኖረዋልና ተጠንቀቁ። ምክንያቱም ሁሉን የሚያሟላና ፍጹም የሆነ ሰው ሊገኝ አይችልም። ከዚህ ይልቅ «እጅግ በጣም የምወዳቸውና የምጠላቸው ባህሪያት» በሚሉ ለያንዳንዳቸው ከአምስት እስከ አስር ነጥቦች መርጣችሁ በመጻፍ ከሌሎች ጋር «እንደ ምንም ተቻችዬ አኖራለሁ» በሚል ርእስ ስር ብታስቀምጧቸው ለትዳራችሁ ስኬት ጥሩ ጅማራ ይሆናሉ።

ቀጥሎ አብዛኛው ሰው በዝርዝር ውስጥ ሊያካትታቸው የሚችሉትን መልካም ነገሮች እንጠቀማለን። ይህ ዝርዝር ስለትዳር ጓደኛ ምርጫ ሰፋ ያለ ሃሳብ እንዲኖራችሁ ታስቦ የቀረበ እንጂ የምትፈልጉትን ሁሉ የሚያጠቃልል ላይሆን ይችላል። ዝርዝሩ ከዚህም ሊበልጥ ስለሚችል የምትፈልጓቸው ሌሎች ነጥቦች ካሉ ጨምሩባቸው። የተጠቀሱትን ሁሉ አንድ ሰው ያሟላል ብላችሁም አታስቡ። ከቀረቡት ነጥቦች ውስጥ እናንተ የምትፈልጉትን በተመዛዘነ ሁኔታ ማውጣቱ ጥሩ ነው። ቅደም ተከተሉም የሚወሰነው እንደ ግለሰቡ ስለሆነ በመሰላችሁ መንገድ ልትቀያይሩት ትችላላችሁ። ለትዳር ጓደኛነት የምመርጠው ሰው (ለወንድም ሆነ ሴት) የሚከተሉት አስፈላጊ ነገሮች እንዲኖሩት/ኖራት እፈልጋለሁ።

(1) ባህሪ

- በትዳር ጓደኛዬ ሁኔታና ማንነት ልሳብ፣ በፍቅር ልያዝ መቻል አለብኝ

- እየተደማመጥን ለመወያየት ሃሳብና አስተያየት ለመለዋወጥ የምንችል መሆን አለብን
- አብረን መቀለድ መጫወት መዝናናት የምንችል መሆን አለብን። በትንሽ ትልቁ የማይቆጣ መሆን አለበት
- የውስጣችንን ያለህፍረትና ይሉኝታ መገላለጥና መቀባበል የምንችል መሆን አለብን
- ስሜቱን መግታትና መቆጣጠር የሚችል ረጋና ሰከን ያለ መሆን አለበት
- የሚያምንበትን ትክክለኛ ነገር ለማድረግ ብርቱ ፍላጎትና ጽኑ ባህርይ ያለው መሆን አለበት
- ስለሙዚቃ፣ ስዕል፣ ስነጽሑፍ ወዘተ ያለው አመለካከት ከኔ ጋር የሚስማማ መሆን አለበት
- ጨዋና ርህራሄ መሆን አለበት
- በትምህርት ደረጃ ተመጣጣኝ ወይም ተቀራራቢ መሆን አለብን። ይህ ካልሆነ አብሮ መወያየትም ሆነ መወሰኑ ከማስቸገር አልፎ ውሳኔዎችና ውይይቶች ሁሉ ወዳንዱ ያዘነብላሉ
- የቤት ውስጥም ሆነ ያደባባይን ስርዐት በሚገባ የሚያውቅ። ዝርክርክና ግዴላሽ ያልሆነ
- ፈሪና ርብትብት ያልሆነ። እርምጃም ሆነ ውሳኔ ለመውሰድ ቆራጥ የሆነ።
- የሕይወትን ውጣ ውረድና ተስፋ አስቆራጭ ሁኔታዎችን በትዕግስትና በዘዴ የሚወጣ
- ለምን እኔ አልተደመጥኩም፣ እኔ ያልኩት አልሆነም የማይል። የተለያዩ አመለካከቶችን ሰምቶ የሚያመዛዝን። በሃሳብ መለያየትን እንደ መደፈር የማይቆጥር
- መልክና ውበት ወይም አጠቃላይ ቁመናው ተቀባይነት ያለው። ያለውን ባግባቡ የሚንከባከብ
- የጤናን ሕግ የሚያከብር፣ ንጹህና አለባበሱን የሚያውቅበት
- ፍቅርን መስጠትም ሆነ መቀበል የሚችል
- ጉልበቱና ኃይሉ ከኔ ጋር ተመጣጣኝ የሆነ
- ከሰዎች ጋር ሲሆን ብቸኝነት የማይሰማው፣ ሰዎችን የሚወድ፣ ጨዋታ የሚያውቅ፣ ደስተኛና ደግ
- ንቁና አስተዋይ የሆነ። ጥሩ የአእምሮና የስሜት ብስለት ያለው። ሥራውን ከልቡ የሚሠራ፣ ለሥራ የማይለግም
- ልብ ሙሉ፣ በራሱ የሚተማመን ሆኖም ሰውን የማይንቅ
- ስህተቱ ሲነገረውና ሲተኝ ለምን ተነካሁ በማለት የማይቆጣ፣ ሲያጠፋ ይቅርታ መጠየቅ የሚያውቅ
- የሰውን እርዳታ የማይንቅ፣ በተለይ አለመግባባት ሲከሰትና ሰዎች ለእርዳታ ሲቀርቡ ቅር የማይለው፣ ገባናዬ አደባባይ ወጣ ብሎ

የማይጨነቅ። ሊረዱት ለሚችሉ ሽማግሌዎች እንጂ ሚስጥሩን ለማንም የማያዝረከርክ

- የሚታመንበት፤ በክፉና በችግር ጊዜ ጥሎ ዞር የማይል፤ ሃላፊነት የሚሰማው ታማኝ
- አዳዲስ ነገር ለማወቅ ጉጉት ያለው። ሆኖም ሁሉን ለኔ ተውት ብሎ ካቅሙ በላይ የማይንጠራራ፤ ባየውና በሰማው ሁሉ የማይማረክ። ከጊዜው ጋር የሚሄድ ግትር ያልሆነ። ሁል ጊዜም በዱሮ በሬ እንረስ የማይል

(2) የስነ-ምግባር (ሞራል) ይዞታው

- ✓ ራሱን ለትዳሩና ለቤተሰቡ የሰጠ ያትዳር ዓደኛ
- ✓ ከኔ በጎና ቀና ከሆነ ፍላጎትና ምኞት ጋር የሚሄድ
- ✓ ንጹህ፤ በጎ ታማኝ
- ✓ በፖለቲካም ሆነ በማህበራዊ ኑሮ ዘይቤው ከኔ ጋር የሚመጣጠን
- ✓ ለሰዎችና ለሀገር በጎ ለማድረግ የሚጥር፤ ለዚህ በጎ ድርጊት አብረን የምንጠመድ

(3) የቤተሰብ ይዞታ

- ልጅ ለመውለድም ሆነ ላለመውለድ ወይም በጉዲፊቻ ለማሳደግም ቢሆን በመካከላችን ስምምነት የሚኖረን
- ልጆች ቢኖሩን (ከቀድሞ ጋብቻ ወይም አላግባብ የተወለዱ) ልጆቼን እናትም ሆነ (አባት) ሆኖ የሚቀበል
- በልጆች አስተዳደግ መመሪያ ላይ የምንግባባ
- በቤት ውስጥ ሥራ ለመርዳት ፍቃደኛ የሆነ፤ እንደ አቅም በመኖር መርህ የሚደገፍ
- ወላጆቻችን ሲያረጁ ወይም ሲደክሙ ተጋግዘን መርዳት እንዳለብን የሚያምን
- የኔንም ሆነ የርሱን ዘመዶች በእኩልነት የሚያስተናግድና አስፈላጊውን ሁሉ የሚያደርግ
- ኑሮን እንደጎረቤት ሳይሆን እንደቤቱ የሚኖርና ባለው የሚደስት

(4) ግህበራዊ ኑሮ

- በቤታችን አብረን እንግዶችን የምናስተናግድ
- በደስታም ሆነ በሐዘን ወቅት እንደባልና ሚስት አብረን የምንቆም፤ ሌሎችንም ለማጽናናት አብረን የምንሄድ
- ከዓደኞቹ ይልቅ የትዳር ዓደኛውን የሚያስቀድም
- ከዓደኞቹ ጋር ለመሆን ነጻነት የሚሰጥ
- ራሴን ለመሆን የሚያበረታታኝ፤ እንደ እኔ ወይም እንደ ነክሌ ሁን (ሁኝ) የማይል (የማትል)

(5) መንፈሳዊ ይዞታ

- በእምነት ሙሉ በሙሉ የምንመሳሰል፤ ተመሳሳይ ቅናትና ለማገልገል ከፍተኛ ፍላጎት ያለው
- በቤትም ሆነ በውጭ እምነታችን የተገለጠ። የምናምነውን የምንኖር
- በግል፤ በጋራ፤ በቤተሰብ (እቤታችን ካሉት ጋር)፤ በማህበር (በቤተ ክርስቲያን ወይም ሌላ ሰፋ ባለ ስብሰባ) እምነታችንን የምንለማመድ
- ለቤተ ክርስቲያን ስብሰባም ሆነ አገልግሎት ቅድሚያ የሚሰጥ
- አንደኛው ወገን ባገልግሎት ቢጠመድ በመስማማት ድጋፍ የሚሰጥ

(6) ገንዘብን በተመለከተ

- ያለን ንብረት ሁሉ (የተለያዩ ገቢዎች) የጋራችን እኩል የሆነ
- ተስማምተን የምናስቀምጥ፤ ሌሎችን የምንረዳ
- በስራችንና ሙያችን የምንግባባ
- ልቡ ትዳር ላይ እንጂ ገንዘብ ላይ ያልሆነ
- ተፈቃቅደንና ተግክረን የየግል ልዩ ወጪ የሚኖረን

(7) ወሲብን በተመለከተ

- ከብሩን (ሯን) ለትዳር ዓደኛው በታማኝነት የጠበቀ (የጠበቀች)። በዚህ ጉዳይ ላይ በግልጽ ተነጋግረን የተግባባን
- ራሱን ለትዳር ዓደኛው ብቻ በንጽህና የሚጠብቅ፤ ባንድ የሚጸና
- ለወሲብ ግንኙነት በጎ ፍቃድና ደስተኝነት ያለው፤ ለራሱ ብቻ ሳይሆን ለትዳር ዓደኛውም መርካት የሚጥር
- በትዳር ውስጥ የወሲብን አስፈላጊነት የተረዳ። ነገር ግን አስፈላጊነቱን አጋኖም ሆነ እኩል የማያይ

እነዚህ ነጥቦች ለዎች ከትዳር ዓደኛቸው የሚጠብቋቸው አጠቃላይ ነገሮች ናቸው። እነዚህን ሁሉ ተሟልተው ባንድ ሰው ውስጥ ካልተገኙ ማለት የማይሆን ነው። ከእነዚህ ውስጥ አስር ዋና ዋና የምንላቸውን መምረጥና ከእዚያ አንጻር የወደፊት የትዳር ዓደኛን መገምገሙ አስፈላጊ ነው። ያለዚያ ሁሉም ወይም አብዛኛው ከሌለ ማለቱ ፈሪሳዊነት ያሰኛል። እኛም ብንሆን ተፈትነን አናልፈውምና። ሆኖም ለባት ችላ ልንላቸው የማይገቡ መመዘኛዎች ብለን መወለን እንችላለን። ይህም ማለት እነዚህን ሰባቱን የማያሟላ በኛ በኩል ለትዳር አይመረጥም ማለት ነው።

መ) ምርጫችንን ማጥበብ

እንዲህና እንዲህ የመሳሰሉት የምርጫ መስፈርቶች እንዴት እንደሚሠሩ ቀጥለን እንይ። ለምሳሌ በዓለም አንድ ሰው ስልክካ አፍንጫ ያላትን ቤት ለማግባት ቢፈልግ ጥሩ ቁመና ኖሯቸው አፍንጫቸው አነስ ያለውን ሁሉ ከምርጫው ማውጣት አለበት ማለት ነው። ከአፍንጫ መሰልከክ በተጨማሪ 12ኛ ክፍልን የጨረሰች ቢል አስራ አንደኛና ከዚያ በታች

ያሉትን ማየት ጨርሶ ማቆም አለበት። እንደገናም ሥራ የያዘች ቢል ሥራ የሌላቸውን ማሰብ የለበትም። እዚህ ላይ የሥራውም ዓይነት ሊለያይ ይችላል። ይህ እንግዲህ የምርጫውን ሁኔታ ስለሚያጠብቅ የሚፈልገው ላይ ትኩረት ስጥቶ ለማጥናት ብዙ ጊዜ ይሰጠዋል ማለት ነው።

በዚህ ዓይነት የምርጫችን ጥበትና ስፋት ይወሰናል። የምወደውና የምጠላው በሚል የሚዘጋጀው ዝርዝር የሚረዳው እዚህ ላይ ነው። የምታወጡት ዝርዝር (ሊስት) በጣም ብዙ ከሆነ ከምርጫ የሚወገዱት ስለሚበዙ ሳያገቡ መኖር ወይም በፍለጋ ጊዜን መጨረስ እንዳለ በጊዜ ማወቁ ማስተዋል ነው። ስለዚህ አንዳንዱን በማቻቻል ልትመሩበት ይገባል። ባንጻሩ መጠነኛም ቢሆን የምርጫ ዝርዝር አለመኖሩ ከማትፈልጉት እንድትወድቁ ያደርጋችኋልና ቆይቶም ቢሆን ጸጸት መምጣቱ አይቀርም። ስለዚህ የምርጫ ዝርዝር ስታወጡ እጅግ የምትጠሉትና በጣም የምትወዱት ባህርይ፣ ቁመና፣ ልማድና ችሎታ በሚሉ ውስጥ መጻፍና አቻችሎ መኖር የምትችሉትን ለብቻ ለይቶ ማውጣቱ ጥሩ ነው። ለምሳሌ፡- «እንዲህና እንዲህ ያላትን ልጅ ባገኝና ይህ ይህ እንኳን ባይኖራት ለጋብቻ እጠይቃለሁ» የሚል የማቻቻያ ዘዴ ልትጠቀሙ ትችላላችሁ። ሆኖም እንዲህ ዓይነት ውሳኔዎችን ስታደርጉ በስዎች ተገፋፍታችሁ ሳይሆን ከራሳችሁ ከውስጥ ማንነታችሁ ጋር ተማክራችሁ መሆን አለበት። ዝርዝሩ ጨርሶ የማትፈልጉትና በጣም የምትፈልጉት በሚል የቀረበ ስለሆነ ይህንን ከማያሟላ ጋር ጨርሶ ጋብቻ አትመስርቱ (ወጣ ገባም አትበሉ)። ዝርዝራችሁ አነስተኛ ቢሆን ይመረጣል ምክንያቱም ዝርዝሩ ባነሰ ቁጥር የሚያሟላው እይጠፋም፤ በጣም ከተንዛዛ ግን መስፈርታችሁን የሚያሟላ ላታገኙ ትችላላችሁ። ምርጫችሁ ባለፈው ትምህርት የኛን ማንነት ለማወቅ ከቀረበው ጥያቄና መልስ ጋር የሚዛመድ መሆን አለበት እንጂ እንዲሁ በስሜት ተገፋፍታችሁ የምታደርጉት መሆን የለበትም። በዚህ ዝርዝር ውስጥ ጨርሶ የማታመቻምቹት ነጥብ መግባት አለበት። አንዱም ቢሆን መጉደል የለበትም። ይህ እንግዲህ ወንዱም ሆነ ሴቷ ሊያስቡበት የሚገባ ጉዳይ ነው። ለምሳሌ ቆጣቢና በታኝ ጨርሶ እብረው ሊኖሩ አይገባም።

ምዕራፍ 8 የማትቀበሏቸው ባህርያት

የማትፈልጓቸውን ነገሮች ማወቅ ትልቅ ማስተዋል ነው
ባለፈው ክፍል ከትዳር ጓደኛ የምንጠብቃቸውንና ልንመርጣቸው ስለሚገቡን ነጥቦች በሰፊው ተመልክተናል። ከነዚህ ውስጥ በጣም ጥሩና የኛን ትዳር ይገነባሉ የምንላቸውን አስር ነጥቦች እንድንወስድ ማሳሰቢያ ተሰጥቶ ነበር። በዚህኛው ምዕራፍ በጣም የማንፈልጋቸውንና በትዳራችን ውስጥ ሊገኙ የማይገባቸውን ነጥቦች በዝርዝር እንጠቅስና አስር በጎ ያልሆኑ የትዳር ጓደኞችን ከሚሆን ሰው የማንጠብቃቸውን ነጥቦች ለመምረጥ እንሞክራለን። በዚህ ክፍል የተጠቀሱት ለትዳር የማይሆኑና ልንቀበላቸው የማይገቡ ነጥቦች ናቸው። ሆኖም ከሰው ስህተት እንደማይጠፋ ሁሉ ከእነዚህ ከሚጠቀሱት ማንኛችንም ንጹህ መሆን ስለማንችል ልንመርጥ የሚገባን በጣም ክፉና እንዲህስ ካለው (ካለች) ጋር ጨርሶ መኖር አንችልም የምንለውን ብቻ ነው። ስለዚህ ለኛ ክፉ የምንላቸውን አስር ነጥቦች በቅደም ተከተል ከሚከተሉት ዝርዝሮች መርጠን ብንይዝ ለትዳር የምንፈልገው ወይም የሚፈልገን ሲመጣ ከነዚህ ከተጠቀሱት ነጻ መሆኑን አለመሆኑን ለማረጋገጥ ይቀላናል።

አንዳንድ ወጣቶች የሰዎች ባህሪ ስለሚለዋወጥ እነዚህ የተጠቀሱት ክፉ የሚባሉት ባህርያት አብሮ በመቆየት በጊዜ ብዛት ሊለወጡ እይችሉምን? ብለው ይጠይቃሉ። መልሱ የሰው መሻሻልና መለወጥ ያለ ነው። ሰው ያድጋል ይለወጣል። ሆኖም አባቶች ክፉ አመል እስከመቃብር አይለቅም እንደሚሉት አንዳንድ ባህርይን መለወጥ ያዳግታል። የመለወጥ ነገር ከተነሳ ደግሞ የሚለወጠው የትዳር ጓደኛችን ብቻ ሳይሆን አስፈላጊ ሆኖ ከተገኘ እኛም አብረን ለመለወጥ ዝግጁ መሆን ይኖርብናል። ክፉቱ ግን ይህም ሆኖ ጨርሶ ልንቋቋመው የማንችለው ክፉ ባህሪ ያጋጥመናል። ከሰው ሰው ይለያይ ይሆናል። ጥያቄው ግን ከዚህ በጣም የምንጠላው ባህርይ አለው የምንለው ሰው እስኪለወጥ ምን ያህል ለመታገስ ፍቃደኛ እንሆናለን? እንደሚለወጥ ምን ማረጋገጫ አለን? በጥናት እንደተገኘው ብዙ ጊዜ ከጋብቻ በፊት ያለ ብልሹ ባህሪ ለጊዜው ቢሸሸግም ቆይቶም ቢሆን አደባባይ መውጣቱ አይቀርም። ስለዚህ የሚሻለው ሰውየው ወይም ሴትየው ከጋብቻ በፊት ቢለወጡና ለመለወጣቸውም ጥሩ ማረጋገጫ መያዙ ነው። ቀጥለን ብዙ ሰዎች ብልሹ የሚሏቸውን ባህርያት እንመለከታለን። ከተዘረዘሩት ብልሹ ባህሪያት ውስጥ ለአንዱ ሰው ብልሹ የሆነ ለሌላው ሳይሆን ይችላል። ስለዚህ መምረጥ ያለብን በእኛ እምነት

እጅግ ባጣም ብልሹ የምንላቸውን ባህሪያት ያሉትንና ከእንዲህ ዓይነት ሰው ጋር ጨርሶ መኖር አይቻልም የምንላቸውን አስሩን ብቻ ነው።

(1) ክፉ ባህሪ

- ከመጠን በላይ በመሸቀርቀር ጊዜውን ወይም ጊዜዋን የሚያጠፋ (የምታጠፋ)።
- በሰው ላይ ተንጣጥሎ የሚኖርና ብቻውን መቆም የማይችል
- ጨፍጋጋና የማይፈታ ፊት ያለው። ሁል ጊዜ ቅስት እንዳለ የሚኖር
- ዋሽና አታላይ ን
- ይቻላል፤ ይሆናል፤ ይከናወናል ከማለት ይልቅ ችግር አደጋ የሚታየውና እይቻልም በሚል መንፈስ የቶሞላ
- ንዴትና ቁጣውን መቆጣጠር የማይችል። ሰድብና ጨካኝነት የሚያዘውትር
- ክራሱ በላይ የማይታየው። ስለራሱ ብቻ የሚያስብ። ንግግሩና ጭውውቱ ሁሉ ስለራሱ ብቻ የሆነ
- ሰድ አደግ፤ በንቀት የተሞላ ትዕቢተኛ፤ ሰዎችን የሚያቃልልና የሚጠላ
- ሥራውን የሚንቅና የሚጠላ። በሚሠራው የማይደሰት፤ ዕድሉን የሚያማርር
- ስስታም፤ በማቴሪያል ማግበስበስ የተጠመደ። ዕድገትንና መላካትን በማቴሪያል ብዛት ብቻ የሚመዝን
- ስህተቱን የማይቀበልና የማይታረም።
- ሥራ እንጂ ማረፍም ሆነ መዝናናትን የማያውቅ። ሥራ ሥራ ብቻ የሚል የቤተ ሰብ ጊዜ የሌለው፤ አውደዓመትና የአዘቦት ቀን የማይለይ
- ሰነፍ፤ ጊዜውን በእንቅልፍና በመቀመጥ የሚያሳልፍ።
- በጭንቀት የተጠመደ፤ የነገሮችን ትክክለኛ ገጽታ ከማየት ይልቅ በሳር ቅጠሉ በጭንቀት የሚጠብብ።
- ያለኔ ጻድቅ የለም የሚል ግብዝ። ሌላውን መቀበል የሚከብደው።
- ሁል ጊዜም እንደተበደለ የሚቆጥር። ለራሱ በጣም የሚያዝንና ሰዎች ሁሉ እሱን እንደጎዱት በመቁጠር የሚወነጀል
- ቂመኛና የበቀል ሰው
- ተንኮለኛና መሰሪ
- ሲቆጣም ሆነ ሲያዝን እንደ ሕጻን የሚሆንና ስሜቱን የማይቆጣጠር፤ እሽሩና በሉኝ ባይ
- ሃላፊነት የማይሰማው፤ የራሱን ገንዘብ በሚገባ የማይዝና አብቃቅቶ መኖር የማይችል።
- ሊሻሻልና ሊለወጥ ሲችል «ምን ይደረግ እኔ ይኸው ነኝ» ማለት የሚያዘውትር
- ሁል ጊዜ ገመምተኛ የሆነ። ሊታከም ሲችል «ያመኛል፤ ጤናም የለኝ» ማለት የሚያበዛ።

- ባለጌና ንግግሩን መቆጣጠር የማይችል። ጋጠ ወጥ የሆነ
- ከመጠን በላይ ወፍራም (Bulimia)፤ ክብደቱን መቆጣጠር የማይችል፤ ወይም አለትጥ ቀጭን ሆኖ ክብደቱን ላለመጨመር የሚለጋ (Anorexia)። ይህ ከስጋዕና (ሳይኮሎጂ) ችግር ጋር የተያያዘ በሽታ ሊሆን ይችላል።
- ግጥሚያ የሚያበዛ
- ሰብኛ የሆነ። (የትኛውም ዓይነት ሰብ ሊካተት ይችላል)
- በእርሱ ጉዳይና ሕይወት ጣልቃ የሚገቡ ወላጆችና ጓደኞች ያሉት

(2) ሚዛናዊነት የነደለው

- ሁል ጊዜም ዝንጉና መዘገየት የሚያበዛ
 - ከተቃራኒ ጾታ ጋር ዋዛና ቀልድ የሚያበዛ፤ የሚዳራ
 - ዘረኛ የሆነ። ሌላውን ዘር የሚጠላ ወይም በእኩልነት መቀበል የማይችል
 - በቤቱ ያለቴሌቪዥንና ሙዚቃ ሥራ የለለው። በቤቱ የሚሠራው እያለ ቁጭታና ትዕዛዝ የሚያበዛ (በተለይ ከጣሊያና ከልጆቹ ጋር በሚሆንበት ወቅት)
 - የራሱን ንጽህና መጠበቅ የማይችል ዝርዝርነት
 - ሁለት ሚዛን ያለው። የራሱ ሲሆን የሚያሞክሽ የሌላውን የሚተች
 - አለብልታና ሃሚታ የሚያበዛ
 - ለላ ሁሉም ነገር አቃቂ የሚያወጣ
 - በዝሙት መንፈስ የተያዘ። ወሬውም ሥራውም ዝሙት የሆነ።
 - ዳተኛ፤ በሥራው የሚለገጥ
 - እምነት የማይጣልበት
 - ስስታምና ንፋግ
 - ትዕቢተኛ
 - ከሚገባ በላይ የሚያፍርና ሰውን የማይቀርብ
 - ክፉ ነገር ብቻ የሚታየው
 - ሃላፊነት የማይሰማው፤ ገደለሽ
 - በትጽር ውስጥ ወሲብን አላግባብ የሚጠቀም፤ የሚገባውንም የማያደርግ
 - በወሲብ አንጻር ታግኝነት የሚነሳው
- ከዚህ በላይ ከተጠቀሱት ውስጥ አስር በጣም የምትጸናቸውን ነገሮች ጻፉ። አስሩም በጣም የምትጸናቸው መሆናቸውን እርግጠኛ ሁኑ። ያለዚያ ቁጥሩን ቀንሱ። ይህንን ይዛችሁ ለትጽር የምትፈልጉትን ወይም የሚፈልጋችሁን እነዚህ የምትጸናቸውና አብር ለመኖር የሚያስችሉ ነገሮች የሚገኙበት እንደሆነ ፈትኩ።

ግድረገ የሚገባችሁ ጥንቃቄዎች

ጥሩ የትዳር ጓደኛ እንዲኖረን ብልሆን፤ ፈጣንና አስተዋይ መሆን አለብን። ለዚህ ከሚረዱን መመሪያዎች ውስጥ የሚከተሉትን ልብ በሉ።

1. ለትዳር ከግትመርጡት ሰው ጋር ጊዜያችሁን አታባኩ። እንደማትኳኳኑ እያወቃችሁ አብራችሁ ወጣ ገባ የምትሉ ከሆነ የግያስፈልገውን ወጥመድ ውስጥ ትወድቁና ወደግደላካ የትዳር ሕይወት ትገባላችሁ። ቆይቶም ከገባችሁበት ግጥ መውጣት ያስቸግራችኋል። አንዳንድ ከግደኳኳኑት ጋር ገንኙነትን ማቋረጡ ከባድ ሊሆን ይችላል ሆኖም ፈጥን በንባዝው በቆየን መጠን አስቸጋሪነቱ እየጨመረ ከመሄድ አልፎ ሌሎች ምርጫዎችን ወይም ፍለጋዎችን ሊያዘገይ ይችላል። ስለሆነም የግያዛልት የመሰለንን ገንኙነት ተሉ ማቋረጥ ያስፈልገናል።
- ✓ በየትኛውም ዓይነት ሁኔታ ያላገቡ ወጣቶች ሲገኙ ሳይታሰብ «ወደትዳር ይገቡ ይህን» የሚል መጠባበቅና ተስፋ በሁለቱም አእምሮ ውስጥ ይኖራል። ይህ መጠባበቅ በሰሜት መቀራረብና መፈላለግን ያስከትላል። እንዳችን ለሌላችን ያለን ስሜት ከፍ እያለ ይሄዳል። ይህ በሁለቱም ወይም በአንዱ ብቻ የሚፈጠር ስሜት ሊሆን ይችላል። በዚህ መሃል ድንገት ገንኙነት ከተቋረጠ ልቡን የሰጠውና ተስፋ ሲያደርግ የነበረው ወገን ከፋኛ ይገዳል። ስለዚህ ብዙ መቀራረብና በተስፋ መጠባበቅ ሳይኖር ከጠዋቱ ገንኙነቱን መበጠሱ ወሳኝ ነው።
- ✓ ወደትዳር የግያደርስ ገንኙነት ተሉ መቀረጥ ያለባት ሁለቱም ጊዜያቸውን ሳያባኩ የሚሆናቸውን ለመፈለግ ዕድል በሌላው ላይ ነው። የትም የግያደርስን ገንኙነትን ማቋረጥ የሚያስቸግረው ሁለቱም ወይም ከሁለት አንደኛው እርምጃ ለመውሰድ ፍቃደኛ ስለማይሆን ነው። ሁኔታው ልክ ቀስ በቀስ እንደሚያስጥም ቂቃ መሬት ይሆናል። በኋላ መውጫ ያጡና በግደፈልጉት ትዳር ውስጥ ይገባሉ። ይህ አካሄድ ደግሞ ደስታና ሰላም የራቀው ትዳር አጀግመር ነው።
- ✓ ፈጥና እርምጃ መውሰድ ገን ጊዜን ይቀጥላል። ዕድሜያቸው በከንቱ እንዳያልፍና ምርጫቸው እንዳይጠብ ይረዳቸዋል። በዚህ ረገድ ሊወሰድ የሚገባው ጥንቃቄ በተለይ ሲቶችን ይመለከታል። ምክንያቱም ሲቶች ዕድሜያቸው በረዘመ መጠን በብዙ መንገድ ተፈላጊነታቸው እየቀነሰ ይሄዳል። ስለዚህ የትም የግያደርስን መንገድ አንድ ነገር ሊኖር ይችላል ብሎ በግይሆን ተስፋ ከመጓዝ ተሉ አቀፍ አቅጣጫ መቀየሩ እጅግ ጠቃሚ ነው።
2. ይህንኛል የምንለው ሰው ከገጠሙን ገንኙነቱን መቀጠል። ይህ ነጥብ ከመጀመሪያው በተለየ ሁኔታ ገንኙነትን በመገናኘት ላይ ያተኩራል።
 - ይህንኛል የምንለውን እንዲሁ ከዛሬ ነገ ይሻላል በሚል ተስፋ ዝም ብሎ ቀን ከመገናኘት ነገሩ ፈጥኖ የሚበሰልበትን ሁኔታ ማፈላለግ

እጅግ አስፈላጊ ነው። ገንኙነቱ በሳልና ዘላቂነት እንዲኖረው እያስተዋሉ መራመዱ ጠቃሚ ነው። እንዲህ ዓይነቱን ነገር ለመገምገም ብዙም አስቸጋሪ አይደለም። ለምሳሌ ለሦስተኛ ጊዜ እንዲገናኙ ለጠየቃት ወንድ ሴቷ ሞቅ ባለ ሁኔታ «እሺ» ብትለው ፈቅዳለች ማለት ነው። ባንጻሩ መላል «እንገናኝ» የሚል ወንድ በልቡ ዘለቂታነት ያለውን ነገር እያሰበ እንደሆነ ሴቷ ልትገነዘብ ያስፈልጋል።

- ለትገናኙ አንዱ የሌላውን ሁኔታ እንደሚያጤን እውቁ። በሁለቱም ወገኖች የሚደረግ ጥናት ስህተትን ወይም ልማትን ብቻ አጋኖ ሳያይ ግራና ቀኙን የሚመዝን መሆን ይኖርበታል። ለምሳሌ ሴቷ «ስለራሱ ብዙ ያወራል ሆኖም ንግግሩ በጣም አስተዋይነቱን ይገልጣል»፤ «ሕይወቱ በስፖርት ዙሪያ የተያዘ ነው ሆኖም አብሬው ስሆን ብዙ የመዝናናት ስሜት አለኝ»፤ «አለቅጥ ችኩል ነው ሆኖም ቅንና አዛኝ ነው» ወዘተ የሚሉትን ማቻቻያ አማራጮችን ማየት ትችላላች። ወንዱም በተመሳሳይ ሁኔታ ሚዛናዊ ለመሆን መሞከር አለበት። ለምሳሌ «ግልጽ አይደለችም ሆኖም ቀስ በቀስ ድፍረት እያገኘች ነው»፤ «በቀጠሮ መዘግየት ታበዛለች ሆኖም እንደርሷ ያለውን ለማግኘት መጠበቅ ጊዜን ማባከን አይደለም»፤ «ስለኔ ማንነትና ኑሮ አለቅጥ ለማወቅ ትጓዳለች ሆኖም አብሬአት ስሆን ጥሩ ጥሩ ስሜት ይሰማኛል» ወዘተ በማለት ድክመቷን ማቻቻል ይችላል። ሆኖም ከጥፋቱ ልማቱ ካመዘነ ወይም ጥፋቱ የሚበዛ ከሆነ መልካሙን ብቻ ነጥሎ ለማየት መሞከሩ አይጠቅምም።
- ከላይ ያሉት ሁለቱ ደጋግመው የሚሆኑ ከሆነ አንዱ በሌላው ላይ የሚያሳድረው መልካም ግምት እየጨመረና መግባባቱና ውስጣዊ መቀባበሉ እየጸና ይሄዳል። ይህ ሲሆን ደግሞ በፊናቸው ጉድለትን ወይም እንከንን ከመፈላለግ ይልቅ መልካም መልካም ጎኑን አግንኖ የማየቱ ልምድ እየጨመረ ይሄዳል።

ብዙ ወጣቶች በድንገተኛ ፍቅር ወድቀው በኋላ ከሚጸጽቱበት የትዳር ሕይወት ውስጥ የሚወድቁት አስቀድሞ ምን ዓይነት ሴት ወይም ወንድ ማግባት እንዳለባቸው ስለማይወስኑ ነው። ለእናንተ የሚሆናችሁንና ዘላቂነት ይኖረዋል የምትሉትን የትዳር ጓደኛ ማንነት አስቀድሞችሁ ብታስቡበት ግን ከድንገተኛ የፍቅር ወጥመድ ትጠበቃላችሁ። ለማግባት የሚጓጉ ሰዎች አስር ሊያገቧቸው የሚችሉ ተቃራኒ ጾታዎችን በፈታቸው አቀመው ለማግኘት ስዓት ካናገሯቸው በኋላ አንዱን ወይም አንዱን ምረጡ ቢባሉ ቀደም ብሎ በአዕምሮአቸው የነደፉት (ያስቀመጡት) ለትዳር ጥሩና ምቹ የሚሉት ሰው ስላለ ቢያንስ ይኸኛው ከዚህኛው ይሻላል ብለው ወዳእንዱ ማመዘናቸው አይቀርም። ይህም የሚሆነው በውስጣቸው ስለሚያገቡት ሰው ባህርይ፤ ቀመና፤ የዕውቀት ወይም የሥራ ሁኔታ ወዘተ ብዙ ከሚያዩትና ከሚሰሙት «ጥሩ የትዳር ሰው እንዲህ ነው» የሚል

ግንዛቤ ሳይወስዱ ስለማይቀር ነው። ከዚህ የተነሳ በየአለቱ በአካባቢያቸው (በፈርገ መሥሪያ ቤት፣ በመንገድ ላይ ወዘተ) ከሚያዩባቸው ወንዶች ወይም ሴቶች መሃል «ይኸ ሊሆን ይችላል ወይም ይህች ብትሆንስ» በማለት በአእምሮአቸው የሚያብሰለሱ በርካታ ሰዎች አሉ።

ይህንን የሚያደርጉትም እያንዳንዱን ሰው ሲያዩ ቀድሞ ከሰሙትና ሲያደንቁት ከነበረው የትዳር ጓደኛ ዓይነት ጋር ስለሚያነጻጽሩት ነው። ሆኖም የትዳር ጓደኛን ያህል ትልቅ ውሳኔ የሚጠይቅ ጉዳይ ውጫዊ ሁኔታን በማየት ጨርሶ ሊወለን አይገባውም። ትዳር በአንድና በሁለት ጊዜ እይታ አይወሰንም። ከዚህ ጋር እኛ በአእምሮአችን የያዝነውን ፍጹም የሆነ ባህርይና ቁመና የሚያሟላ ሰው፤ ጨርሶ አይኖርም። እኛ ስለጥሩ የትዳር ጓደኛ ያለንን አስተሳሰብ የምናዳብረው በሰፈራችንና በተረት ጥሩ ትዳር እንደመሰረቱ ከሚነገርላቸው በቴሌቪዥን በውበታቸውና ቁመናቸው ከምደንቃቸው፤ እንደዚሁም በአደባባይ ጎን ለጎን ሆነው ሲዘዋወሩ ካየናቸው፤ ታሪካቸውን ከሰማነው ብዙ ሺ ሰዎች ውስጥ ከአንዱ አንድ ነጥብ ከሌላው ሌላ ጥሩ የሚባል ነጥብ በመውሰድ ከምናከማቸው እውቀት ነው። ይህ ደግሞ ለእኛ በሚመቸን መልክ የፈጠርነውን ፍጹም ሰው እንጂ በገሃዱ ዓለም የሚኖር ሰውን አይወክልልንም።

3. ስለምናገባው ሰው ጤነኛ የሆነና ልናስብበት የሚገባን ግንዛቤ የለንም ማለት አይቻልም። ማንኛችንም ብንሆን ስለትዳር ጓደኛ ጥሩና ተወዳጅ የሆኑ ነጥቦች ሊኖሩን ይገባል። በሌላ መልኩ ደግሞ የእኛ የጥሩና የቆንጆ መለኪያ ከሌላው ሰው ጋር ሳይገጥም ይችላል። አንዱ ሰው የሚወደውን ሌላው ሊያቃልለው፤ እንዲሁም አንደኛው የጣለውን ሌላኛው ሊያነሳው ይችላል። ስዚህ ጥሩ ምሳሌ የሚሆን አንድ ዘመዴ የነገሩኝ ተረት መሳይ ቁም ነገር ነው። ሰውየው በጣም የሚወዳትንና ለትዳር የሚፈልጋትን ኮረዳ ለጓደኛው ለማሳየት የገበያ ዕለት ቀጠሮ ይይዛል። ከዚያ ካንድ ወንዝ ዳር ተደብቀው ቆመው ብዙ ሰዎች ግማሹ በራሱ ሌሎች በጀርባቸው አንዳንዶች በአህያቸው ዕቃቸውን ተሸክመው እያወሩ ወደ ገበያ ሲሄዱ ይመለከታሉ። ብዙ ገበያተኞች ካለፉ በኋላ ሦስት ወጣቶች ተያይዘው እየተሳሳቁ ሲሄዱ አዩ። ባለጉዳዩ የሚወዳት ሴት እየቀረበች መምጣትዋን አውቆ እየተርበተበተ «ያቻትልህ መጣች ልቤን የወሰደችው ኮረዳ» ይለዋል። ጓደኛው ቀበል ያደርግና ከሦስቱ ቀላ ያለችውን አንዷን «ያችኛዋ በግራ በኩል ያለችው ቀይዋ ከሆነች በእርግጥ ውብ ነች» ይለዋል። ሰውየው ልቡ የፍቅር ከበሮ እየመታ የሚናገረው ግራ እየገባው «ምን ማለትህ ነው፤ ያቻትን እኮ ነው የምልህ።» ይለዋል በጣቱ እየቀለረ። ጓደኛው በመሃል ያለችውን ዞማ ጠጉሯን በትከሻዋ ነስንላ የምትሄደውን እየጠቆመ «ያችን የመሃሏን ባለዞማ ጠጉሯን እሷማ —» ብሎ ነገሩን ሳይጨርስ ሰውየው ቆጣ ብሎ «ምነካው ይኼ! አሁን ቆንጆ አጥተህ ነው?» ብሎ ኮስተር

በማለት አሁንም ጣቱን ይቀስራል። ጓደኛው የቀረችው ያው በግራ ያለችው ነበረችና አንገቷ ላይ ትልቅ እንቅርት ያላትን እያመለከተ «እ ገባኝ፤ ያችን ገደል ፈቷን ነው?» ይለዋል ነገሩ አላምር ብሎት። ሰውየው ቁና ቁና እየተነፈሰ በሲቃ «ታዲያ አንተ የወደድኩት የቱን ሆነና ነው።» ብሎ በኩራት መለሰለት ይባላል። ምሳሌው ውበት እንደተመልካቹ ነው የሚባለውን አባባል እውነትነት ያረጋግጣል።

ልትከተሏቸው የሚገቡ መመሪያዎች

የመጀመሪያ ግንኙነታችሁ በጣም ከባድና አስጨናቂ ሊሆን ይችላል። ምንም ያህል ተጠንቅቃችሁና ተዘጋጅታችሁ ብትገኙ «ይላካ ይሆን፤ አዲስ ነገር ቢፈጠርስ፤ የረሳሁት ነገር ይኖር ይሆን፤ ድንገት ያሳስብኩት ነገር ቢያጋጥመኝስ» ወዘተ የሚሉ በርካታ ስጋትና ጭንቀት ፈጣሪ ጥያቄዎች በውስጣችሁ መመላለሳቸው አይቀርም። ብዙ ልምምድ ያላቸው ሰዎችም ቢሆኑ በዚህ ወቅት መጠነኛ የሆነ ስጋት በውስጣቸው ይፈጠራል። ከዚህ በታች የተጠቀሱት መመሪያዎች የመጀመሪያ እለት ግንኙነታችሁን ውጤታማ ሊያደርጉት ይችላሉ።

1. የመጀመሪያ ቀጠሮአችሁን በምትወዱት ስፍራ የሚያስደስታችሁን ነገር በማድረግ ጀምሩ። ለሌላው ሰው ስትሉ ከባድና የማትወዱትን ነገር አታድርጉ፤ የማይስማማችሁን ስፍራም አትምረጡ። ሌላ ጊዜ ይህንን ለማድረግ የምትገደዱበት አጋጣሚ ሊመጣ ይችላል። የአሁኑ ግንኙነታችሁ ቀጣዩ ግንኙነታችሁን የሚወስን ስለሆነ የምትመርጡት ቦታ እናንተን ዘና የሚያደርጋችሁና ነገሮችን በቁጥጥራችሁ ስር ለማድረግ የሚያስችላችሁ አካባቢ ቢሆን መልካሙ ማንነታችሁ ሳልቶ እንዲታይ ያደርጋል።
2. ከወጪ አንጻር ኪሳራችሁን የሚያራቁት ስፍራ አትምረጡ። ገና በመጀመሪያው ብዙ ወጪ የሚያስወጣ ስፍራ መሄድ ቀጣዮቹን ግንኙነቶች ዋጋ ከፍ እያሉ እንዲሄዱ ያደርጋል። ቆይቶ ለማስተካከል መዋከርም የስስት ሊያስመስል ይችላል። ወደ አዳዲስና የማታውቁት ስፍራም መሄድ በዚህ ረገድ ችግር ሊፈጥር ስለሚችል በመጀመሪያው ቀን አዲስ ወደ ተከፈተ ሆቴል ወይም መዝናኛ ስፍራ መሄድ አትድፈሩ። አንድ የማውቀው ሰው አዲስ የተከፈተ ሆቴል ከሚወዳት ልጅ ጋር ሄዶ ከተመገቡ በኋላ ሂሳቡ ሲመጣ ከጠበቀውና ከያዘው ገንዘብ በላይ ሆኖበት በመደናገጥ ላቡ ሲወርድ ያየች ተጋግዶ ስልክ ደውላ ከቤት ገንዘብ አስመጥታ ከፈለችለት። ከዚያች ቀን በኋላ ልጅቱን ቀና ብሎ ማየት እንዳሳፈረውና ግንኙነቱን ለመቀጠል እንዳቃተው ያጫወተኝ ትዝ ይለኛል። የግብዣው ወጪ ቀስ

- እያለ ሲያድግ እንጂ ከትልቅ ወደ ትንሽ እየወረደ ከሄደ ግንኙነቱ ይበላሻል። በአቅም መኖር ትልቅ ማስተዋል ነው።
- አዲስ ወይም ለየት ያለ ልብስ መልበስ የሚያስፈልግበትን ስፍራና ሁኔታ ምረጡ። አዲስ ልብስ ከወጪው ሌላ ብዙ ዘና እንዳንል ያደርገናል። በተለይ አዲስ ጫማ ምችት ከመንሳቱ ባሻገር ብዙ አያዝናናም። ስለዚህ የለመዳችሁትን ቀልጠፍና ዘና የሚያደርጋችሁን አለባበስ መምረጡ ይሻላችኋል። ስለዚህ ጉዳይ በሚከተለው ምዕራፍ በተጨማሪ እንመለከታለን።
 - ለመጨዋወት የሚያመች ስፍራ ምረጡ። የመረጣችሁት ቦታ ትኩረት የማይሰብጥ ከሰው ጳዛዝ የተነሳ ጨዋታችሁን ሌላ ሰው ይሰማብን ይሆን በማለት የማትጨነቁበት፣ በደስታችሁና ቀልዳችሁ ሌሎችን የማትረብሹበትና የሌሎችን ቀልብ የማትሰቡበት ቢሆን ይመረጣል። ስለዚህ ነገር በሌላ ክፍል በመጠኑ መልሰን እናነሳለን።
 - በቀላሉ የሚደረስበትን ስፍራ ምረጡ። ብዙ ከተዋወቃችሁና ግንኙነታችሁ ከጠነከረ በኋላ ራቅ ያለ ስፍራ መሄድ የተሻለ ይሆናል። ለመድረስ አስቸጋሪና ርቀት ያለው ስፍራ ጊዜአችሁንና ስሜታችሁን ስለሚፈታተን ከጥቅሙ ጉዳቱ ያመዝናል። ስለዚህ ራቅ ወዳለ ስፍራ ለመሄድ ከመወሰናችሁ በፊት ጉዳዩን በደንብ ብታስቡበት መልካም ነው።
 - የፋክክርና ውድድር ስሜት የሚፈጥር ሁኔታን አትምረጡ። ገና ብዙ ወይም ምንም ስላልተዋወቃችሁ ፋክክር የሚያስከትል ድርጊት ማድረጉ ጥሩ አይደለም። አንዳንድ ሰው ሲሸነፍ የበታችነት ስለሚሰማው ኩርፊያ ሊያሳይ ይችላልና የፋክክር ወይም የውድድር ስሜት የሚፈጥሩ ነገሮች ከማከናወን ብትቆጠቡ ጥሩ ነው። እንዲህ ዓይነቱ ስሜት አብዛኛውን ጊዜ አብራችሁ በእግር በምትንሸራሸሩበት ጊዜ ጎልቶ ይታያል። አንዳንድ ሰው ቀስ ብሎ መሄድ አይሆንለትም ሌላው ደግሞ በዝግታ መራመድ ይመርጣል። በዚህ ጊዜ የሚፈጠረው ሁኔታ የእሽቅድድም መልክ ሊይዝ ወይም አንዱ ዝሎ ወደኋላ በመቅረት ደስ ሳይሰኝ ይችላልና መጠንቀቁ የተሻለ ነው። በሄዳችሁበት ስፍራ የውድድር ነገር ኖሮ እንድትሳተፉ ብትጠየቁም አታድርጉት። ምናልባት ተወዳድራችሁ ማሸነፉ ዋጋችሁን ከፍ ያደርገው ይሆናል። ነገር ግን የሚሆነው ስለማይታወቅ ባትሞክሩት ይመረጣል። ከንያቱም ብትሸነፉ ማስተባበያ መስጠት ሊኖርባችሁ ይችላል። ማንነታችሁን ልታሳዩዋት የምትፈልጓት ልጅ ባለችበት ስፍራ ጥሩና የተረጋጋ ውድድር ማድረግ የሚቀላችሁ አይሆንም። ስለዚህ አለመጀመሩ ይመረጣል።

- ስካርና ጋጠወጥነት ከሚታይበት ስፍራ በጣም ራቁ። ይህ ብዙ ማብራሪያ አያስፈልገውም። ስለዚህ ጉዳይ ሌላ ስፍራ ተገልጿል።
- አብራችሁ ለመጨዋወትና ለመተዋወቅ ጊዜ ውሰዱ። የተለያዩ ድርጊቶች (ከሌሎች ጋር ማውራት፣ ሽርሽርና ምግብ መብላት የመሳሰሉት) ጊዜአችሁን በጣም አይሻሙ። በርጋታ ጊዜ ወስዳችሁ ለመወያየት የሚያስችላችሁ በቂ ጊዜ ይነራችሁ።
- የሚያውቁችሁና የሚዛመዱችሁ ሰዎች ባሉበት ስፍራ ለመገናኘት አታቅዱ። ብዙ ተመልካች የሚያስፈልጋችሁ ትያትር ወይም ትርኢት የምታሳዩ ሲሆን ነው። የመጀመሪያዎቹ ለጋብቻ የሚያዘጋጁ ግንኙነቶች በውስጣችን ውጥረት የሚፈጥሩ ስለሆኑ የሚያውቁን ሰዎች ባካባቢያችን መኖራቸው ደግሞ ልብ ለልብ ተቀራርቦን ለመወያየትና ዘና ለማለት እንዳንችል ያደርጉንና ውጥረቱ ይባባላል።
- አብራችሁ የምታደርጓቸው ነገሮች ብዙ ሰዓት የማይፈጁ መሆን አለባቸው። አብራችሁ የምትቆዩባቸው ጊዜአት አጠር ባሉ መጠን ቀልጠፋና ጣፋጭ የማያሰለች ይሆናሉ። መላልሶ የመገናኘት እድሉንም ያሰፋሉ። ከዚህ ሌላ ጊዜው አጠር ባለ መጠን አንደኛው ወገን በነገሩ የማይደሰትና የማይዝናና ቢሆን ቶሎ አቁሞ ሌላ ጊዜ በሌላ ድርጊት ለመካስ እድል ይሰጣል። ጊዜው ሲረዝም ግን መሰላቸትና ውጥረትን እየጨመረ ይሄዳል። በተለይ በሴቷ በኩል አብራችሁ የነበራችሁበትን ጊዜ ብዙ እንድትናፍቁ ማድረጉ ዘላቂ ግንኙነትን ለመመስረት ሁኔታውን ያመቻቻል።

አቀራረባችሁ

የመጀመሪያዎቹ ግንኙነቶች በብዙ መንገድ ወሳኝነት አላቸው። ስለዚህ በሌላው ዘንድ ልብ ሙሉ ሆናችሁ ለመታየት የሚያስችላችሁን የሚከተሉትን መመሪያዎች በተግባር ለመተርጎም ጥረት አድርጉ።

- ቀና ብላችሁ ተራመዱ። ቁመናችሁ ስለ እናንተ ብዙ የሚናገረው አለው። ቀና እና ነቃ ብሎ መራመድ ዓላማ፣ ብርታትና ነገሮችን እስከፍጻሜአቸው የማድረስ ቆራጥነት እንዳላችሁ ያመለክታል። አቀርቅሮ መታየት ፍርሃትን ስጋትን ድንጋጤንና እንዳይታወቅብን የምንሸሸገው ነገር እንዳለ ይናገራል። ወታደሮችና ፖሊሶች አካባቢውን በቁጥጥራቸው ስር እንዳደረጉ ለማሳየት የሚጠቀሙበት ዘዴ በቁመናቸውና አመለካከታቸው ይዞታ ነው።
- ፈገግ በሉ። ፈገግታ የሚመለከቷችሁ ሰዎች ስለ እናንተ የሚኖራቸውን አሉታዊ አመለካከት ከማስወገዱ ሌላ ደስተኛነትን፣ ጤነኝነትንና አስተዋይነትን በማቀላቀል ስለእናንተ መልካም ነገርን ያስተላልፋል።

3. ዓይን ለዓይን ለመተያየት አትፈሩ። ዓይናችሁ ስለእናንተ ብዙ ይናገራል። ስትናገሩ የምታናገሩትን ሰው ዓይን ተኮር አድርጎ ማየት ግልጽና የምትሸሽጉት ነገር እንደሌለ፣ ብርቱዎች፣ የሚፈልገውንም ሆነ የሚጠይቀውን በግልጽነት ለመመለስ ዝግጁ እንደሆናችሁን ያመለክታል። ወንጀለኛና ውሽታም ዓይን ለዓይን መተያየትን ይፈራል። ቀና እና ትኩር ብለን እያየን ስንናገር ግን የምንለውን እንደምናምንበትና እውነትን ይዘን የቀረብን መሆናችንን ያመለክታል።
4. ከሰው ጋር ቆማችሁ ወይም ተቀምጣችሁ ስትነጋገሩ ከትከሻችሁ ወደ ሰውየው ትንሽ ዘምበል ብሎ ማነጋገሩ በውስጣችሁ ያለውን በጎ ፍቃደኝነት፣ ብርቱነትን፣ ቀጥተኛነትን ወዘተ ይጠቁማል። ባንጻሩ ወደኋላ ስጠጥ ብሎ ወይም ራቅ ብሎ ማነጋገር ጥሩ ያልሆነ ስሜት በሌላው ሰው ውስጥ ይፈጥራል።
5. እጅ አጨባበጥ። ወደ ሰውየው በእርጋታና በልቦ ሙሉነት በመራመድ የሚደረግ ጠንካራና ሙሉ የሆነ አጨባበጥ በወዳጅነት መቅረባችሁን፣ አለመደናገጣችሁን፣ ልቦ ሙሉ መሆናችሁን፣ በእኩልነት መቅረባችሁን ወዘተ ያመለክታል። ሆኖም አጨባበጣችሁ ሌላውን የሚጎዳ ወይም ልል ቢሆን ስለ እናንተ ተቃራኒውን እንደ ሚያመለክት እወቁ።
6. ስለሰውነት ጠረን ጥንቃቄ ማድረግ አስፈላጊ ነው። ስለሰውነት ጠረን ስናነሳ በዋነኛነት የሚጠቀሱት ቀጥሎ የተዘረዘሩት ነገሮች ናቸው።
 - ✓ ትንፋሽ። የትንፋሻችን ጠረን መጥፎነት ወይም ጥሩነት ከምንበላው ምግብ ወይም ከአፍ በሽታ ጋር ሊያያዝ ይችላል። በተለይ ጠዋት ማንም ሰው ቢሆን ጥሩ የአፍ ሽታ አይኖረውም። አንዳንድ ሰዎች የአፋቸው ጠረን መልካም መልካ እንዲኖረው በማለት ጥሩ የአፍ ጠረን የሚሰጡ የተለያዩ ነገሮችን ይጠቀማሉ። እኛም ብንሆን በዚህ አንጻር ጥንቃቄ ማድረግ አለብን፣ የአፍ ጠረናችን ጥሩ አለመሆን ሌላውን ያሸሻልና።
 - ✓ ጸጉር። ጸጉር ንጹህና ሽታ የሌለው ቢሆን ይመረጣል። ቅባት ካስፈለገም የማይሸት አለበለዚያም ጤነኛ ሽታ ያለውን መርጦ መጠቀም ጥሩ ነው።
 - ✓ ሰውነት። ንጹህና ጠረን የለሽ መሆኑ ጥሩ ነው። በተለይ ሞቃት በሆነ ወቅት ሰውነታችንን ዘወትር መታጠብ ለጤናም ለጠረንም ይበጃል። አንዳንዶች ሽቶ ወይም ኮሎኝ መቀባት ይወዳሉ። ሆኖም ጠንካራ (ኃይለኛ) ሽታ እንዳይኖረው መጠንቀቁ ይመረጣል። በተጨማሪ ሽቶዎችን ማደባለቁ ጥሩ አለመሆኑን መገንዘብ ያስፈልጋል። ተመሳሳይ ሽታ ያለውን ቅባት (ለጸጉር፣ ለፊትና ለሰውነት ቢሆን) ማድረጉ ደህና ነው። ቢቻል የሚሸት ነገር አለመጠቀሙ ከሁሉም በላይ ጥሩ ነው። ሽቶ ከቤት ውስጥ ይልቅ ባደባባይ ደመቅ (ቦግ) ብሎ ይሸታል። በተለይ ሞቃት በሆነ ያየር

ሁኔታ የበለጠ ይገናል። ስለዚህ ወደውጭ ሲወጡ የሚቀቡትን ሽቶ መጠን መቀነሱ ጥሩ ነው። አስርጂ ያለበት ሰው ሽቶን አጥብቆ ስለሚጠላ ስለምንገናኘው ሰው አስቀድሞ ማወቁ ጥሩ ነው። ሽቶ ለተቀባው ሰው ከሚሸተው ይልቅ ለሌላው የበለጠ ይሸታል። በተለይ አዘውትረው ሽቶ የሚቀቡና ሽቶ የሚቀላቅሉ ሰዎች የማሸተት ስሜታቸው ደካማ እየሆነ ሊሄድ ስለሚችል እንዲህ ያሉ ሰዎች ስለሽቶ ምርጫቸው ከሌሎች ጋር ቢማከሩ ጥሩ ነው። በምግብ ለዓት ሽቶ የምግቡን ጣዕም እንዳናጣጥም ያደርጋል። በሆስፒታል፣ ባውቶቡስ፣ በአይሮፕላን ባጠቃላይ ሰዎች ተጠጋገተው በሚገኙበት ስፍራ ሽቶ ይረብሻል። ስለዚህ በምግብ ለዓት በመሥሪያ ቤት፣ በቂ አየር በማይዘዋወርበት የተዘጋጋ ክፍል ውስጥ (አይሮፕላን፣ አውቶቡስ፣ ሆስፒታል፣ ት/ቤት ወዘተ) ስለምንቀባው የሽቶ ዓይነት ጥንቃቄ ማድረግ አለብን።

- 7) አለባበስ። አለባበሳችሁ መስመር የለቀቀ እንዳይሆን ብዙ ጥንቃቄ እድርጉ። አለቅጥ መኳኒል (ለሴት)ና መዘነጥ (ለወንድ) ዓላማችንን በማበላሸት ሌላ ያልተፈለገ ትርጉም እንዲሰጠን ያደርጋል። ከዚህ በተቃራኒ ባለባነሳችን ግዴለሽ መሆንም ራሱን የቻለ ግምት እንዲወሰድብን ያደርጋል። ጥሩና መጠነኛ ሽታ ያለው ልብስ ያስደስታል። በልብሱ ላይ የሚደረገው ሽቶ ሲበዛና ለብዙ ቀናት ሲቆይ መልካም አይሆንም። ሽቶ በሰውነት ላይ የመጣበቅ ባሕርይ ስላለው ሲቀቡት ረዘም ላለ ጊዜ ይቆያል። ስለዚህ ሽቶ መጠቀም ካስፈለገ ልብስ ከመለበሱ በፊት ቢሆን ይመረጣል።

የት የት መሄድ ትችላላችሁ?

በመጀመሪያዎቹ የግንኙነታችሁ ጊዜአት ልታስወግዳቸው የሚገቡ ነገሮችና ልትሄዱባቸው የማይገቡ ስፍራዎች አሉ። እነዚህ ልታስወግዳቸው የሚገቡ ነገሮችና ስፍራዎች ግንኙነታችሁን ከቁጥጥር ውጭ እንዲሆኑ የሚያደርጉ ስለሆኑ በደንብ ልታስቡባቸው የሚገቡ ናቸው። ለምሳሌ የሰርግ በዓል ወይም በበአል ቀን የሚደረጉ መዝናኛዎችና ግልጽ ያልሆኑ አላቻ ስፍራዎች ስሜታችንን ሊፈታተኑ የሚችሉ ሁኔታዎችን የማስከተል አዝማሚያ ስላላቸው ለመጀመሪያ ጊዜ ለምናደርገው የመተዋወቂያና የመግባቢያ ግንኙነት የምንመርጣቸው ቦታዎች አይደሉም። ባንጻሩ ሙዚየም፣ ዙ (የዱር የእንስሳት የሚጠበቁበት)፣ ግልጥ የሆነ የሽርሽር ስፍራ፣ በጋራ ልታከናውኗቸው የምትችላቸው ነገሮች ያሉባቸው ስፍራዎች እንዲሁም ጸጥታና ርጋታ የሰፈነባቸው አካባቢዎች የመሳሰሉት አመቺ ስለሆኑ ወደዚያ መሄዱ ይደገፋል።